

Pla de Prevenció en el consum de drogues, pantalles i riscos associats

Mancomunitat del Galzeran

**Diputació
Barcelona**

Abril 2021

Estudi elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de

Consultoria tècnica

Juan Antonio Barrero, Ester Angelats i Judith Pardo

Coordinació tècnica municipal

Núria García

Elvira Matas

Jetti Hoenisch

Marc Colás

Llorenç Urizarna

Neus Moral

Alberto Díez

Laura Caparrós

ÍNDEX

I.- PRESENTACIÓ	1
a) Àmbit territorial i població de referència	2
b) Marc conceptual i normatiu	3
c) Estructura organitzativa	8
II.- DIAGNOSI	11
1. Metodologia IAP: Investigació Acció Participativa	11
2. Marc de participació pública del diagnòstic i recollida de dades	12
3. Dades secundàries	14
3.1. Anàlisi de la situació en l'àmbit global	14
3.1.1. Patrons del consum de drogues	14
3.1.2. Patrons dels usos de pantalles	18
3.2. Anàlisi de la situació en el context local mancomunat	21
3.2.1. Dades sociodemogràfiques	21
3.3. Enquesta hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO 2020-21	27
4. Dades primàries	27
4.1. Valoració del Pla Crític 2017-2020	28
4.2. Fitxes de recollida de dades	30
4.3. Entrevistes individuals a agents clau	30
4.4. Informe del medi obert del Galzeran 2020	30
4.5. Grup de treball: Comissió Tècnica 2019	32
4.6. Grup de treball: Comissió Tècnica 2021	32
III.- PLA D'ACTUACIÓ: EIXOS ESTRATÈGICS, OBJECTIUS I PROGRAMES	33
5. Introducció	33
6. Línies estratègiques	33
7. Objectius i accions (Línies estratègiques i àmbits d'actuació)	34
7.1. Línia estratègica 1: informació, comunicació i sensibilització	34
7.2. Línia estratègica 2: prevenció i reducció de riscos	35
7.3. Línia estratègica 3: detecció, intervenció i seguiment	36
7.4. Línia estratègica 4: planificació i coordinació	36
8. Seguiment i avaluació	37
8.1. Assoliment d'accions del Pla anterior	38
8.2. Resultats de les intervencions	40
IV.- AGRAÏMENTS, BIBLIOGRAFIA I ANNEXOS	42
10. Agraïments	42
11. Bibliografia	43
12. Annexos	44
<i>Annex 1. Dades municipals</i>	44
<i>Annex 2. Informe de valoració Pla 2017-2020</i>	52
<i>Annex 3. Fitxes de recollida de dades</i>	66
<i>Annex 4. Entrevistes a agents clau</i>	77
<i>Annex 5. Informe de medi obert Galzeran 2020</i>	81
<i>Annex 6. Grup de treball: Comissió Tècnica 2019</i>	92
<i>Annex 7. Grup de treball: Comissió Tècnica 2021</i>	94
<i>Annex 8. Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO Montornès</i>	95

I.- PRESENTACIÓ

Parlar sobre el fenomen de les addiccions és fer-ho sobre un tema dinàmic, complex i amb gran transcendència des de la perspectiva social i sanitària.

Juntament amb el consum de substàncies ens trobem els usos d'internet i les tecnologies digitals que, d'ara en endavant, anomenarem **pantalles**.

Amb l'anterior Pla el Crític (2017-2020) va obrir un nou camp de treball local i Mancomunitat en vers la prevenció i la reducció de riscos dels usos de pantalles incloent aquest àmbit dins un Pla de prevenció en el consum de drogues doncs estàvem convençudes que aquest fenomen té molts paral·lelismes amb les conductes i problemàtiques derivades del consum de drogues. Sobretot si pensem en un servei supramunicipal que treballa conjuntament als agents municipals que, com nosaltres, reben cada cop més demandes o detecten necessitats no només en l'àmbit del consum de substàncies sinó també d'usos problemàtics relacionats amb les TRIC.

El concepte de tractament en addiccions és responsabilitat dels serveis especialitzats mentre que la prevenció i la detecció són competències que assumeix l'administració local.

Fruit d'aquesta realitat, els municipis de la **Mancomunitat del Galzeran** (a partir d'ara el Galzeran) amb el suport de la Diputació de Barcelona formulen el segon **Pla de Prevenció en el Consum de Drogues i Pantalles** d'àmbit supramunicipal anomenat **CRÍTIC** (a partir d'ara es farà servir aquesta denominació per nomenar al Pla) per tal que durant els propers **quatre anys (2021- 2024)** esdevingui una eina de referència que continuï facilitant la seva cohesió i impulsi les propostes de treball al territori.

Aquesta tasca comporta l'adhesió a la **Xarxa Local de Prevenció de les Drogodependències** impulsada per la Diputació de Barcelona que amb la finalitat d'impulsar, promoure i consolidar la prevenció de les drogodependències en l'àmbit local, establint les bases tècniques que han de permetre el desenvolupament adequat de la prevenció en matèria de drogues i pantalles des d'una vessant comunitària.

Unes bases tècniques que legitimen l'actuació local i mancomunada en àmbits socials com l'educatiu, el familiar, d'oci i temps de lleure, el laboral, el de la salut i dels mitjans de comunicació, fent especial incidència en col·lectius de major vulnerabilitat com poden ser els infants i joves i les famílies i les persones que pateixen dificultats socials, de salut i / o econòmiques.

D'on partim

La primera edició del Pla va comptar amb un important nombre d'agents i referències per a cercar d'informació rellevant sobre els aspectes derivats dels usos de drogues i pantalles del territori. Aquesta segona edició s'ha centrat en realitzar el mateix procés de diagnosi amb l'experiència i l'avaluació dels darrers quatre anys, així doncs els principals projectes realitzats son:

- Elaboració del protocol de detecció i actuació en centres educatius respecte als usos de drogues que incorpora un circuit d'actuació específic per usos de pantalles.
- Elaboració del protocol comunitari per a la detecció i actuació respecte als us de drogues i pantalles destinat als agents socials del territori.
- Creació del Servei d'Assessorament en Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran SADIP.
- Atenció als casos individuals i familiars
- Tallers, xerrades i altres accions formatives
- Intervencions en l'àmbit de l'oci nocturn
- Campanyes i materials propis per a la prevenció i la sensibilització dels usos problemàtics de drogues i pantalles

L'anàlisi de les dades extretes de l'històric de cada municipi, l'anterior pla i la nova diagnosi realitzada per a la redacció d'aquest document ens ha aportat informació actualitzada sobre la realitat del territori envers els riscos i problemàtiques associades als usos de drogues i pantalles del Galzeran.

I.a.- Àmbit territorial i població de referència

La Mancomunitat de Galzeran, nom que prové del turó on coincideix el territori dels municipis adherits, és un ens supramunicipal de la comarca del Vallès Oriental que neix l'any 2009 amb la voluntat de promoure activitats i prestar serveis en aquelles matèries la gestió de les quals és més beneficiosa pels seus interessos a escala mancomunada.

Tot i que la Mancomunitat la formem set municipis, són sis els que, actualment impulsen aquest projecte comú per tal d'arribar als gairebé 40.000 habitants que en formen part i que, per ordre decreixent de població, són els següents*:

1. Montornès del Vallès (16.393h)
2. Sant Fost de Campsentelles (8.737h)
3. Vilanova del Vallès (5.432h)
4. Martorelles (4.801h)
5. Vallromanes (2.579h)
6. Santa María de Martorelles (893h)

* Font: Padró d'habitants per municipi IDESCAT 2019. Total de 38.835 habitants.

I.b.- Marc conceptual i normatiu

La prevenció sense un marc de referència conceptual té el risc d'acabar esdevenint una reproducció de models rígids i estereotips sobre el fenomen i reduir la seva activitat preventiva a un eslògan. Sense una teoria, i sense processos d'investigació que donin suport a les actuacions, difícilment es podran obtenir resultats satisfactoris.

Quan s'utilitza el concepte prevenció de drogues en un àmbit general, la majoria de la població el relaciona amb les drogues il·legals, tot i que en analitzar el fenomen, s'observa com aquelles substàncies que suposen més consum, i també més conseqüències negatives, són precisament les legals (alcohol i tabac) per tant també s'hauran d'abordar aquests consums.

L'arrelament cultural del concepte de prevenció ("val més prevenir que curar"), parteix dels plantejaments d'Hipòcrates, quatre segles aC. Aquest assenyalava la dieta, l'estil de vida i un clima adequats com la base de la salut física i mental.

La dimensió epidèmica dels problemes relacionats amb les drogues és un fenomen modern, que apareix a mitjans del segle XX al si dels països industrialitzats. És per això que la resposta preventiva en aquest àmbit s'ha anat concretant conceptualment en les darreres quatre dècades, període en el qual, diferents models teòrics han aportat les principals claus que ens permeten identificar i entendre els processos necessaris, per adoptar respostes preventives adreçades als problemes relacionats amb el consum de drogues.

Durant aquestes quatre dècades de treball preventiu en matèria de prevenció de drogues ha patit una evolució alhora d'abandonar determinats discursos catastrofistes, els quals tenien com a objectiu "salvar els joves", o "una croada o guerra contra les drogues", discursos carregats de moralisme però poc realistes que durant molts anys han tancat la porta a treballs rigorosos i efectius.

No plantejem un model teòric únic a l'hora d'elaborar aquest Pla, sinó una amalgama que s'apropa a posicionaments conceptuals diversos, en termes generals es pot considerar que les intervencions en prevenció desplegades als municipis de la mancomunitat del Galzeran partiran d'enfocaments oberts i sensibles al coneixement derivat de l'evidència disponible en cada moment.

El Crític adopta una perspectiva comunitària i actuarà tant sobre les característiques individuals com sobre les característiques interpersonals i les característiques socioculturals. A continuació presentem els postulats dels models teòrics en els quals es basa.

Model Ecosistèmic

Un dels models teòrics que prevalen sobre la resta en les accions i també en l'abordatge de la prevenció de drogues és el model **Ecosistèmic** també conegut com **Epistemologia Ecològica o de la complexitat**, model que posa l'accent sobre l'anàlisi formal dels sistemes humans de relació, el context i la complexitat, ultrapassant el model clàssic reduccionista.

Aquest marc parteix d' enfocaments generals interrelacionats com són:

- Una visió constructivista de l'ésser humà.
- Una visió ecosistèmica dels processos familiars.
- Una comprensió del canvi com a procés discontinu.

Des d'aquesta perspectiva no només es treballa la millora de la salut, sinó també d'altres aspectes com l'evolució de la persona, la participació en el context social, la marginació, les dinàmiques laborals i l'estigma, entre d'altres.

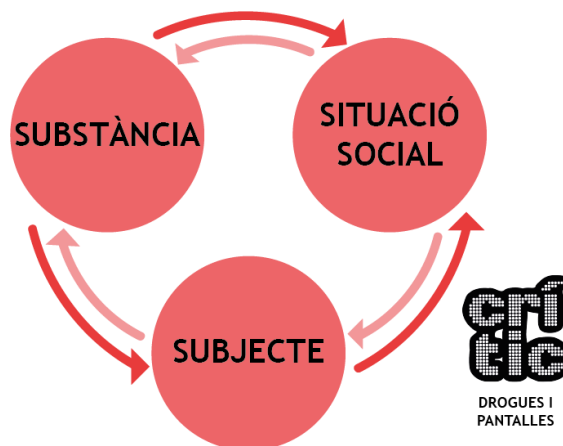
Model Biopsicosocial

Volem destacar el model biopsicosocial que aporta la perspectiva de la importància del nivell interindividual, és a dir, de la interacció social. En aquest nivell s'assenyala, per exemple, que el consum de drogues s'explica, es comprèn o es justifica millor com a resultat de les interaccions establertes amb les persones del nostre propi entorn social.

La personalitat i el conjunt de valoracions, creences i actituds d'una persona sorgeixen durant el procés de socialització, i són aquesta personalitat, valors, creences i actituds les que mostren en peculiars estils de vida. Però els processos de socialització són bàsicament interaccions socials amb els altres, i sobretot els altres significatius, intervenint en aquesta interacció i socialització els factors ambientals de l'entorn vital de cada persona.

Els aspectes clau d'aquest model per a l'anàlisi del consum i abús de les drogues són tres: **la substància consumida, el subjecte consumidor i la situació social en què té lloc el consum.**

El model biopsicosocial proposa que el consum i abús de drogues sorgeix com a resultat de la interacció entre diverses variables, sense que cap d'elles pugui ser considerada la causa primària. Cadascuna de les variables i/o factors pot actuar aïlladament en circumstàncies específiques o en combinació amb la resta d'elements implicats.

- El primer aspecte fa referència a la substància consumida. Aquí són importants tots els factors relatius al tipus de substància utilitzada, les quantitats consumides, la freqüència de consum i les vies d'administració, tots ells enfocats en els efectes farmacològics de les drogues que són els que desencadenen efectes específics en l'organisme.
- El segon dels aspectes fa referència a la variable subjecte consumidor. Contemplant factors com la personalitat de base del consumidor individual de drogues, els diversos components integrats en les seves esferes cognitiva, afectiva i motivacional (com ara la identitat personal, l'autoconcepte o l'autoestima, les actituds, el locus de control i la impulsivitat) o les percepcions, expectatives, interessos, necessitats, emocions, motivacions, etc. que puguin influir en la seva conducta.
- En el tercer dels aspectes es trobaria la variable situació social del consum. Es recullen tots aquells factors contextuais relatius a la situació social en què es troba immers el consumidor de drogues. Per exemple, aspectes del medi sociocultural, comunitari i familiar, i, d'una manera més específica com a variables clau, les variables sociodemogràfiques, el conjunt de les relacions interpersonals amb altres subjectes i dins de la família, l'escola o els grups de referència; també el contingut ideològic de creences, valors, representacions, prejudicis i símbols subjacents al comportament de l'individu o del grup, etc.

Des del model biopsicosocial s'afirma clarament la importància de les mesures de prevenció primària davant les corresponents als nivells secundari i terciari, insistint en la importància de les mesures psicològiques, educatives i sociocomunitàries davant les específicament sanitàries i/o legals.

Entre les nombroses mesures adoptades des d'aquest model destaquem, prioritàriament, les accions orientades al foment del suport i cohesió familiar, a garantir unes condicions bàsiques de vida i desenvolupament o garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació, l'ocupació i l'aprenentatge professional. També hi ha altres accions, més específiques, dirigides cap al control dels processos d'influència social, promovent entre els individus o grups de major risc d'incidència el reconeixement de les influències socials a què es poden veure exposats en un moment determinat.

Finalment, encara hi ha un grup d'accions focalitzades en l'aprenentatge i entrenament d'habilitats específiques que capacitin l'individu per fer front, resistir i rebutjar les incitacions al consum, com ara: entrenaments en assertivitat, autocontrol o habilitats d'afrontament; promoció de la competència personal i social a través d'accions individuals o grupals dirigides a fomentar l'autoestima, l'autoconcepte positiu, l'assoliment i el funcionament de l'individu o del grup, i determinades habilitats cognitives i comportamentals. Totes aquestes habilitats han de dotar la persona i la família d'un sentit de pertinença, de control sobre els seus destins i d'accés a l'oportunitat.

En aquest context considerem que malgrat que **l'abstinència és una horitzó que mai perdrem de vista com a eina preventiva i de tractament**, l'objectiu de la perspectiva esmentada no busca tan l'abstinència sinó la reducció i minimització dels efectes negatius del consum de drogues en que la **Reducció de Riscos (RdR)** és una pràctica educativa i sanitària mancada de valoració moral, on el consum responsable hi ha de tenir cabuda. Per tant, la intervenció preventiva, haurà d'enfocar-se a **capacitar la població per prendre decisions en la gestió de la seva relació amb les drogues i amb els usos que facin dels dispositius mòbils i l'entorn digital**.

Model de Salut Pública.

Aquest model considera que la salut humana es troba condicionada per les relacions recíproques entre tres factors: l'hoste, l'agent i l'ambient. En aquest marc, és responsabilitat dels poders públics vetllar, mitjançant l'aplicació i el seguiment de mesures polítiques i legislatives, per la protecció de la salut de la població. **La cobertura dels programes de Salut Pública ha de ser universal.**

Model de Promoció de la Salut.

El model considera la salut com un recurs per a viure millor i més plenament, no com a objectiu de vida. Des d'aquest punt de partida, es prenen en consideració els factors econòmics polítics, socials i psicològics que influeixen i determinen el comportament humà de manera integral. En base a això, es considera que els estils de vida dels diferents grups socials poden millorar si es creen i/o fomenten les condicions necessàries per a que les persones i els grups de població puguin incrementar el control - i millorar - els factors que condicionen i influeixen en la seva salut.

En aquest marc és necessari considerar la participació de la comunitat com agent imprescindible per a dissenyar i implantar programes. Fomentant les condicions preventives des de l'àmbit comunitari, requereix una acció política a desenvolupar en cinc àrees prioritàries:

1. Establir una política pública saludable.
2. Crear entorns que recolzin la salut.
3. Enfortir l'acció comunitària per a promoure i protegir la salut.
4. Desenvolupar les habilitats personals per a l'adopció dels estils de vida saludable.
5. Reorientar els serveis sanitaris.

Model de Reducció del Risc

Aquest model parteix de la consideració que, per raons diverses, algunes persones volen consumir drogues assumint els potencials riscos que aquest consum pot provocar. Davant d'aquest fet s'ha de promoure el desenvolupament d'estils de vida i conductes que contribueixin a que un consum més segur i lo menys arriscat possible, sense arribar a produir danys irreversibles.

Proposa, per tant, una aproximació èticament neutral al consum de drogues, així com el respecte, acceptació, recolzament i promoció de les capacitats personals de qui consumeix substàncies psicoactives. **Aquesta aproximació no planteja com a objectiu principal l'abstinència i es centra en la prevenció, entesa com la minimització de problemes relacionats amb l'ús de drogues.** Reconeix que per aconseguir aquests objectius juguen un paper clau les persones consumidores.

Contemplem **quatre nivells de prevenció**: la universal, la selectiva, la indicada i la determinada.

La prevenció universal és la prevenció més general. Té com a objectiu potenciar els factors de protecció fomentant les actituds i els hàbits saludables. S'adrecen a la població en general i es desenvolupen principalment en el marc escolar, en el de les famílies i en el del lleure.

La prevenció selectiva és la que s'adreça a grups de risc o subgrups més vulnerables de la població general que estan sotmesos a factors de risc associats al consum de drogues. Té com a objectiu prevenir l'inici del consum, retardar-lo en el temps així com prevenir els possibles problemes relacionats amb els consums (accidents de trànsit, conductes sexuals de risc, etc.).

La prevenció indicada va dirigida a aquelles persones que ja han iniciat el consum i presenten signes inicials de problemes associats al consum de substàncies i problemes de conducta.

La prevenció determinada va adreçada als grups de consumidors amb diagnòstic de drogodependència i/o altres trastorns de salut relacionats.

Els programes i les actuacions preventius de nivell indicat tenen com a finalitat aturar el consum esporàdic o l'abús de drogues, i afrontar principalment, i de manera personalitzada, els factors de risc associats.

En quant al marc normatiu el Pla incorpora les orientacions més destacades en aquest àmbit i que són les que a continuació es detallen:

- **Estratègia sobre Drogues 2013- 2020 de la Unió Europea**

La Unió Europea ha posat en marxa recentment la seva nova estratègia sobre drogues per al període 2013-2020. El document tècnic proporciona un marc polític i assenyalava les prioritats d'actuació a la Unió Europea en matèria de lluita contra la droga alhora que vol definir les bases per a l'elaboració de dos plans de quatre anys consecutius.

- **Estratègia Nacional sobre addiccions 2017-2024 del Govern Espanyol**

L'organisme de disseny, implementació i avaluació de polítiques sobre addiccions és el Consell Espanyol de Drogodependències i altres addiccions. La seva visió posa l'accent en la reducció de danys per aconseguir una societat més saludable i segura.

- **Pla d'actuació en prevenció sobre drogues 2017-2020 de Catalunya**

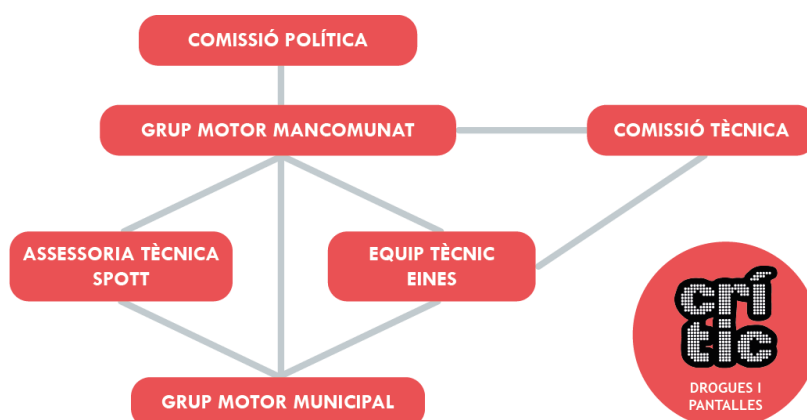
L'Òrgan Tècnic de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya ha liderat l'elaboració del Pla Estratègic de prevenció del consum de drogues amb la missió d'ordenar, orientar, promoure, reforçar, coordinar i avaluar les accions preventives tendents a disminuir la prevalença del consum de drogues i la incidència de les problemàtiques associades a la població general catalana i especialment entre els infants, adolescents i joves dels diferents àmbits d'actuació.

Una diferència significativa respecte als anteriors Plans, a més dels continguts, és on es situa i quin òrgan del govern de l'estat espanyol i quin de la Generalitat el lidera. Mentre que l'Estratègia de l'Estat espanyol es lidera des del Ministeri de l'Interior, a Catalunya és l'Agència Catalana de la Salut qui impulsa i coordina les accions del Pla.

I.c.- Estructura organitzativa

El CRÍTIC té una estructura organitzativa que, tot i jeràrquica, possibilita des d'una concepció transversal i integral, la interacció permanent dels diferents agents per afrontar amb garanties les necessitats que sorgeixin arran d'aquest procés. Aquest sistema de relacions plural, obert, permeable i flexible tendirà cap a una consolidació en el temps a mesura que les comissions s'activin per decidir sobre aspectes de la seva competència.

En l'organigrama present s'identifiquen els i les agents, les comissions i els grups de treball que vertebraran l'estructura i les seves interaccions:

COMISSIÓ POLÍTICA

És el màxim òrgan de decisió del CRÍTIC i està formada per una persona referent política dels municipis adherits. Aquesta comissió es reunirà un mínim d'un cop l'any en sessió plenària per decidir les línies estratègiques del Pla i encarregar-les al grup motor mancomunat. Els diferents càrrecs d'aquesta comissió són: presidència, vicepresidència i vocals.

Les funcions principals són:

- Acordar criteris i aspectes de cooperació anual en matèria de drogues i altres addiccions.
- Aprovar el pla de treball anual que presenti la comissió tècnica en el que figuri l'assignació de recursos humans, logístics i econòmics.
- Fer el seguiment i l'avaluació del CRÍTIC durant la seva vigència.
- Nomenar la comissió tècnica mancomunada (grup motor mancomunat) constituïda per personal tècnic de cada municipi adherit al Pla.

GRUP MOTOR MANCOMUNAT

El forma un referent tècnic de cada municipi. Té com a objectiu planificar els encàrrecs de la comissió política a través d'actuacions mancomunades establint actuacions prioritàries. El grup motor municipal proposa l'estratègia per facilitar la presa de decisions de la comissió política.

El grup motor es reunirà tantes vegades com sigui necessari al llarg de l'any en la fase de diagnosi i redacció de l'actual Pla. A partir de l'aprovació del document la periodicitat de reunions s'establirà en un mínim de dos cops l'any.

Aquest grup motor designarà una figura tècnica interlocutora que s'encarregarà de la gestió i tramitació administrativa (sol·licitud i justificació de subvencions, seguiment del contracte, redacció de la convocatòria i de l'acta de la comissió política) i facilitarà la comunicació entre la comissió política, l'assessoria tècnica de Diputació (SPOTT), l'empresa encarregada de la gestió del CRÍTIC i la del mateix grup motor mancomunat.

Les funcions principals del grup motor mancomunat són:

- Assessora a la comissió política en la presa de decisions.
- Presentar a la comissió tècnica les propostes per a l'elaboració del Pla quadriennal i el Pla anual encarregant-se de supervisar la seva redacció.
- Fer el seguiment de les accions, la seva avaluació i les propostes de millora juntament amb l'assessoria tècnica de Diputació i l'empresa contractada .

COMISSIÓ TÈCNICA

Està formada per tècnics i agents dels municipis procedents de tots els àmbits implicats en la implementació del PLPD: Tècnic/a de serveis socials i salut, d'esports, de joventut, cossos de seguretat, CAS, CSMIJ, centres educatius, Igualtat, promoció econòmica....

GRUP MOTOR MUNICIPAL

Format per una figura o equip tècnic municipal, impulsa el desplegament de les actuacions acordades al seu territori.

Les seves funcions són:

- Establir necessitats i actuacions per a la presa de decisions en matèria de prevenció pel municipi a què representa.
- Vetllar per al desplegament de les actuacions acordades en el seu municipi i fer l'oportú seguiment indicant propostes de millora.

ASSESSORIA TÈCNICA SPOTT

Format per la persona tècnica referent del Centre de prevenció i intervenció en drogodependències SPOTT de Diputació de Barcelona.

Les seves funcions són:

- Participar i assessorar en totes les fases d'elaboració del Pla.
- Col·laborar i fer suport econòmic per a portar a terme el Pla.

EQUIP TÈCNIC DEL CRÍTIC

Format per les professionals de l'empresa encarregada de la gestió del Pla. En l'actualitat l'equip està format per un tècnic de prevenció en el consum de drogues, una referent tècnica de prevenció en usos de pantalles i una coordinadora de l'empresa.

Les seves funcions són:

- Garantir l'execució i l'estratègia global del Pla pel que fa a l'estructura i organització, la coherència de les intervencions i la col·laboració de recursos.
- Portar a terme les accions i programes que conformen el Pla.
- Revisar i fer el seguiment dels objectius
- Garantir el treball en xarxa i mancomunat
- Realitzar l'avaluació del Pla
- Capacitar i supervisar l'equip tècnic

II.- DIAGNOSI

La diagnosi permet analitzar, en un context i un temps determinat, la realitat de l'entorn territorial en qüestió en matèria del consum de drogues, usos de pantalles i els seus riscos associats.

Per fer-ho hem determinat l'objecte d'estudi, acostar-nos a les fonts principals de dades, utilitzant una metodologia de contrastada de solvència per interpretar de manera adequada les dades tant quantitatives com qualitatives i els seus comparatius.

Les actuacions que es desprenen de l'estudi de necessitats van dirigides **a la població en general** fent especial èmfasi en les diferents etapes evolutives de la persona, des de la infantesa, passant per l'adolescència fins arribar a la gent gran contemplant l'entorn familiar com a element clau tant en la prevenció com en la intervenció. Als col·lectius de major vulnerabilitat cal sumar les persones que pateixen dificultats socials, de salut i/o econòmiques així com per raons d'edat.

Cal recordar que partim d'un concepte de prevenció en l'ús de **drogues** que se'n deriva d'uns **usos problemàtics caracteritzats per un mal ús o cap a un abús**. En aquest sentit creiem que la realitat i la pràctica en els diversos serveis que treballen en l'àmbit de les drogodependències ens força a ampliar el radi d'estudi a altres addiccions que no comporten l'ús de drogues en la seva concepció clàssica. Ens estem referint a les addiccions sense substància: l'ús de les **pantalles** i les **Tecnologies de la Relació, la Informació i la Comunicació (TRIC)**

1. Metodologia IAP: Investigació Acció Participativa

Per la redacció del Pla hem utilitzat la metodologia IAP (Investigació Acció Participativa).

Aquesta metodologia d'intervenció social d'arrel psicològica, social i comunitària emfatitza el paper rellevant de les persones que conviuen al voltant de les problemàtiques socials com a protagonistes de la solució d'aquestes problemàtiques. És per aquest motiu que tant en el disseny com l'execució i l'avaluació dels programes i accions es realitzen a partir del diàleg entre els qui hi intervenen i els membres de la comunitat sota un format heterogeni basat en les fonts de recollida de dades.

2. Marc de participació pública de la diagnosi i recollida de dades

La continuïtat del Crític en aquesta segona edició 2021-2024 es defineix en sumar l'experiència acumulada del primer Pla amb aquesta nova diagnosi realitzada al territori i ha estat possible gràcies al conjunt de persones que hi ha participat.

A banda de la informació extreta del Grup Motor i la Comissió tècnica en les sessions de treball realitzades, cal sumar la implicació de les persones informants doncs ha estat important en el procés.

Pel que respecta a les tècniques de recollida d'informació són molt variades així com els instruments i les fonts de treball. De fonts d'informació hi ha de dos tipus: les secundàries i les primàries.

Les **fonts secundàries proporcionen dades elaborades i transmeses per altres**. S'obtenen de consultar altres documents, és sobre aquestes dades que es basaran les anàlisis, interpretacions i conclusions posteriors.

Les **fonts primàries proporcionen informació de primera mà**, és a dir, dades que encara no han estat interpretades per ningú. L'observació, l'entrevista i l'enquesta són els instruments que ens han permès recollir informació en les disciplines de caire social i humanístic.

Tot seguit es presenten les principals fonts de recollida de dades:

Fonts de dades secundària

Aporten informació del context general i dibuixa una radiografia de la realitat actual del consum de drogues i usos de pantalles.

- **Dades sociodemogràfiques dels municipis del Galzeran adherits al CRÍTIC**
 - Dades generals en relació a les característiques del municipi, de la població, dels grups d'edat, el nivell d'estudis i la situació laboral.
- **Fonts d'àmbit autonòmic**
 - Enquesta de Salut de Catalunya, 2019 (ESCA) Generalitat de Catalunya
 - Enquesta ús de Drogues a l'ensenyament secundari a Catalunya, 2018 (ESTUDES)
- **Fonts d'àmbit estatal**
 - Enquesta Domiciliària sobre Alcohol a Espanya 15-64 anys, (EDADES) anys 2019-2020 de la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues
 - Enquesta ús de Drogues a l'ensenyament secundari a Espanya, 2019 (ESTUDES)
 - Informe d'addiccions comportamentals 2019 (ESTUDES i EDADES)

- **Fonts d'àmbit europeu**
 - Informe Europeu sobre Drogues, 2019 *Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies* (EMCDDA)

Fonts de dades primària

Ens han apropiat a la realitat local en un context més específic i ens han donat informació de la idiosincràsia de la Mancomunitat del Galzeran.

- **Valoració del Pla Crític 2017-2020**

L'avaluació de l'anterior Pla ens ha proporcionat informació útil per a la continuïtat del Crític.
- **Fitxes de recollida de dades dirigides als diferents agents municipals**

Dades generals en relació als usos i consums de drogues. Mitjançant diferents models de fitxa de recollida de dades per àmbits, els i les professionals ens han facilitat informació quantitativa rellevant, així com les seves percepcions qualitatives. El nombre de fitxes rebudes per part dels agents professionals ha sigut de 6.
- **Entrevistes individuals a agents claus en l'àmbit social dels municipis implicats**

En aquest cas, per tal de recollir aspectes majoritàriament d'àmbit qualitatiu s'han realitzat un seguit d'entrevistes en profunditat a diferents agents socials vinculats al territori coneixedors del seu àmbit de treball i de la matèria en qüestió. El nombre d'entrevistes realitzades a agents clau del territori ha sigut de 4. Degut a la especial casuística de la COVID19 no s'han realitzat grups de discussió però s'ha comptat amb el suport d'altres agents mitjançant vies telemàtiques en representació dels serveis de prevenció del Vallès Oriental, SPOTT i Diputació de Barcelona.
- **Informe del medi obert del Galzeran 2020**

Conclusions del treball de prospecció de carrer enfocat a joves del Galzeran realitzat per l'equip del Crític al juliol de 2020.
- **Grup de treball Comissió Tècnica 2019**

Necessitats extretes de la dinàmica de treball sobre els objectius del Pla Crític 17-20.
- **Grup de treball Comissió Tècnica 2021**

Aportacions sorgides de la dinàmica de treball sobre els necessitats del nou Pla Crític 21-24.

Aquests documents estan recollits als annexos del Pla.

3. Dades secundàries

3.1. Anàlisi de la situació des de l'àmbit global

Resum dels patrons de consum detectats per diferents organismes i observatoris que ens emmarquen les tendències actuals en el consum de substàncies així com les seves prevalences.

Drogues:

- **World Drugs Report 2020.** *Informe Mundial sobre Drogues 2020.*
- **Informe de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Drogodependències 2018**
- **ESTUDES 2020 i EDADES 2019**
- **Informe 2019 del Sistema d'Informació sobre Drogodependències (SIDC)**, de la Subdirecció General de Drogodependències.
- **Informe d'indicació en salut de la Diputació de Barcelona 2020**

Pantalles:

- **Informe sobre addiccions comportamentals 2019.** Observatori Espanyol de les drogues i les Addiccions. Plan Nacional sobre Drogas.
- **Pla de drogues i addiccions comportamentals 2019-2023.** Generalitat de Catalunya.

3.1.1. Patrons del consum de drogues

A nivell mundial:

- **World Drugs Report 2020.** *Informe Mundial sobre Drogues 2020.*

A causa del **COVID-19**, els traficants s'han vist obligats a trobar noves rutes i mètodes i és probable que les activitats de trànsit a través de la **darknet** i els enviaments per correu augmentin, malgrat la interrupció de la cadena de subministrament postal a nivell internacional. La pandèmia també ha ocasionat **una escassetat d'opioides**, la qual cosa al seu torn pot donar lloc al fet que les persones recorrin a substàncies més fàcilment disponibles com a alcohol, benzodiazepines o mesclades de drogues sintètiques. És possible que sorgeixin patrons de consum més perjudicials conforme alguns usuaris canviïn a les drogues intravenoses o s'injectin amb més freqüència.

En analitzar els efectes addicionals de l'actual pandèmia, l'Informe assenyala que, si els governs reaccionen de la mateixa forma en què ho van fer davant la crisi econòmica de 2008, quan van reduir els pressupostos relacionats amb les drogues, les intervencions de prevenció i tractament del consum de drogues i altres conductes de risc relacionades, així com el subministrament de naxalona per al maneig i reversió de les sobredosis d'opioides podrien

veure's molt afectats. Les operacions d'intercepció i la cooperació internacional també poden passar a ser menys prioritàries, la qual cosa facilitaria les operacions per als traficants.

Tendències en el consum de drogues

El cànnabis va ser la substància més utilitzada a tot el món durant el 2018, amb un estimat de 192 milions de persones consumidores. Els opioides, no obstant això, continuen sent les drogues més perjudicials, ja que, durant l'última dècada, el total de morts relacionades amb el seu consum va augmentar un 71%, amb un increment del 92% entre les dones, en comparació amb el 63% entre els homes.

Tendències cànnabis

Si bé continua sent difícil avaluar l'impacte que han tingut les lleis que han legalitzat la cànnabis en algunes jurisdiccions, és de ressaltar que el seu consum ha augmentat en tots aquests llocs després de la legalització. En algunes d'aquestes jurisdiccions els productes de cànnabis més potents són també els més comuns en el mercat.

El cànnabis continua sent la principal substància que posa en contacte a les persones amb el sistema de justícia penal, perquè és la causa de més de la meitat dels delictes relacionats amb drogues, d'acord amb dades de 69 països que abasten el període entre 2014 i 2018.

A nivell Europeu:

- **Informe de l'Observatori Europeu de les Drogues i les Drogodependències 2018**

L'informe examina des del subministrament de drogues i el mercat a les prevalences i tendències del seu consum i danys derivats. Juntament amb l'informe també es publica el Butlletí Estadístic 2018, que conté el conjunt de dades europees que sustenta l'anàlisi.

La creixent disponibilitat de la cocaïna, els indicadors d'una major producció en territori europeu i l'evidència de danys causats per noves substàncies psicoactives (NPS) són alguns dels temes que s'aborden. També destaquen altres temàtiques com els avenços en les polítiques de cànnabis, el consum de NPS a les presons, l'aparició de noves benzodiazepines o l'augment de les morts per sobredosi.

A nivell estatal:

- **ESTUDES 2020, EDADES 2019 i interpretació Plan Nacional sobre drogas**

Resum de resultats interpretats per David Pere Martínez Oró al grup de treball "Espais de millora continua de plans de prevenció del consum de drogues 2020:

Per gèneres

- **Perfil població general:** consum de substàncies (especialment alcohol) dominat per la lògica masculina.

- **Fàrmacs opioides:** consum predominant en dones (indiquen lògica mèdica, ús terapèutic, no ús recreatiu de substàncies).
- **En dones:** Durant el confinament es va augmentar ús hipnosedants i antidepressius i es manté ús d'analgèsics opioides (pauta terapèutica vinculada al dolor → qüestions estructurals). Alerta com evoluciona perquè són les eines terapèutiques més fàcils per abordar malestars que penalitzem.

Tabac

- Tendència estable/descendent. Fa 20 anys va començar a baixar.
- Major consum en homes que en dones en totes les franges d'edat.
- Noves mesures que s'estan intentant implementar (augment de preus) han tingut una eficàcia relativa.
- Consum diari ha baixat en l'últim any.
- Augmenta el nombre de persones que no es plantegen deixar de fumar, més prevalent en homes.
- Molt d'èmfasi en els vaporitzadors o pipes d'aigua
 - El seu ús ha augmentat en els últims anys
 - Major consum en homes que en dones en totes les franges d'edat.
 - L'ús és inferior a l'ús del tabac (sobretot cigarretes clàssiques industrials).
 - Qüestionament de si és una resposta idònia per reduir l'ús de cigarretes tradicionals.

Alcohol

- Tendència estable i valors alts: ús normalitzat culturalment.
- Augment de l'ús diari.
- Major consum en homes que en dones en totes les franges d'edat.
- Els consums intensius es mantenen estables.
- Dades Pla Nacional sobre el confinament: no s'ha augmentat el consum d'alcohol (segurament s'ha passat de consumir al bar/discoteques, a casa). Sí que s'ha resignificat, s'ha desplaçat, i això genera també dificultats en la intervenció.
- És la substància que genera més urgència.
- Homes consums més alts i de risc: més tipus de danys (objecte important d'estudi).

Hipnosedants sense recepta

- Tendeixen estables.
- Prevalença de consum similar en homes que en dones.
- Majoritàriament proporcionades per algun amic o familiar.
- Segons dades del Pla Nacional sí que hi ha hagut un augment durant el confinament.

Analgèsics Opioides

- Augment (degut a la lògica mèdica + indústria farmacèutica).
- Major consum en dones en totes les franges d'edat.
- Codeïna i Tramadol són els tipus d'analgèsics opioides més consumits.

Analgèsics Opioides sense recepta

- El consum sense recepta és baix.
- Generalment aconseguit a través d'un amic o familiar.
- Major consum en homes, alguna vegada a la vida.

Cànnabis

- Tendència ascendent/estable.
- El consum en homes duplica al de dones.
- L'indicador "alguna vegada a la vida" augmenta.
- Prevalença de l'ús de Marihuana (48,7%), seguit dels dos tipus (30,8%), i per últim Haixix (20,6%).
- Sobre l'indicador "diàriament en els últims 30 dies" ha augmentat. És un element a tenir en compte perquè és el 2,9% els que es situen en una posició de risc.
- Baixen el nombre de persones que usen cànnabis en l'últim mes.
- Hi ha menys persones que tenen una relació "habitual" en el consum de cànnabis (descendeixen). Però els que es mantenen tenen una tendència en utilitzar-lo més.
- Pla Nacional de Drogues (dades sobre el confinament) indiquen un descens en el consum de cànnabis, degut a una limitació de la oferta i en certs moments un augment del preu.
- Segona substància que més demandes acostuma a generar -> sobre el que s'ha d'intervenir.

Cocaïna

- Petita tendència a l'augment.
- Prevalença de consum en homes, que triplica al consum en dones.
- Tendència dels consumidors de risc (indicador de l'últim mes) es manté estable.

Altres drogues il·legals (Èxtasis, amfetamines, al·lucinògens, bolets, metamfetamines, inhalants volàtils, heroïna i GHB)

- Tendència estable.
- Més prevalença de consum en homes que en dones.

Risc percebut

- Augmenta el risc percebut entre el consum de la majoria de drogues.
- Major percepció de risc en les dones.
- Alcohol es percep com menys perillós.
- Consumir cigarretes electròniques es considera molt menys perillós que fumar tabac.

Disponibilitat percebuda

- Tendència descendent per totes les substàncies.
- La droga que es percep com més disponible és el cànnabis: El 59,4% de la població creu que li seria fàcil o molt fàcil aconseguir-lo en 24h.

Noves substàncies psicoactives (NSP)

- Valors estabilitzats inferiors al 2%.
- La prevalença de consum és més alta en homes que en dones.
- El perfil de consumidor és de consum experimental, policonsumidor de substàncies legals i il·legals.
- Prevalença de consum “alguna vegada a la vida”: Ketamina (0,9%), Spice (0,6%)...
- Un 84,8% d’homes mai han sentit a parlar de NSP (any 2019).
- Un 77,5% de dones mai han sentit a parlar de NSP (any 2019).
- El desconeixement tendeix a augmentar en els últims anys.

A nivell autonòmic:

- [Informe 2019 del Sistema d’Informació sobre Drogodependències \(SIDC\), de la Subdirecció General de Drogodependències.](#)

L’alcohol és la droga que més problemes genera a la nostra societat. Més de 6.100 persones (un 42,2% del total) van iniciar tractament l’any passat per aquest substància, i també és la droga que origina més urgències hospitalàries.

Augmenta la demanda de tractament per cocaïna a Catalunya en els darrers 4 anys; les demandes per heroïna segueixen disminuint.

El 55% del total de les persones que demanen tractament presenten policonsum de drogues.

Catalunya és capdavantera en polítiques de reducció de danys per drogodependència: al llarg del 2019 prop de 7.000 persones van ser ateses en aquests serveis; i més de 3.500 persones van anar a alguna de les 14 sales de consum supervisat, on es van atendre 224 sobredosis sense que cap d’elles arribés a resultar mortal.

- [Informe d’indicació en salut de la Diputació de Barcelona 2020](#)

Conjunt dels 80 municipis majors de 10.000 habitants de la demarcació de Barcelona amb data de publicació: 26 de maig de 2020

3.1.2. Patrons dels usos de pantalles

El Pla de drogues i addiccions comportamentals (2019-2023) de l’Agència de Salut Pública de Catalunya (Generalitat de Catalunya), s’inspira, forma part i reforça les accions i estratègies del Pla de salut de Catalunya 2016-2020, les estratègies en salut mental i addiccions per al període 2017-2020, elaborades pel Pla director de salut mental i addiccions (PDSMiA) i el Servei Català de la Salut (CatSalut), i el Pla integral d’atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions constituint el marc de referència clau per al desplegament del model d’atenció en l’àmbit de la salut mental i les addiccions.

Pel que comporta a l'ús de les pantalles i **les TRIC, Tecnologies de la Relació, Informació i la Comunicació**, actualment no tenim un marc de referència clar i concís en qüestió de prevenció dels usos i/o abusos de pantalles i xarxes socials. Tot i així, a Catalunya, El Pla de drogues i addiccions comportamentals (2019-2023) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (Generalitat de Catalunya) proposa estratègies, accions i activitats a les addiccions comportamentals, els jocs d'apostes i els usos de pantalles. A nivell nacional, l'Estratègia Nacional sobre Adicciones (2017-2024) i el Plan de Acción sobre Adicciones (2018-2020) recull les addiccions sense substància i ofereixen una base per a la intervenció.

L'enquesta del Plan Nacional sobre Drogas en la població escolar (14-18 anys) ESTUDES des de l'any 2016 contempla la presència d'ús compulsiu d'Internet i el joc amb diners a internet, l'enquesta EDADES (15 -64 anys) inclou les apostes de joc amb diners, el joc problemàtic i el trastorn del joc basant-se en els criteris diagnòstics del Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals (5a edició) (DSM-5). També l'escala CIUS (EDADES) analitza l'ús compulsiu d'internet.

El model de promoció de la salut contribueix a plantejar que els problemes complexos, com ho són els relacionats amb les drogues i els diferents usos de pantalles, s'han de treballar des d'una aplicació multidisciplinària, amb estratègies de coordinació i donant la resposta adequada a cada cas i a cada situació en particular.

- [Informe sobre addiccions comportamentals 2019. Observatori Espanyol de les drogues i les Addiccions. Plan Nacional sobre Drogas.](#)

L'anàlisi dels resultats de les enquestes EDADES i ESTUDES a partir de 2014 confirma que el joc amb diners, l'ús d'internet i els videojocs són activitats àmpliament esteses en la nostra societat. Pel que respecta al joc online, durant l'any 2017, el 3,5% de la població de 15 a 64 anys segons l'enquesta EDADES ha jugat diners online durant l'últim any (2,7% en 2015), percentatge que és major en els homes (5,8%) que en les dones (1,2%). A més, aquest tipus de joc és més freqüent entre els més joves, descendant la seva prevalença a mesura que augmenta l'edat. El joc online que predomina entre els homes són les apostes esportives (71,5%) mentre que, entre les dones, aquestes apostes estan igualades amb els jocs tipus loteries (incloses primitives o bonoloto). La quantitat màxima jugada en un sol dia entre la majoria dels jugadors es troba entre els 6 i els 30 euros.

En la població d'estudiants de 14 a 18 anys, segons l'enquesta ESTUDES la prevalença de jugar diners online és superior (10,3% en 2018) amb una important diferència per sexe, essent major en els homes (17,4%) que en les dones (3,6%). Entre els estudiants, amb independència del sexe, el joc preferit online són els videojocs, seguits de les apostes esportives. A més, segons dades de 2018, respecte a la quantitat major de diners gastada en un sol dia en els últims 12 mesos, un 3,2% dels estudiants indica que ha gastat quantitats inferiors als 6 euros.

No tota relació amb el joc és problemàtica.

Aplicant els criteris DSM-V, al 2017 un 0,4% de la població entre 15 i 64 anys realitzaria un **possible joc problemàtic** i un 0,3% presentaria un possible trastorn del joc. Quan comparem la manera de jugar de la població en general amb els individus que mostren un possible joc problemàtic, veiem que aquests presenten una major freqüència de joc i una major despesa de diners en un sol dia. També s'observa que les prevalences de consum d'alcohol i tabac són majors entre els individus que realitzen un possible joc problemàtic.

En l'enquesta ESTUDES 2018/19, entre els estudiants de secundària, el 4,7% dels alumnes de 14 a 18 anys presentaria un possible joc problemàtic segons l'escala Lie/Bet, essent major la prevalença entre els nois que entre les noies. Aquesta població juga majors quantitats de diners i mostra prevalences més altes de consums de risc com Binge Drinking o tabaquisme diari.

Respecte a l'ús d'internet, les dades de l'enquesta EDADES indiquen que, al 2017, existeix un 2,9% de la població de 15 a 64 anys que realitzaria un possible ús compulsiu d'internet, valor que roman estable respecte al 2015 i sense diferències per sexe. En l'enquesta ESTUDES 2018/19 s'obté que, entre la població d'estudiants de 14 a 18 anys, la prevalença d'un possible ús compulsiu d'internet és bastant superior (20,0%), encara que lleugerament inferior a la registrada en 2016. També les prevalences de consum d'alcohol i cànnabis són superiors entre els individus que realitzen un possible ús compulsiu d'internet.

Finalment, **pel que respecta a l'ús dels videojocs**, segons l'enquesta ESTUDES 2018/19, entre els alumnes de 14 a 18 anys s'observa que una mica més del 80% han jugat en l'últim any, percentatge que és notablement major entre els nois, amb una prevalença de joc que va disminuint segons va avançant l'edat dels estudiants. Entre el total dels estudiants de 14 a 18 anys, el 6,1% presentaria un possible trastorn per ús de videojocs segons l'escala basada en criteris DSM-V. Pel que fa a la relació amb els eSports, les dades de l'enquesta ESTUDES 2018/19 mostren que, en els últims 12 mesos, el 47,9% dels alumnes havia jugat i el 34,7% havien estat espectadors mentre uns altres jugaven.

- [Pla de drogues i addiccions comportamentals 2019-2023. Generalitat de Catalunya.](#)

El joc amb diners

La prevalença de joc amb diners presencialment alguna vegada en els últims dotze mesos en la població de 15 a 64 anys (EDADES) va ser del 57,7%, (59,3% en homes i 56,1% en dones) l'any 2017. En canvi, la prevalença de joc amb diners a internet en l'últim any va ser inferior: del 2,7% (4,7% en homes i 0,8% en dones).

En aquesta enquesta també es va avaluar el joc problemàtic i el trastorn del joc basant-se en els criteris diagnòstics del Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals (5a edició) (DSM-5). Entre el total de la població de 15 a 64 anys la prevalença de joc problemàtic va ser

del 0,4% i la del trastorn del joc del 0,1%. Els resultats també van permetre estimar que entre la població de 15 a 64 anys que havia jugat diners en els últims dotze mesos, un 19,2% presentava un joc problemàtic i un 6,4% un trastorn del joc. La prevalença, tant de joc problemàtic com de trastorn del joc, va ser més elevada en homes.

L'ús compulsiu d'internet

Segons l'escala CIUS (EDADES) per detectar l'ús compulsiu d'internet, el 2,9% de la població de 15 a 64 anys presenta un ús compulsiu d'internet (≥ 28 punts), amb prevalences més elevades en dones (2,7% en homes i 3,2% en dones). El grup d'edat de 15 a 29 anys mostra prevalences més elevades, concretament del 8,6% (7,1% en homes i 10,2% en dones).

3.2. Anàlisi de la situació en el context local mancomunat

3.2.1. Dades sociodemogràfiques

Situació geogràfica: comarca i municipis del Galzeran

El Vallès Oriental és la comarca més extensa de l'àmbit metropolità amb 735 Km.2 Consta de 43 municipis i una població total de 414.570 habitants; i es troba situada a 30 quilòmetres de Barcelona. La seva capital és Granollers, amb 62.419 habitants. És un territori que es caracteritza per la seva gran heterogeneïtat, ja que combina zones de gran implantació industrial i urbana amb zones amb un marcat caràcter rural.

En termes demogràfics la comarca presenta dues polaritats clares, amb centre a Granollers i Mollet del Vallès, les úniques ciutats amb més de 50.000 habitants a la comarca i que concentren pràcticament un terç de la població comarcal total. Predominen els municipis de caràcter mitjà i petit-mitjà, que són els que en els darrers anys creixen més, i que concentren el 60% de la població comarcal (municipis entre 5.000 i 20.000 habitants). En aquest grup trobaríem els municipis adherits al Pla de prevenció *Crític*.

A continuació s'exposen les dades més rellevants de cada municipi. Aquesta informació es troba ampliada a ***l'ANNEX 1. Dades municipals***

Montornès del Vallès

Situat a la zona meridional de la comarca del Vallès Oriental, per la vall baixa del riu Mogent, fins a prop de la seva confluència amb el riu Congost, punt on es forma el Besòs, a 25 Km de la ciutat de Barcelona i a 8 km de la capital vallesana, Granollers.

És el municipi amb més població del territori Crític. És troba a 96 metres sobre el nivell del mar, té unes dimensions d'uns 10 km2 i presenta un alt nivell d'urbanització, amb l'excepció del sector sud-est per on s'endinsa la serralada Litoral on es localitza el gruix d'espais oberts

del municipi amb prop de 740 ha. Montornès limita a l'est amb els termes de Vilanova del Vallès i Vallromanes, al sud amb Santa Maria de Martorelles i Martorelles, i a l'oest amb Montmeló.

En els límits amb aquests dos municipis, la plana fluvial forma en bona part, un extens continu urbanitzat ocupat per sòl industrial i que serveix també per mostrar la divisió històrica dels dos nuclis urbans, mentre que en d'altres sectors proliferen les urbanitzacions residencials entre les quals destaquen el Barri del Castell-Can Comes, Can Bosquerons, Can Coll i Vinyes Velles Manso Calders.

Anàlisi de la població

La població total a Montornès del Vallès, a l'any 2020, és de 16.644 habitants. D'aquests, 2.600 són joves entre 15 i 29 anys

El perfil dels dos grans nuclis de població: Montornès Nord (MN) i Montornès Centre (MC)

Per barris, el 76,44% del total de la població viu a MC, mentre que el 23,19% ho fa a MN i només un 0,40% a la resta de barris situats més a la perifèria del municipi.

MC, concentra el major número d'habitants del total de població, dels quals el 5,51% és població estrangera, el 66% del total de la població jove del municipi viu en aquest barri i representa el 18,42% dels seus habitants.

MN, compta amb el 23,19% de la població del municipi i un 40,08% de la població del barri és d'origen estranger. El 23,87% de la població jove del municipi viu en aquest barri i en representa el 23% dels seus habitants, pràcticament 5 punts més que el MC. Un 31% del col·lectiu de persones estrangeres del barri són joves entre 15 i 29 anys.

Sector Laboral

El Departament de Promoció Econòmica Municipal continua liderant un Dispositiu Jove d'Inserció Laboral destinat a aquells joves que estan en situació d'atur, tant acadèmica com laboral. Després d'un període de formació el joves realitzen unes pràctiques al sector industrial o de serveis triat, a fi de dotar-los d'eines i habilitats tant socials com personals per a la seva inserció laboral.

Montornès presenta unes taxes d'activitat d'ocupació semblants a la província, però té una taxa d'atur més elevada que altres territoris. Aquest atur està característicament feminitzat i, com en la majoria de territoris, acusa especialment als joves.

El municipi es diferencia d'altres territoris per la alta importància del seu sector industrial. Això és rellevant perquè: tendeix a generar una feina més estable, tot i que produeix salaris més baixos. La tendència a l'alça en la contractació i la baixada de l'atur post crisis està començant a estancar-se (l'atur en joves inclús augmenta)

Educació

Montornès té una població amb uns nivells d'instrucció relativament més baixos que en altres territoris. Amb una població estrangera que té més formació bàsica que la mitjana però que no accedeix a nivells secundaris o superiors. També trobem una població jove amb uns nivells d'instrucció clarament majors que la mitjana.

Pel que fa al itinerari educatiu són més curts que la resta de territoris i amb un nivell de formació menor i amb un pes major dels itineraris professionalitzadors i de les opcions de segones i noves oportunitats.

Sant Fost de Campsentelles

Amb 8.737 habitants (2019), Sant Fost de Campsentelles esdevé el municipi de referència per als municipis col·lidants més petits com Martorelles o Santa Maria de Martorelles.

Anàlisi de la població

Pel que respecta al saldo migratori d'aquest municipi cal destacar: una migració interna a la resta de Catalunya de 148 és a dir, més immigracions que emigracions. A la resta d'Espanya trobem un saldo negatiu (-15) i un saldo migratori extern total de 52. El saldo migratori total del municipi és de 185 (2019)

Sector Laboral

Té cert caràcter residencial i molts habitants treballen fora del municipi. Al costat del riu Besòs hi ha el polígon industrial de Can Calet i el de Can Baliarda, dominats per empreses dels sectors del paper i el cartró, metal·lúrgic, plàstics i químic.

Els registres de situació laboral ens indiquen una baixada continua de l'atur registrat entre 2012 (15,10%) i el 2019 (8,08%). Al 2020 trobem una lleugera pujada de gairebé 2 punts situant la taxa en el 9,74%.

Educació

L'institut Alba del Vallès és un dels recursos que aplega més quantitat de població destinatària del Servei Crític doncs és el centre de referència dels pobles de Sant Fost de Campsentelles, Martorelles i Santa Maria de Martorelles. Aquest nom es deu a ser el primer poble del Vallès Oriental en rebre cada dia la llum del sol.

Desenvolupen activitat educativa des del curs 1995-96. En les seves instal·lacions hi conviuen diàriament més de 640 alumnes i més de 50 professionals.

Vilanova del Vallès

El municipi està situat en plena depressió Prelitoral catalana, el gran canal de pas del Vallès entre les muntanyes de la costa i els massissos del Montseny i St. Llorenç de Munt. Té una extensió de 15,2 km² i 5.503 habitants (Idescat 2020).

Anàlisi de la població

Vilanova del Vallès és un poble de rendes mitges i altes, amb una renda familiar bruta disponible superior a la comarcal i a la catalana. En el rànquing de l'Agència Tributària de rendes, apareix en la posició 33 dels municipis catalans i en la 66 dels municipis espanyols, juntament amb pobles veïns: Vallromanes, Alella, Teià, Cabrils. També ho confirma el nivell educatiu de la població major de 16 anys: que és lleugerament superior que a la comarca i a la mitjana catalana.

I que el 44% dels habitatges són de més de 120m², quan a la comarca és només el 18%, més a prop de la mitja catalana (13%).

Tot plegat, dibuixa un perfil sociològic de la població vilanovina que es caracteritza per: famílies amb fills menors, d'origen català, amb ingressos mitjos i elevats.

Sector Laboral

El procés d'industrialització del país produït a finals dels anys cinquanta i principis dels seixanta, la construcció de l'autopista en els anys seixanta, el creixement de les urbanitzacions en els anys setanta i els corrents migratoris produïts a l'Estat Espanyol, conjuntament amb l'allau de segona residència promoguda per la població de Barcelona, han canviat l'estructura de població del nucli de Vilanova del Vallès.

Al 2020, les primeres castigades pels efectes de la pandèmia de covid en l'ocupació són les dones de 40-54 anys. L'augment de l'atur fa preveure un creixement de situacions de vulnerabilitat socioeconòmica que exigirà estratègies de reactivació econòmica i de contenció de la pobresa.

Tot i això, la taxa d'atur registrat del poble (10,7%) és inferior a la taxa catalana (13,2%) i a l'espanyola (16,3%).

**Dades de l'EPA (3r trim. 2020). Dades d'atur registrat a Vilanova del Vallès. Font: Hermes, a partir del Departament d'Empresa i Ocupació*

Situacions de vulnerabilitat social: Tot i ser un poble de benestar que es percep com un poble "no apte per a totes les butxaques" (pels preus i característiques dels habitatges, per la dependència del vehicle privat, etc.), hi viuen persones en situació de vulnerabilitat que requereixen l'atenció dels serveis socials i altres programes municipals.

Actualment, 260 persones reben una prestació per desocupació, dels quals una cinquantena es troben en situacions d'elevada vulnerabilitat social.

Al poble, s'observen altres situacions de vulnerabilitat com:

- Envel·liment en soledat, sense xarxa familiar de suport.
- Joventut sense estudis post-obligatoris assolits i manca d'oportunitats laborals.
- Dones monoparentals sense ingressos.
- Drogoaddiccions i consums problemàtics.

Educació

Aquest municipi porta a terme un projecte educatiu amb una funcionalitat ben genuïna des de 2013. Es tracta de l'Eduxarxa 410. És la xarxa que uneix i coordina tots els agents socioeducatius de Vilanova del Vallès: Els centres educatius, les famílies i l'alumnat, els serveis i equipaments públics, les entitats de lleure educatiu i les empreses del sector educatiu.

És una iniciativa de l'Ajuntament de Vilanova del Vallès, iniciada amb el suport de la Diputació de Barcelona i dels centres educatius del Departament d'Ensenyament on el Crític hi participa dotant, als municipis, de la perspectiva de la prevenció i la reducció de riscos en l'ús de drogues i pantalles d'una manera transversal.

Martorelles

En els darrers deu anys Martorelles ha registrat un lleuger decreixement de la seva població, de poc més de l'1%. Tot i que la tendència des de 2016 és positiva passant del 4.725 (2016) a 4.801 (2019).

Martorelles toca a Mollet del Vallès, cosa que significa que aquesta ciutat actua de centre d'activitats i serveis per a molts dels habitants de Martorelles. El municipi té una superfície territorial petita, de 3,61 km² i una densitat de població elevada, que es situa en uns 1300 habitants per quilòmetre quadrat.

Anàlisi de la població

L'anàlisi per edat i sexe de la població indica que el municipi de Martorelles té un important pes de població adulta, amb una estructura demogràfica relativament madura, és a dir, amb un pes important dels grups d'edats compresos entre els 30 i 40 anys. S'aprecia una lleugera recuperació per la base (grups d'edat de 0-4 anys), fruit del fet que el volum de població en edat reproductora (majors de 34 i fins a 44 anys) són els grups d'edats on es concentra un major nombre de població del municipi. Dins de la població jove, els grups d'edat més importants són els d'entre 20-24 anys, tot i que la dinàmica en els propers 4 anys serà de creixement de la població més jove (de 10 a 14 anys), per la lleugera recuperació de la base de la piràmide que abans esmentàvem.

Cal dir també una altra de les característiques demogràfiques del municipi és que Martorelles registra un saldo migratori negatiu que afecta sobretot a la població jove. Segurament, en el moment que decideixen emancipar-se escullen fer-ho cap a un municipi veí que disposi de més serveis i recursos.

Nivell d'estudis

En els darrers anys, s'ha produït un increment notable dels nivells d'instrucció de la població potencialment activa (15-64 anys), tant a la comarca del Vallès Oriental, com al conjunt de les nostres societats. La principal causa d'aquesta evolució és la substitució de les generacions nascudes als anys vint, amb uns nivells d'instrucció molt baixos, per generacions nascudes als

anys setanta i vuitanta, que s'han beneficiat de la generalització de l'ensenyament reglat i obligatori.

Situació laboral

Les dades del PIB per comarques indiquen que el sector amb més pes econòmic en el conjunt del PIB vallesà és el sector serveis amb un 53,56%, important però molt per sota del de Catalunya, que es manté en el 70%. En canvi, a la comarca hi ha un major predomini del sector industrial, que suposa el 37,56%, mentre que al conjunt català aquest sector es situa en un 22%.

L'agricultura mostra un pes més elevat a Catalunya que a la comarca, tot i que el seu paper és el més testimonial en les dades. Martorelles, tot i ser un municipi amb una diversitat econòmica important, es troba, per ubicació geogràfica, dins la zona fortament industrialitzada del Baix Vallès, tot i que també al municipi encara es manté una influència important de l'activitat agrícola.

Vallromanes

Vallromanes limita amb la comarca del Maresme, es troba a 25km de la ciutat de Barcelona i s'estén als vessants nord-occidentals de la serra de Sant Mateu a la Serralada Litoral; el terme comprèn la capçalera de la riera de Vallromanes (que afluïx a la riera de Mogent per l'esquerra dins el terme de Montornès), i és drenat també per la riera d'Ardenya (límit nord-oriental), afluent de la primera. Comparteix diferents recursos municipals al el municipi veí Vilanova del Vallès.

Anàlisi de la població

Ens trobem amb una població en clar augment, que ha passat de 1.079 habitants a 2.579 (anys 1996 i 2019, respectivament), amb una taxa de creixement anual brut del 7.47 durant el període 1996-2001, i 6.98 al 2001-2008. Es tracta d'un creixement superior al creixement del Vallès Oriental, que passa de 285.129 a 390.900 habitants en el mateix període.

L'estructura d'edat de Vallromanes mostra un pic màxim, tant en homes com en dones, la franja dels 30 als 44 anys; aquest pic contrasta amb el buit important que suposa les franges de 20 a 24 (i, en menor grau, la de 10 a 14); en canvi, torna a haver-hi un creixement important dels 0 als 4 anys. Per tant ens trobem amb una forta presència de població adulta i de mitjana edat, així com també d'infants, però amb poca presència de joves i adolescents.

En el període 1996-2008, tot i que ha augmentat el nombre de joves a Vallromanes (de 235 a 275), el percentatge de joves sobre el total de població s'ha reduït, passant del 21% al 12%; aquest fenomen és degut a l'augment del conjunt de la població de Vallromanes. La reducció de la proporció de la població sobre el total de la població és un procés que es dona també al Vallès Oriental i al conjunt de Catalunya, tot i que amb menys intensitat: s'ha passat del 25% al 18% a la comarca, i del 23% al 18% a Catalunya. I és que si ens fixem en un grup d'edat major,

des dels 10 fins als 34 anys, veiem com és als extrems de la gràfica on trobem els majors grups d'edat: 118 persones entre 10-14 anys i 105 entre 15-19, a l'extrem jove, i 191 entre 30-34 i 101 entre 25-29: això ens demostra la polarització en l'estructura d'edat de Vallromanes.

Santa Maria de Martorelles

Dades generals: Amb 893 hab. és la localitat més petita de la comarca i està situada a la zona d'influència de Mollet del Vallès, que exerceix de capital de la zona sud de la comarca, el Baix Vallès.

El nucli urbà s'anà formant a redós de l'església parroquial de Santa Maria, documentada des del 1005, fou consagrada el 1105, conserva elements romànics de la primitiva construcció, tot i que el seu estat actual fa que pugui considerar-se un edifici gòtic. A més del nucli central del municipi, també compon el terme el barri Colomer.

Situació laboral: La població activa de Santa Maria de Martorelles que treballa l'agricultura no arriba a un terç. Amb tot, però, aquesta és l'activitat econòmica que ha donat i encara dona més renom a la seva població, pel fet de proveir de raïm cellers de la veïna comarca del Maresme. De fet, la vinya és el conreu predominant al terme, tot i que també hi ha hortalisses i arbres fruiters. D'altra banda, tot i que a Santa Maria de Martorelles no hi ha indústria, la major part dels habitants treballa al sector industrial, sobretot als municipis de la rodalia. Independent de Martorelles des del 1927.

3.3. Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO 2020-21. Montornès del Vallès

L'enquesta explora la percepció de l'estat de salut, els hàbits d'alimentació, la sexualitat, l'estat d'ànim i les relacions socials i interpersonals de l'alumnat de 4t d'ESO dels instituts de Montornès. Així mateix ens permet conèixer aspectes relacionats amb el lleure, el consum de tabac, d'alcohol i d'altres substàncies i dades relatives als usos de pantalles.

La mostra de població ha estat de 115 alumnes amb una mitjana d'edat de 15 anys.

A l'**ANNEX 8** es presenten els principals resultats respecte al consum de substàncies addictives i l'ús de tecnologies.

4. Dades primàries

A continuació s'analitza la informació procedent de les fonts primàries, que són aquelles elaborades expressament amb motiu de l'objecte d'estudi i que aporten informació empírica sobre el terreny.

4.1. Valoració del Pla Crític 2017-2020	<i>ANNEX 2</i>
4.2. Fitxes de recollida de dades	<i>ANNEX 3</i>
4.3. Entrevistes individuals a agents clau	<i>ANNEX 4</i>
4.4. Informe del medi obert del Galzeran 2020	<i>ANNEX 5</i>
4.5. Grup de treball: Comissió Tècnica 2019	<i>ANNEX 6</i>
4.6. Grup de treball: Comissió Tècnica 2021	<i>ANNEX 7</i>

4.1. Valoració del Pla Crític 2017-2020

El grup motor es va reunir en sessió de treball durant el mes d'Octubre de 2020 per extreure conclusions de l'informe de valoració del Pla Crític 2017-20.

Els punts a destacar de la sessió són:

(Informe complert a l'ANNEX 2)

4.1.1. Àmbit educatiu

Intervencions a l'aula

- Caldrà dotar el web del crític amb material complementari pels equips docents.
- Mantenint els tallers d'una hora i donant la oportunitat al professorat de continuar treballant els temes del Crític a l'aula.
- Seguir amb la tendència de realitzar els tallers participatius i el màxim de vivencials.

Casos derivats dels centres educatius

- El Crític atén un percentatge superior de casos relacionats amb drogues (72,6%).
- Només 1 de cada 4 casos atesos (27,4%) tenen a veure amb usos de pantalles.
- Separant les dades segons gènere (nois, noies, no definit) trobem una important diferència de gènere en les atencions. Una ràtio del 20% de noies ateses, en l'especialitat de drogues, en front d'un 80% de nois i una masculinització total (100%) en el sector pantalles.
- El percentatge d'atencions a joves no definits en binari ha estat del 0%.

Prevalences de consum de drogues

- Respecte a les prevalences de consum de substàncies entre els i les joves ateses cal destacar el cànnabis com a substància principal (75,5%) seguida del tabac i/o cigarretes electròniques (11%), alcohol (6,6%), casos atesos per policonsum (4,4%) i altres (2,2%).
- Les dades segons tipologia de consum de drogues reflexen que un 44,1% de joves consumidors son detectats en fase experimental (11,75%) o ocasional (32,35%). Un 47% dels atesos son joves que consumeixen de manera regular o habitual i considerem que un 8,8% dels joves poden tenir un consum de substàncies problemàtic.

Prevalences d'usos de pantalles

- Podem separar les atencions de casos relacionats amb pantalles en tres grans blocs: Juguen a videojocs (76,4%), son atesos per passar moltes hores amb diversos dispositius electrònics (17,6%) i el principal ús és el de les xarxes socials.
- Les dades respecte a la tipologia d'usos de pantalles: el 85,7% dels casos atesos son joves que fan un ús habitual o regular de pantalles mentre que un 14,3% ho fan de manera problemàtica.

4.1.2. Àmbit familiar**SADIP (Servei d'Assessorament den Drogues i Pantalles)**

Durant el període 2018 (abril) a 2020 (desembre) han estat ateses pels professionals del Crític **40 unitats familiars**. D'aquestes; **23** feien referència al consum de **drogues** i **17** a possibles usos problemàtics de **pantalles**.

Formacions a famílies

Durant el període de curs escolar 2016-17 a 2019-20 hem realitzat **un total de 22 tallers de prevenció adreçats a famílies**. Arribant a **un total de 246 unitats familiars**.

L'afluència de participants a les xerrades ha estat bona tenint en compte el nombre d'habitants per municipi. La mitjana d'unitats familiars assistents per xerrada durant els últims 4 anys ha estat de 11,6.

Podem veure a la gràfica que el nombre de xerrades anuals és estable però el nombre de participants puja sensiblement. Aquest fet ens fa pensar que el Crític ha guanyat popularitat entre les famílies i que probablement es dona el fenomen boca a boca.

De les valoracions podem extreure:

- Que hem aconseguit l'objectiu marcat a la última revisió del Pla d'arribar a més famílies.
- Que les famílies surten contentes de les xerrades i demanen altres edicions per aprofundir en temàtiques concretes.

Les principals preocupacions dels assistents fan referència (respecte al consum de drogues):

- Pautes i eines per a la reducció de riscos associats al consum dels seus fills infants i adolescents
- Com retardar l'edat d'inici de consum de drogues
- L'angoixa dels pares respecte a les nits de festa i la seva relació entre consums i les relacions sexuals i afectives.

Les principals preocupacions dels assistents fan referència (respecte als usos de pantalles):

- Pautes per retardar l' inici d'ús de pantalles i concretament les edats dels seus fills adequades per tenir mòbil o altres dispositius.
- Preocupació per excés d'utilització de pantalles (multipantalles)
- Als continguts nocius per als seus fills i filles on destacaria la pornografia i els continguts violents.
- Les relacions online entre iguals, intergeneracionals i el ciberassetjament.
- Hipersexualització dels referents , preocupació per la exposició de la seva vida privada.

4.1.3. Àmbit comunitari

Casos atesos per protocol ASA

Actualment i des de l' inici del Pla Crític només hi ha conveni protocol ASA al Municipi de Montornès del Vallès.

Formacions dirigides a professionals

Els professionals valoren molt positivament la organització de jornades formatives específiques sobre prevenció en l'ús de drogues i pantalles així com els continguts proposats i els ponents o personal expert.

Formacions dirigides a entitats

Les entitats valoren positivament la proposta formativa “dispensació responsable d'alcohol”. Durant el període 2017-20 han sigut formades 67 persones que pertanyen a diverses entitats de la Mancomunitat del Galzeran.

Exposicions

Hem organitzat un total de 2 exposicions amb temporalitat bianual (2018 i 2020). Tot i que el l'assistència total ha estat positiva (766 persones), podem dir que la totalitat de les persones assistents resideixen o estan vinculades professional o acadèmicament al municipi que acull l'exposició. Per tant, aquestes accions no responen a una proposta mancomunada sinó municipal.

4.2. Fitxes de recollida de dades dirigides als diferents agents municipals

A l'**ANNEX 3** es presenta el buidatge de les fitxes de recollida de dades del Galzeran 2020, separades per preguntes concretes que s'han realitzat referents a cada àmbit.

4.3. Entrevistes individuals a agents claus en l'àmbit social dels municipis implicats

A l'**ANNEX 4** es troba el resum de les respostes que han donat els i les professionals municipals a les entrevistes individuals.

4.4. Informe del medi obert del Galzeran 2020

Degut a la situació excepcional de salut pública que es va viure entre els mesos de març a juny (Covid-19), el Crític va observar com les dinàmiques relacionals entre els joves i adolescents s'havien modificat substancialment. Com que els joves de la Mancomunitat estaven utilitzant el carrer com a espai de socialització i de relació, des del Crític es va decidir sortir al carrer i dibuixar un escenari d'intervenció més proper, que permetés conèixer la seva situació, incidint en pautes de consum de drogues el més segures i respectuoses possibles.

Conclusions:

En termes generals es va poder observar que la figura del preventòleg com a agent municipal de referència és prou clara per als i les joves que actualment han cursat segon cicle d'educació secundària o batxillerat. Tanmateix, cal destacar la relació amb l'alumnat dels PTT (Pla de Transició al Treball) ja que es consideren més vinculats al servei pel volum d'hores que passem amb ells i elles al llarg del curs.

Es pot afirmar que la programació anual als centres educatius dona els seus fruits fora d'aquests. Així doncs, es valora l'apropament als grups de joves amb les característiques esmenades i es constata que s'han pogut establir petites converses amb la majoria de joves que coneixien al preventòleg.

Sobre el consum de drogues, en podem extreure que:

- Els i les joves coincideixen en alguns discursos que ens apropen a la realitat d'aquest mesos tan incerts de la crisi de la COVID19. En general, els i les joves manifesten un menor consum de drogues tan legals com il·legals.
- El **consum de tabac** s'ha mantingut estable o ha disminuït degut, sobretot, al considerable augment d'hores a casa i a la davallada de temps de relació amb els iguals.
- El **consum d'alcohol** també ha disminuït notablement, segons els joves, perquè no han quedat amb els col·legues o no han sortit de festa. Clarament, en molts casos, el consum d'alcohol va lligat a la sensació dels seus efectes.
- Sobre el **consum de cànnabis** els joves manifesten que n'han trobat menys i a un preu més alt. Això ha fet que en alguns casos es dosifiqués el consum de porros.

Sobre l'ús de pantalles, en podem extreure que:

- Els i les joves manifesten l'augment d'hores d'utilització de pantalles en tots els seus usos i continguts durant els mesos de confinament. S'ha donat un important augment de l'ús de plataformes recreatives pel que fa a **sèries, pel·lícules, canals de Youtube i videojocs**.
- Tanmateix els adolescents i joves manifesten una comunicació constant amb les seves amistats més properes durant el dia i la nit, del que s'extreu que les hores de son s'han

vist alterades, que la matinada ha estat un temps de relació online i que s'ha endarrerit l'hora de llevar-se.

- L'app més utilitzada per a la comunicació entre joves podria continuar sent **Instagram**, però el col·lectiu jove ha fet moltes referències a la app **TikTok**, que puja esglaons per a col·locar-se en el top 3 de les més utilitzades entre joves juntament amb **whatsapp**.

Sobre el confinament i la salut emocional, concloem que:

- A través de les seves respostes, podem afirmar que els i les joves han viscut intensament aquesta etapa. Han aflorat disputes familiars o discrepàncies fruit d'un contacte constant i sense precedents amb la família.
- Generalment el col·lectiu jove s'ha preocupat del dia a dia i no ha manifestat un sentiment de **por** en vers com seran les coses en un futur; però sí que mencionen que han estat més **nervioses, tristes, enfadades, avorrides o angixades**.

(Veure informe complert a l'ANNEX 5)

4.5. Comissió Tècnica 2019

Es va dissenyar i dinamitzar, l'octubre del 2019, una dinàmica amb la Comissió Tècnica que es plantejava com a objectiu **descobrir les noves necessitats** dels agents tècnics dels municipis de la Mancomunitat per tal d'extreure'n aportacions pel Pla 2021-2024.

A l'**ANNEX 6** es presenten les **necessitats i aportacions** que es van fer en relació a cada **àmbit de treball**

• Àmbit familiar	• Àmbit Laboral	• Comunicació externa	• Coordinació local
• SADIP	• Àmbit formatiu	• Comunicació interna	• Treball en xarxa

4.6. Comissió Tècnica 2021

El mes de març de 2021, es va realitzar una dinàmica amb la Comissió Tècnica que es plantejava com a objectiu **aprofundir en les noves necessitats** dels agents tècnics treballant els àmbits d'actuació del Pla Crític 2021-2024.

A l'**ANNEX 7** es compilen les **aportacions** dels components de la comissió tècnica segons els àmbits d'intervenció del Pla Crític:

• Àmbit comunitari	• Àmbit educatiu	• Àmbit oci / lleure
• Àmbit comunicatiu	• Àmbit familiar	• Àmbit laboral

III.- PLA D'ACTUACIÓ: LÍNIES ESTRATÈGICS, ÀMBITS, OBJECTIUS I PROGRAMES

5. Introducció

A continuació es presenta el resultat del treball analític de la diagnosi realitzada al territori per part de tots i totes les agents vinculades al Pla. Presentem els eixos estratègics i els objectius a assolir així com els programes les accions i la seva temporització per al present quadrienni 2021-2024.

Així doncs el Pla de Prevenció en el Consum de Drogues, Pantalles i Riscos associats de la Mancomunitat del Galzeran s'estructura en **4 línies estratègiques** que corresponen amb els objectius generals propis de cada línia estratègica. Aquest plantejament dona peu a **6 àmbits d'actuació, a l'assoliment de 18 objectius específics i al desplegament de 44 accions.**

6. Línies estratègiques

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

En aquesta línia estratègica es realitzaran campanyes preventives, reforçant el vincle amb agents socials i educatius, participant en els consells i plans on sigui requerit el servei i apropar-nos més als mitjans de comunicació com a eina de difusió, utilitzant l'entorn 2.0 per a compartir informació i millorar els canals d'intercanvi de dades que reben de les actuacions del servei les tècniques dels municipis.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: PREVENCIÓ I REDUCCIÓ DE RISCOS

En aquesta línia estratègica volem incidir en les **intervencions als centres educatius en matèria de programes de prevenció.**

Així com l'establiment de recursos **formatius per a professionals, famílies i entitats que treballin amb joves o persones susceptibles de ser ateses pel servei.**

Dissenyarem una oferta de formació per a professorat i professionals dels municipis (de detecció precoç i actualització de realitats emergents en el tema de les drogues i pantalles), facilitant així l'apropament als equips educatius i socials per garantir també els assessoraments quan siguin necessaris.

En aquest eix, **també incidim en l'oci nocturn.** Per una banda tenim les intervencions directes que fa el Crític en els actes públics de Festes Majors, i per un altre, arribar a les entitats que organitzen les barres de dispensació d'alcohol, on caldria assessoraments per la minimització de riscos en la gent jove i adolescent sense descartar altres col·lectius.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: DETECCIÓ, INTERVENCIÓ I SEGUIMENT

En aquesta línia **volem posar èmfasi en aquells aspectes de la detecció de casos i intervenció (protocol de centres educatius, protocol d'agents socials i Servei d'Assessorament: Drogues i Pantalles SADIP),** com elements de coordinació mes enllà del pla de treball que es realitza amb els casos atesos. Creiem que per a una intervenció més eficaç cal una coordinació

sistematitzada i bidireccional, és per això que cal també fer una programació anual de reunions i/o presència del servei als diferents recursos o departaments dels municipis.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4: PLANIFICACIÓ I COORDINACIÓ

En aquesta línia estratègica recollim les dinàmiques i grups de treball que faran possible la continuïtat del Pla en la planificació i coordinació de totes i cada una de les propostes d'accions del Pla de prevenció "Crític", així com la seva correcta implementació.

7. Objectius i accions (Línies estratègiques i àmbits d'actuació)

7.1. LÍNIA ESTRATÈGICA 1: INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

ÀMBIT	OBJECTIUS	ACCIONS
EDUCATIU	1. Integrar la prevenció dels usos de drogues i pantalles als centres educatius, posant en coneixement de la comunitat educativa les pràctiques de referència i els projectes relacionats del CRÍTIC.	1.1. Posar a disposició de tots els centres educatius el catàleg de recursos* del servei Crític * Accions preventives, protocols d'actuació i contacte referent
COMUNICATIU	2. Visibilitzar el servei de prevenció i l'activitat que realitza.	2.1. Realitzar notes de premsa de les accions i campanyes portades a terme als municipis pels mitjans de comunicació locals i comarcals
		2.2. Realitzar articles divulgatius en matèria de als mitjans de comunicació municipals.
		2.3. Mantenir actualitzada el web del servei Crític i ampliar la informació per a professionals i docents
		2.4. Actualitzar i mantenir la informació preventiva als espais joves i altres espais socioeducatius dels municipis
COMUNITARI	3 Participar en els Plans Municipals transversals i en els diferents consells consultius i de participació de cada municipi.	3.1. Assistir a les diferents comissions municipals i consells consultius
	4 Dissenyar campanyes pròpies de sensibilització, difusió i prevenció adreçades principalment a adolescents i joves, però incloent també la resta de població.	4.1. Creació de campanyes de sensibilització i prevenció alternant drogues i pantalles
	5. Crear un "Espai de trobada tècnica" per a la capacitat dels professionals i tècnics de la Mancomunitat en matèria de drogues i pantalles	5.1 Realitzar espais d'intercanvi i formació per a tècnics i professionals
FAMILIAR	6. Establir mecanismes per fomentar la participació de les famílies i AMPA's en accions formatives	6.1 Proposar a les tècniques la coordinació d' activitats paral·leles de suport o canguratge per tal de conciliar

7.2. LÍNIA ESTRATÈGICA 2: PREVENCIÓ I REDUCCIÓ DE RISCOS

ÀMBIT	OBJECTIUS	ACCIONS
EDUCATIU	7. Organitzar i implantar el programa de prevenció que ofereix el crític als centres educatius (primària, secundària, PFI's, cicles formatius...).	7.1 Dissenyar i / o actualitzar del contingut de la proposta pedagògica (màxim de vivencials) 7.2 Oferir el programa de prevenció als centres educatius 7.3 Realitzar els tallers preventius a primària 7.4 Realitzar els tallers preventius a secundària. 7.5 Realitzar els tallers preventius a cicles formatius. 7.6 Realitzar els tallers preventius a escola d'adults 7.7 Realitzar els tallers preventius a PFI's i PTT's
COMUNITARI	8. Garantir i millorar el coneixement de les professionals municipals, professorat, entitats i empreses sobre la realitat canviant del consum de drogues i usos de pantalles per sensibilitzar i fomentar estratègies de detecció precoç.	8.1 Dissenyar i realitzar l'oferta de formació a professionals 8.2 Realitzar projectes, accions, activitats... en col·laboració amb diferents àrees dels municipis, especialment amb joventut 8.3 Realitzar intervencions preventives de policonsum i automedicació... per a gent gran 8.4 Atendre les consultes de les persones joves a través de diferents canals de contacte
FAMILIAR	9. Elaborar i implantar el programa d'educació familiar preventiva	9.1 Realitzar accions formatives per a famílies
OCI	10. Realitzar accions preventives en l'àmbit de l'oci nocturn en el marc de les Festes Majors i cicles festius	10.1 Participar en la comissió de festes dels municipis 10.2 Realitzar formacions per a dispensació responsable d'alcohol 10.3 Muntatge i intervenció de la Vela de Salut als municipis i/o coordinació amb altres dispositius específics (EdPac, SomNit, etc.) 10.4 Realitzar la formació per al grup d'Agents Joves de Salut
LABORAL	11. Capacitar a les empreses del sector públic i privat en matèria de prevenció en el consum de drogues	11.1 Realitzar formacions a empreses en la prevenció del consum de drogues a la feina 11.2 Realitzar una campanya sobre el consum d'alcohol i/o altres drogues a la feina

7.3. LÍNIA ESTRATÈGICA 3: DETECCIÓ, INTERVENCIÓ I SEGUIMENT

ÀMBIT	OBJECTIUS	ACCIONS
EDUCATIU	12. Realitzar la tasca d'atenció a casos individuals de joves, adolescents i famílies en el consum de drogues i pantalles	12.1. Implementar el protocol de prevenció i detecció d'usos de drogues i pantalles als centres educatius
		12.2 Realitzar les formacions del protocol de detecció i intervenció de drogues i pantalles als claustres a principi de curs
		12.3 Informar a les famílies en la matriculació sobre l'existència del servei crític, SADIP, protocol de drogues i pantalles mitjançant comunicat específic
		12.4 Atendre casos individuals a centres educatius per detecció del protocol de prevenció de drogues i pantalles
		12.5 Coordinacions amb professorat i agents educatius
FAMILIAR	13. Atendre, orientar, assessorar i fer seguiment de persones i familiars vinculades al consum de drogues, pantalles i riscos associats mitjançant el SADIP -Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles	13.1 Atendre casos que arribin per iniciativa pròpia o derivats de professionals al SADIP i fer coordinacions necessàries
		13.2 Derivar als serveis especialitzats els casos que ho requereixen
		13.3 Implantar el protocol ASA a tots els municipis de la mancomunitat
		13.4 Atendre els casos derivats del protocol ASA
COMUNITARI	14 Implementar el protocol comunitari de detecció d'usos de drogues i pantalles als municipis de la Mancomunitat (Serveis Socials, Joventut...)	14.1 Presentar i implementar el protocol comunitari de detecció d'usos de drogues i pantalles als municipis de la Mancomunitat(serveis socials, joventut, policia...)
		14.2 Atendre casos individuals del protocol i fer les coordinacions necessàries
		14.3 Coordinacions amb agents socials
	15. Afavorir el treball coordinat amb els agents socials dels municipis (Serveis Socials, Joventut, CAS, CSMIJ, EAP, Salut i Escola, etc.)	15.1 Establir la presència del Crític de forma periòdica a: Espais joves, recursos socioeducatius i casals juvenils

7.4. LÍNIA ESTRATÈGICA 4: PLANIFICACIÓ I COORDINACIÓ

ÀMBIT	OBJECTIUS	ACCIONS
MUNICIPAL MANCOMUNAT	16. Impulsar i garantir la coordinació i l'avaluació de les activitats de prevenció de drogues a la Mancomunitat	16.1 Mantenir la Comissió Política com a màxim òrgan de decisió i aprovació del PPCDP (Pla de Prevenció en el consum de Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran): Pressupost, accions prioritàries i pla de treball anual.
		16.2 Mantenir el Grup Motor format per tècnics dels àmbits d'actuació del Crític com a òrgan gestor del pla de treball anual.
	17. Promoure la col·laboració comunitària de la Mancomunitat	17.1 Mantenir una Comissió Tècnica formada per tècniques i agents dels municipis procedents de tots els àmbits implicats en el PPCDP (Pla de Prevenció en el consum de Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran) per avaluar el pla de treball anual i fer propostes d'actuació.
	18. Potenciar el treball transversal en les accions del Pla	18.1 Establir i mantenir relació amb altres agents del sector de la prevenció en drogues i pantalles (Administracions públiques, entitats, etc.)

8. Seguiment i avaluació

El seguiment i l'avaluació de les accions i els objectius definits en el Pla son imprescindibles, cal tenir coneixement de quines actuacions estan donant un bon resultat per potenciar-les i quines actuacions no estant aconseguint l'efecte que ens havíem marcat per tal de redefinir-les i/o eliminar-les.

És de vital importància l'avaluació en el procés d'elaboració del Pla, ja que sense una exhaustiva avaluació tenim el risc de perdre la credibilitat i malgastar recursos de forma innecessària.

Avaluació de la qualitat del procés i dels resultats:

- Decidir les variables que proporcionaran informació útil sobre com s'ha dut a terme la intervenció.
- Seleccionar els mètodes i els instruments.
- Establir on, quan i amb quina freqüència es recolliran les dades.
- Anàlisi de les estratègies i mètodes que s'han aplicat a la pràctica comparat amb el pla original.
- Revisió dels recursos utilitzats a la pràctica en comparació al pla original.
- Comprovar si la intervenció ha arribat al grup objectiu i en quina mesura.
- Anàlisi dels resultats de l'avaluació del procés.

L'avaluació del procés ha de tenir en compte les valoracions de:

- **Els usuaris o grup a qui va dirigit la intervenció:** realitzada a través d'un qüestionari de valoració on es farà la recollida d'informació dels assistents a cada activitat. Les preguntes seran tancades a excepció d'alguna de caràcter obert per a recollir aportacions i millores.
- **Professorat dels centres educatius on es realitzen els tallers:** Es realitzarà una enquesta quantitativa i qualitativa mitjançant un qüestionari de valoració que s'enviarà cada professor/a present als tallers de prevenció. Les preguntes seran tancades a excepció d'alguna de caràcter obert per a recollir aportacions i millores.

Es presentarà un **informe d'avaluació anual** (qualitatiu i quantitatiu) amb informació **de les accions**, inclourà informació específica dels serveis realitzats, població atesa.... segons els objectius, indicadors, conformitats i resultats recollits al Pla.

Anualment, i en base a aquesta avaluació, es farà una nova proposta d'indicadors que permeti analitzar, entre d'altres, l'evolució de les problemàtiques, l'impacte de les actuacions, la qualitat dels programes i l'assoliment dels objectius plantejats.

Els mètodes de recollida d'informació de cada acció duta a terme ha de donar informació de cada programa/activitat per separat, i comprovar si el seu resultat ha estat el que s'esperava; si aquest és pertinent, si ha donat resposta a la necessitat concreta a la que es dirigia, si hi ha hagut una bona coordinació entre els professionals, comprovar quins problemes han sorgit,...

8.1. Assoliment d'accions del Pla anterior

A continuació s'exposa la relació d'accions contemplades en el Pla de prevenció del consum de drogues, pantalles i riscos associats 2017-2020 i els seu grau d'assoliment.

ACCIONS	ASSOLIMENT
- Posar a disposició dels centres de primària, secundària i especialitzats els programes, accions preventives concretes, protocols d'actuació i contacte referent del servei.	ASSOLIT
- Informar sobre el servei de prevenció als Consells Escolars de Centre i els Municipals.	ASSOLIT
- Realitzar una presentació oficial del PPDP i del SADIP.	ASSOLIT
- Realitzar notícies de les accions portades a terme als municipis als mitjans de comunicació municipals.	ASSOLIT
- Realitzar articles divulgatius en matèria de drogues als mitjans de comunicació municipals.	ASSOLIT
- Incorporar una eina 2.0 amb la informació i material d'interès del servei de prevenció que contempli el feedback. Recurs web específic on centralitzar informació relacionada amb el Servei de Prevenció.	ASSOLIT
- Incorporar la nova imatge corporativa, contacte i enllaç al web del servei Crític als webs institucionals dels municipis que participen del Pla	ASSOLIT
- Dissenyar targetes de contacte per difondre-les als usuaris i professionals	ASSOLIT
- Actualitzar i mantenir la informació preventiva als espais joves i altres espais socioeducatius	ASSOLIT
- Participació en els diferents plans Municipals i Consells consultius.	ASSOLIT
- Integrar la perspectiva de la reducció de riscos en el consum de drogues en els plans que sigui necessari, dotant així de transversalitat el fenomen de les drogues i la seva prevenció.	ASSOLIT
- Creació de campanyes de sensibilització a nivell municipal	ASSOLIT
- Distribució de les campanyes als 5 municipis segons acordat amb les tècniques referents.	ASSOLIT
- Difusió de les campanyes als mitjans de comunicació municipals.	ASSOLIT
- Oferir activitats paral·leles de suport per tal de conciliar amb els infants en la mesura del possible	NO ASSOLIT
- Fer arribar la informació de cada activitat dirigida a pares i mares a la resta d'equipaments o col·lectius de cada municipi	ASSOLIT
- Disseny dels continguts de la proposta pedagògica.	ASSOLIT
- Oferir el programa als centres educatius.	ASSOLIT
- Oferir, coordinar i calendaritzar el programa d'accions formatives amb els responsables dels centres.	ASSOLIT
- Realitzar els tallers participatius d'1 h. de durada a primària	ASSOLIT
- Realitzar els tallers participatius d'1h de durada a secundària	
- Realitzar els tallers participatius d'1 h de durada a cicles formatius	
- Realitzar els tallers participatius d'1,5 h de durada a escola d'adults	
- Realitzar els tallers participatius d'1 h de durada a PFI's	
- Realitzar l'avaluació dels tallers	ASSOLIT
- Avaluar l'acció i fer propostes per la pròxima edició.	ASSOLIT
- Dissenyar l'oferta de formació a professionals consensuada amb les tècniques municipals.	ASSOLIT

- Realitzar l'oferta de formació a professionals i tècniques municipals.	ASSOLIT
- Assessorament als ens locals en matèria de prevenció i intervenció de drogodependències.	ASSOLIT
- Assessorament en prevenció i detecció precoç al professorat i equips directius dels centres educatius dels municipis.	ASSOLIT
- Participació en la comissió de festes dels municipis per integrar mesures preventives concretes en la realització d'aquells actes on es dispensi alcohol.	ASSOLIT
- Assessorar a les entitats i col·lectius formals i no formals en mesures preventives en el consum de drogues i pantalles.	ASSOLIT
- Elaborar un programa d'accions en temàtica de consum de substàncies i pantalles	ASSOLIT
- Revisió de les actuacions preventives adreçades a les famílies dels municipis de la mancomunitat amb aquells continguts que siguin d'especial interès.	ASSOLIT
- Oferir els tallers i el cicle de xerrades a les tècniques d'educació, a les AMPA i als centres escolars	ASSOLIT
- Avaluar les intervencions i fer el retorn a les tècniques municipals	ASSOLIT
- Implementar formació per a dispensació responsable d'alcohol i altres aspectes preventius i de reducció de riscos.	ASSOLIT
- Muntatge i intervenció de la Vela de Salut al territori.	ASSOLIT
- Avaluar l'intervenció i fer el retorn a les tècniques municipals.	ASSOLIT
- Promoure la creació d'un grup d'agents juvenils de salut	ASSOLIT
- Realitzar formació per al grup d'Agents Juvenils de Salut	ASSOLIT
- Oferir assessorament a les empreses que ho sol·licitin sobre detecció de riscos i recursos de tractament.	NO ASSOLIT NO SOL·LICITAT
- Realitzar un material gràfic informant dels riscos del consum d'alcohol en l'àmbit laboral	NO ASSOLIT
- Presentar i implementar el protocol de detecció i atenció per a centres educatius a tots els centres del territori.	ASSOLIT
- Realitzar les formacions i/o presentacions als claustres al principi de curs del protocol i la guia de detecció i intervenció del mateix.	ASSOLIT
- Informar a les famílies a cada inici de curs sobre l'existència del servei crític i del protocol d'actuació en centres educatius mitjançant comunicat específic	ASSOLIT
- Recollir i sistematitzar la informació dels casos atesos	ASSOLIT
- Realitzar coordinacions amb els agents socials del municipi per tal d'abordar els casos individuals des d'una perspectiva integral.	ASSOLIT
- Fer arribar la informació dels casos a les tècniques municipals a través dels nous canals de traspàs.	ASSOLIT
- Avaluar les intervencions dels casos de protocol.	ASSOLIT
- Posar a l'abast de la ciutadania el SADIP -Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles-	ASSOLIT
- Atendre casos que arribin per iniciativa pròpia.	ASSOLIT
- Atendre casos derivats dels serveis especialitzats	ASSOLIT
- Derivar als serveis especialitzats els casos necessaris	ASSOLIT
- Atendre els casos derivats del protocol ASA	ASSOLIT
- Presentar i implementar el protocol de detecció i atenció per a agents socials a les tècniques referents del territori.	NO ASSOLIT
- Recollir i sistematitzar la informació dels casos atesos	ASSOLIT
- Realitzar coordinacions amb els agents socials del municipi per tal d'abordar els casos individuals des d'una perspectiva integral	ASSOLIT
- Fer arribar la informació dels casos a les tècniques municipals a través dels nous canals de traspàs.	ASSOLIT
- Establir la presència del Servei de prevenció de forma periòdica a: Casals de Joves i recursos destinats a infants i joves	ASSOLIT
- Treballar conjuntament amb els recursos que existeixen als municipis	ASSOLIT
- Oferir assessoraments als EAP's.	ASSOLIT

- Avaluar les intervencions dels casos de protocol	ASSOLIT
- Col·laborar en les accions que es realitzin en el medi obert oferint la incorporació de la perspectiva de reducció de riscos	ASSOLIT
- Establir la Comissió Política com a màxim òrgan de decisió i aprovació del PPCDP (Pla de Prevenció en el consum de Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran): Pressupost, accions prioritàries i pla de treball anual.	ASSOLIT
- Establir el Grup Motor format per tècnics especialistes en els àmbits d'actuació del PPCDP (Pla de Prevenció en el consum de Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran) com a òrgan gestor del pla de treball anual.	ASSOLIT
- Generar una Comissió Tècnica formada per tècniques i agents dels municipis procedents de tots el àmbits implicats en la implementació del PPCDP (Pla de Prevenció en el consum de Drogues i Pantalles de la Mancomunitat del Galzeran) per avaluar el pla de treball anual i fer propostes d'actuació.	ASSOLIT
- Establir i mantenir relació amb altres agents del sector de la prevenció en drogues i pantalles (Administracions públiques, entitats, etc.)	ASSOLIT
- Participar en les accions municipals transversals i en els diferents consells consultius i de participació de cada municipi segons es consideri oportú per la part convocant i atenent a prioritats de les tècniques referents	ASSOLIT
- Revisió del total de les actuacions preventives realitzades als municipis de la mancomunitat	ASSOLIT
- Avaluar les intervencions i fer el retorn a les tècniques municipals	ASSOLIT

8.2. Resultats de les intervencions

EIX	Àmbit	Indicadors d'avaluació
Informació, comunicació i sensibilització	Educatiu	Nombre de centres que s'envia el catàleg d'accions del servei de prevenció
	Comunicació	Nombre anual de notícies als mitjans de comunicació.
		Nombre anual d'articles divulgatius
		Nombre d'entrades al web
		Nombre d'actualitzacions / manteniment d'informació preventiva als espais joves i socioeducatius.
	Comunitari	Nombre de participació a les comissions municipals
		Nombre de campanyes de sensibilització i prevenció
		Nombre de sessions "Espais de trobada tècnica"
	Familiar	Nombre d'activitats familiars amb opció de conciliació

EIX	Àmbit	Indicadors d'avaluació
Prevenció i reducció de riscos	Educatiu	Nombre de programes preventius per als diferents nivells educatius
		Nombre de centres escolars on s'ofereix el programa de prevenció
		Nombre de tallers a centres de primària (drogues i pantalles)
		Nombre de tallers a centres de secundària (drogues i pantalles)
		Nombre de tallers a cicles formatius (drogues i pantalles)
		Nombre de tallers a escoles d'adults (drogues i pantalles)
		Nombre de tallers a grups d'alumnes de PFI's, PTT's... (drogues i pantalles)
	Comunitari	Nombre de formacions per a professionals
		Nombre d'accions realitzades en col·laboració amb altres àrees
		Nombre d'intervencions amb gent gran
		Nombre de consultes de persones joves a través de diferents canals
	Familiar	Nombre d'accions formatives per a famílies
	Oci	Nombre de participacions a les comissions de Festes
		Nombre de sessions de dispensació responsable d'alcohol realitzades
		Nombre de veles de salut
		Nombre de coordinacions amb altres dispositius específics
		Nombre de formacions per Agents joves de salut
	Laboral	Nombre de formacions per a empreses
		Nombre de campanyes

EIX	Àmbit	Indicadors d'avaluació
Detecció, intervenció i seguiment	Educatiu	Nombre de presentacions del protocol de detecció a centres escolars
		Nombre de presentacions a claudres
		Nombre de centres que proporcionen el comunicat de presentació del Crític a les famílies
		Nombre de casos atesos de drogues

		Nombre de casos atesos de pantalles
		Nombre de coordinacions amb agents socials i educatius
	Familiar	Nombre de casos atesos al SADIP
		Nombre de casos derivats a serveis especialitzats
		Nombre d'implantacions de protocols ASA als municipis
		Nombre de casos vinculats a protocol ASA
	Comunitari	Nombre de presentacions del protocol comunitari a tècniques referents
		Nombre de casos atesos pel protocol comunitari
		Nombre de coordinacions amb agents socials del protocol
		Nombre d'intervencions en espais joves i altres recursos socioeducatius

EIX	Àmbit	Indicadors d'avaluació
Planificació i coordinació	Municipal Mancomunitat	Nombre de reunions de la Comissió Política
		Nombre de reunions Grup Motor
		Nombre de reunions Comissió Tècnica
		Nombre de reunions amb altres agents de prevenció

IV. AGRAÏMENTS, BIBLIOGRAFIA I ANNEXOS

La realització d'aquest document ha estat possible gràcies al treball cooperatiu, individual i col·lectiu de moltes persones. Gràcies a elles, hem aconseguit apropar-nos a les moltes de les realitats que deriven tan el consum de substàncies com de les problemàtiques associades al mal ús o abús de les TRIC al nostre territori.

Ara, totes i tots som més conscients de les necessitats professionals i humanes del nostre entorn i estem disposades a intentar resoldre-les de manera conjunta, seguint treballant i fent xarxa.

Volem donar les gràcies a les institucions participants, Ajuntaments del territori i Diputació de Barcelona, a les tècniques i professionals dels àmbits de Salut, Joventut, Cultura, Serveis socials, Esports, Educació, Festes, Cossos de seguretat, Igualtat, Comunicació i Ocupació. Gràcies a les entitats municipals, als grups de joves i als col·lectius més o menys formals que heu donat el vostre punt de vista i gràcies a la població en general per acollir-nos i emocionar-vos amb nosaltres.

Bibliografia

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Llibre Blanc de la Prevenció a Catalunya: Consum de drogues i problemes associats. Subdirecció General de Drogodependències. Barcelona, 2008.

Enquesta Domiciliària sobre Alcohol a Espanya 15-64 anys, (EDADES) anys 2019 – 2020 de la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues

Enquesta ús de Drogues a l'ensenyament secundari a Espanya, 2019 (ESTUDES)

Informe d'addiccions comportamentals 2019 (ESTUDES i EDADES)

Enquesta de Salut de Catalunya, 2019 (ESCA) Generalitat de Catalunya

Enquesta ús de Drogues a l'ensenyament secundari a Catalunya, 2018 (ESTUDES)

Informe Europeu sobre Drogues, 2019 *Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies* (EMCDDA)

Guia Pla local de prevenció de drogodependències Orientacions per al diagnòstic, Diputació de Barcelona.

Web Diputació de Barcelona, Drogodependències - Centre SPOTT
<http://www.diba.cat/web/benestar/spott/spott>

Web Generalitat de Catalunya. Canal Salut drogues.
<http://drogues.gencat.cat/ca/>

Annexos

Annex 1. Dades municipals

A continuació es presenten les dades municipals de referència contemplades per a la continuació del Pla Crític 2021-24.

Els municipis es presenten per ordre de població; seguint esls primers els de major nombre d'habitants.

- Montornès del Vallès
- Sant Fost de Campsentelles
- Vilanova del Vallès
- Martorelles
- Vallromanes
- Santa Maria de Martorelles

Montornès del Vallès

Població	Montornès del Vallès	Vallès Oriental	Catalunya
Densitat de població. 2019			
Superfície (km2)	10,23	735,00	32.108,00
Densitat (hab./km2)	1.602,4	557,3	239,0
Població. Per sexe. 2019			
Homes	8.251	204.277	3.770.123
Dones	8.142	205.361	3.905.094
Total	16.393	409.638	7.675.217
Població. Per grups d'edat. 2019			
De 0 a 14 anys	2.992	67.683	1.172.116
De 15 a 64 anys	10.892	273.661	5.060.347
De 65 a 84 anys	2.198	58.030	1.199.987
De 85 anys i més	311	10.264	242.767
Total	16.393	409.638	7.675.217
Població. Per nacionalitat. 2019			
Espanyola	14.715	373.353	6.515.790
Estrangera	1.678	36.285	1.159.427
Total	16.393	409.638	7.675.217
Població de 16 anys i més. Per nivell d'instrucció. 2011			
Sense titulació	2.609	34.409	623.324
Primer grau	1.665	39.876	837.313
Segon grau	7.467	197.899	3.498.064
Ensenyament universitari	:	51.604	1.264.747
Total	13.007	323.788	6.223.448
Població resident a l'estranger a 1 de gener. Per sexe. 2019			
Homes	219	4.667	160.078
Dones	189	4.218	156.521
Total	408	8.885	316.599
Mobilitat obligada per raó d'estudis no universitaris. Curs 2018/19			
Alumnes residents	3.140	73.485	1.227.695
Alumnes residents que estudien al mateix municipi (%)	79,6	76,0	83,1

Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2018				↑ ↓ ×
Saldo amb Catalunya	6	956	:	
Saldo amb Espanya	-16	-139	-2.689	
Saldo migratori intern	-10	817	-2.689	
Migracions externes. 2018				↑ ↓ ×
Immigracions	237	5.318	177.216	
Emigracions	114	2.285	78.003	
Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2018				↑ ↓ ×
Resta de la UE	27	612	29.029	
Resta del món	210	4.706	148.187	
Total	237	5.318	177.216	

Treball	Montornès del Vallès	Vallès Oriental	Catalunya
Pensionistes de la Seguretat Social. Per sexe. Desembre. 2018			
Homes	1.520	37.871	732.256
Dones	1.362	36.117	765.940
Total	2.882	73.988	1.498.196
Atur registrat. Per sectors. Mitjanes anuals. 2019			
Agricultura	8,3	236,2	7.973,6
Indústria	165,0	3.329,5	42.781,6
Construcció	94,0	1.486,7	30.535,1
Serveis	729,8	14.923,6	273.230,1
Sense ocupació anterior	104,4	1.486,9	26.243,2
Total	1.101,5	21.463,0	380.763,6
Atur registrat. Per sexe. Mitjanes anuals. 2019			
Homes	414,5	8.705,8	163.426,6
Dones	687,0	12.757,2	217.337,0
Total	1.101,5	21.463,0	380.763,6

Sant Fost de Campsentelles

Població	Sant Fost de Campsentelles	Vallès Oriental	Catalunya
Densitat de població. 2019			
Superfície (km2)	13,15	735,00	32.108,00
Densitat (hab./km2)	664,4	557,3	239,0
Població. Per sexe. 2019			
Homes	4.352	204.277	3.770.123
Dones	4.385	205.361	3.905.094
Total	8.737	409.638	7.675.217
Població. Per grups d'edat. 2019			
De 0 a 14 anys	1.271	67.683	1.172.116
De 15 a 64 anys	5.669	273.661	5.060.347
De 65 a 84 anys	1.468	58.030	1.199.987
De 85 anys i més	329	10.264	242.767
Total	8.737	409.638	7.675.217
Població. Per nacionalitat. 2019			
Espanyola	8.396	373.353	6.515.790
Estrangera	341	36.285	1.159.427
Total	8.737	409.638	7.675.217

Població de 16 anys i més. Per nivell d'instrucció. 2011				↑ ↓ ×
Sense titulació	:	34.409	623.324	
Primer grau	817	39.876	837.313	
Segon grau	4.141	197.899	3.498.064	
Ensenyament universitari	1.208	51.604	1.264.747	
Total	6.688	323.788	6.223.448	

Població resident a l'estranger a 1 de gener. Per sexe. 2019				↑ ↓ ×
Homes	52	4.667	160.078	
Dones	40	4.218	156.521	
Total	92	8.885	316.599	

Mobilitat obligada per raó d'estudis no universitaris. Curs 2018/19				↑ ↓ ×
Alumnes residents	1.375	73.485	1.227.695	
Alumnes residents que estudien al mateix municipi (%)	66,9	76,0	83,1	

Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2018				↑ ↓ ×
Saldo amb Catalunya	67	956	:	
Saldo amb Espanya	-5	-139	-2.689	
Saldo migratori intern	62	817	-2.689	

Migracions externes. 2018				↑ ↓ ×
Immigracions	49	5.318	177.216	
Emigracions	10	2.285	78.003	

Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2018				↑ ↓ ×
Resta de la UE	3	612	29.029	
Resta del món	46	4.706	148.187	
Total	49	5.318	177.216	

Treball	Sant Fost de Campsentelles	Vallès Oriental	Catalunya
Pensionistes de la Seguretat Social. Per sexe. Desembre. 2018			
Homes	933	37.871	732.256
Dones	747	36.117	765.940
Total	1.680	73.988	1.498.196

Atur registrat. Per sectors. Mitjanes anuals. 2019				↑ ↓ ×
Agricultura	0,3	236,2	7.973,6	
Indústria	63,8	3.329,5	42.781,6	
Construcció	20,4	1.486,7	30.535,1	
Serveis	263,9	14.923,6	273.230,1	
Sense ocupació anterior	22,8	1.486,9	26.243,2	
Total	371,2	21.463,0	380.763,6	

Atur registrat. Per sexe. Mitjanes anuals. 2019				↑ ↓ ×
Homes	142,6	8.705,8	163.426,6	
Dones	228,7	12.757,2	217.337,0	
Total	371,3	21.463,0	380.763,6	

Vilanova del Vallès

Població	Vilanova del Vallès	Vallès Oriental	Catalunya
Densitat de població. 2019			
Superfície (km2)	15,20	735,00	32.108,00
Densitat (hab./km2)	357,4	557,3	239,0
Població. Per sexe. 2019			
Homes	2.760	204.277	3.770.123
Dones	2.672	205.361	3.905.094
Total	5.432	409.638	7.675.217
Població. Per grups d'edat. 2019			
De 0 a 14 anys	1.110	67.683	1.172.116
De 15 a 64 anys	3.663	273.661	5.060.347
De 65 a 84 anys	557	58.030	1.199.987
De 85 anys i més	102	10.264	242.767
Total	5.432	409.638	7.675.217
Població. Per nacionalitat. 2019			
Espanyola	5.208	373.353	6.515.790
Estrangera	224	36.285	1.159.427
Total	5.432	409.638	7.675.217
Població de 16 anys i més. Per nivell d'instrucció. 2011			
Sense titulació	:	34.409	623.324
Primer grau	436	39.876	837.313
Segon grau	2.387	197.899	3.498.064
Ensenyament universitari	779	51.604	1.264.747
Total	3.808	323.788	6.223.448
Població resident a l'estranger a 1 de gener. Per sexe. 2019			
Homes	16	4.667	160.078
Dones	16	4.218	156.521
Total	32	8.885	316.599
Mobilitat obligada per raó d'estudis no universitaris. Curs 2018/19			
Alumnes residents	1.240	73.485	1.227.695
Alumnes residents que estudien al mateix municipi (%)	77,0	76,0	83,1
Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2018			
Saldo amb Catalunya	18	956	:
Saldo amb Espanya	1	-139	-2.689
Saldo migratori intern	19	817	-2.689
Migracions externes. 2018			
Immigracions	41	5.318	177.216
Emigracions	9	2.285	78.003
Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2018			
Resta de la UE	4	612	29.029
Resta del món	37	4.706	148.187
Total	41	5.318	177.216

Treball	Vilanova del Vallès	Vallès Oriental	Catalunya
Pensionistes de la Seguretat Social. Per sexe. Desembre. 2018			
Homes	377	37.871	732.256
Dones	316	36.117	765.940
Total	693	73.988	1.498.196
Atur registrat. Per sectors. Mitjanes anuals. 2019			
Agricultura	1,0	236,2	7.973,6
Indústria	31,5	3.329,5	42.781,6
Construcció	8,8	1.486,7	30.535,1
Serveis	150,2	14.923,6	273.230,1
Sense ocupació anterior	9,3	1.486,9	26.243,2
Total	200,9	21.463,0	380.763,6
Atur registrat. Per sexe. Mitjanes anuals. 2019			
Homes	81,9	8.705,8	163.426,6
Dones	119,0	12.757,2	217.337,0
Total	200,9	21.463,0	380.763,6

Martorelles

Població	Martorelles	Vallès Oriental	Catalunya
Densitat de població. 2019			
Superfície (km2)	3,61	735,00	32.108,00
Densitat (hab./km2)	1.329,9	557,3	239,0
Població. Per sexe. 2019			
Homes	2.422	204.277	3.770.123
Dones	2.379	205.361	3.905.094
Total	4.801	409.638	7.675.217
Població. Per grups d'edat. 2019			
De 0 a 14 anys	682	67.683	1.172.116
De 15 a 64 anys	3.162	273.661	5.060.347
De 65 a 84 anys	825	58.030	1.199.987
De 85 anys i més	132	10.264	242.767
Total	4.801	409.638	7.675.217
Població. Per nacionalitat. 2019			
Espanyola	4.563	373.353	6.515.790
Estrangera	238	36.285	1.159.427
Total	4.801	409.638	7.675.217
Població de 16 anys i més. Per nivell d'instrucció. 2011			
Sense titulació	:	34.409	623.324
Primer grau	595	39.876	837.313
Segon grau	2.615	197.899	3.498.064
Ensenyament universitari	:	51.604	1.264.747
Total	4.125	323.788	6.223.448
Població resident a l'estranger a 1 de gener. Per sexe. 2019			
Homes	43	4.667	160.078
Dones	40	4.218	156.521
Total	83	8.885	316.599

Mobilitat obligada per raó d'estudis no universitaris. Curs 2018/19				↑ ↓ ×
Alumnes residents	735	73.485	1.227.695	
Alumnes residents que estudien al mateix municipi (%)	39,5	76,0	83,1	
Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2018				↑ ↓ ×
Saldo amb Catalunya	-9	956	:	
Saldo amb Espanya	-5	-139	-2.689	
Saldo migratori intern	-14	817	-2.689	
Migracions externes. 2018				↑ ↓ ×
Immigracions	38	5.318	177.216	
Emigracions	14	2.285	78.003	
Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2018				↑ ↓ ×
Resta de la UE	3	612	29.029	
Resta del món	35	4.706	148.187	
Total	38	5.318	177.216	

Treball	Martorelles	Vallès Oriental	Catalunya
Pensionistes de la Seguretat Social. Per sexe. Desembre. 2018			
Homes	588	37.871	732.256
Dones	528	36.117	765.940
Total	1.116	73.988	1.498.196
Atur registrat. Per sectors. Mitjanes anuals. 2019			
Agricultura	2,6	236,2	7.973,6
Indústria	48,5	3.329,5	42.781,6
Construcció	9,0	1.486,7	30.535,1
Serveis	190,4	14.923,6	273.230,1
Sense ocupació anterior	21,8	1.486,9	26.243,2
Total	272,3	21.463,0	380.763,6
Atur registrat. Per sexe. Mitjanes anuals. 2019			
Homes	98,5	8.705,8	163.426,6
Dones	173,8	12.757,2	217.337,0
Total	272,3	21.463,0	380.763,6

Vallromanes

Població	Vallromanes	Vallès Oriental	Catalunya
Densitat de població. 2019			
Superfície (km2)	10,65	735,00	32.108,00
Densitat (hab./km2)	242,2	557,3	239,0
Població. Per sexe. 2019			
Homes	1.328	204.277	3.770.123
Dones	1.251	205.361	3.905.094
Total	2.579	409.638	7.675.217
Població. Per grups d'edat. 2019			
De 0 a 14 anys	494	67.683	1.172.116
De 15 a 64 anys	1.773	273.661	5.060.347
De 65 a 84 anys	268	58.030	1.199.987
De 85 anys i més	44	10.264	242.767
Total	2.579	409.638	7.675.217
Població. Per nacionalitat. 2019			
Espanyola	2.428	373.353	6.515.790
Estrangera	151	36.285	1.159.427
Total	2.579	409.638	7.675.217

Població de 16 anys i més. Per nivell d'instrucció. 2011				↑ ↓ ×
Sense titulació	:	34.409	623.324	
Primer grau	166	39.876	837.313	
Segon grau	986	197.899	3.498.064	
Ensenyament universitari	589	51.604	1.264.747	
Total	1.845	323.788	6.223.448	
Població resident a l'estranger a 1 de gener. Per sexe. 2019				↑ ↓ ×
Homes	24	4.667	160.078	
Dones	19	4.218	156.521	
Total	43	8.885	316.599	
Mobilitat obligada per raó d'estudis no universitaris. Curs 2018/19				↑ ↓ ×
Alumnes residents	540	73.485	1.227.695	
Alumnes residents que estudien al mateix municipi (%)	34,3	76,0	83,1	

Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2018				↑ ↓ ×
Saldo amb Catalunya	31	956	:	
Saldo amb Espanya	-4	-139	-2.689	
Saldo migratori intern	27	817	-2.689	
Migracions externes. 2018				↑ ↓ ×
Immigracions	22	5.318	177.216	
Emigracions	2	2.285	78.003	
Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2018				↑ ↓ ×
Resta de la UE	8	612	29.029	
Resta del món	14	4.706	148.187	
Total	22	5.318	177.216	

Treball	Vallromanes	Vallès Oriental	Catalunya
Pensionistes de la Seguretat Social. Per sexe. Desembre. 2018			
Homes	167	37.871	732.256
Dones	150	36.117	765.940
Total	317	73.988	1.498.196
Atur registrat. Per sectors. Mitjanes anuals. 2019			
Agricultura	0,0	236,2	7.973,6
Indústria	14,1	3.329,5	42.781,6
Construcció	7,1	1.486,7	30.535,1
Serveis	73,3	14.923,6	273.230,1
Sense ocupació anterior	3,2	1.486,9	26.243,2
Total	97,7	21.463,0	380.763,6
Atur registrat. Per sexe. Mitjanes anuals. 2019			
Homes	46,8	8.705,8	163.426,6
Dones	51,0	12.757,2	217.337,0
Total	97,8	21.463,0	380.763,6

Santa Maria

Població	Santa Maria de Martorelles	Vallès Oriental	Catalunya
Densitat de població. 2019			↑ ↓ ×
Superfície (km2)	4,51	735,00	32.108,00
Densitat (hab./km2)	198,0	557,3	239,0
Població. Per sexe. 2019			↑ ↓ ×
Homes	449	204.277	3.770.123
Dones	444	205.361	3.905.094
Total	893	409.638	7.675.217
Població. Per grups d'edat. 2019			↑ ↓ ×
De 0 a 14 anys	156	67.683	1.172.116
De 15 a 64 anys	598	273.661	5.060.347
De 65 a 84 anys	111	58.030	1.199.987
De 85 anys i més	28	10.264	242.767
Total	893	409.638	7.675.217
Població. Per nacionalitat. 2019			↑ ↓ ×
Espanyola	870	373.353	6.515.790
Estrangera	23	36.285	1.159.427
Total	893	409.638	7.675.217
Població resident a l'estranger a 1 de gener. Per sexe. 2019			↑ ↓ ×
Homes	3	4.667	160.078
Dones	5	4.218	156.521
Total	8	8.885	316.599
Mobilitat obligada per raó d'estudis no universitaris. Curs 2018/19			↑ ↓ ×
Alumnes residents	170	73.485	1.227.695
Alumnes residents que estudien al mateix municipi (%)	35,3	76,0	83,1
Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2018			↑ ↓ ×
Saldo amb Catalunya	14	956	:
Saldo amb Espanya	0	-139	-2.689
Saldo migratori intern	14	817	-2.689
Migracions externes. 2018			↑ ↓ ×
Immigracions	1	5.318	177.216
Emigracions	1	2.285	78.003
Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2018			↑ ↓ ×
Resta de la UE	1	612	29.029
Resta del món	0	4.706	148.187
Total	1	5.318	177.216

Treball	Santa Maria de Martorelles	Vallès Oriental	Catalunya
Pensionistes de la Seguretat Social. Per sexe. Desembre. 2018			
Homes	57	37.871	732.256
Dones	68	36.117	765.940
Total	125	73.988	1.498.196
Atur registrat. Per sectors. Mitjanes anuals. 2019			
Agricultura	0,0	236,2	7.973,6
Indústria	6,3	3.329,5	42.781,6
Construcció	2,2	1.486,7	30.535,1
Serveis	28,2	14.923,6	273.230,1
Sense ocupació anterior	0,2	1.486,9	26.243,2
Total	37,1	21.463,0	380.763,6
Atur registrat. Per sexe. Mitjanes anuals. 2019			
Homes	16,9	8.705,8	163.426,6
Dones	20,2	12.757,2	217.337,0
Total	37,1	21.463,0	380.763,6

Annexos

Annex 2. Informe de valoració Pla 2017-2020

PRESENTACIÓ

Durant el període de curs escolar 2016-17 a 2019-20 hem realitzat un total de **302 tallers** de prevenció específica i inespecífica adreçats a infants i joves d'educació primària i secundària. Arribant a un total de **6.522 infants i joves**.

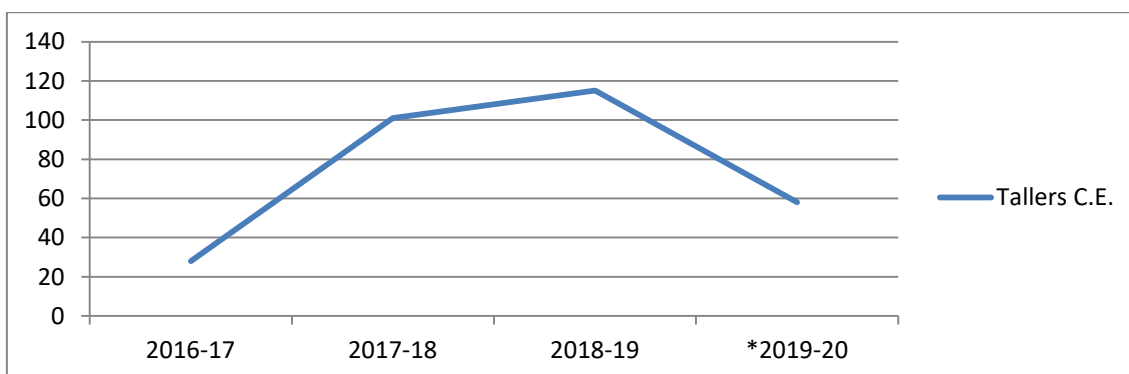
Àmbit Educatiu

Accions formatives en centres educatius

Comparativa:

CURS	TALLERS	PARTICIPANTS
2016/17	28	579
2017/18	101	2302
2018/19	115	2508
2019/20*	58	1133

*Curs COVID19

VALORACIÓ TALLERS CENTRES EDUCATIUS:

Analitzant les valoracions dels tallers dels quatre últims cursos podem destacar certs ítems per analitzar-los.

Aspectes a millorar:

- **La informació prèvia sobre les activitats del Crític a les aules no arriba amb prou temps al professorat.**

Es reiterant que el professorat valori negativament el marge de temps amb que son informats sobre la realització d'un taller del Crític a l'aula.

En clau metodològica, el tècnic de referència del Crític envia el catàleg d'activitats durant el més de juliol, amb un recordatori al setembre i es reuneix amb els agents educatius al propi centre educatiu de secundària per calendaritzar totes les activitats del curs entre els mesos de setembre i octubre.

Creiem que la metodologia de programació que tenim establerta es encertada i ben rebuda per les figures de coordinació dels centres educatius i que la informació interna de cada centre no pot ésser valorada pel Servei Crític.

- **La durada dels tallers:** En ocasions s'ha valorat el taller com a curt de temps. Recordem que la durada és d'una hora coincidint amb la durada de l'assignatura (55 min. En alguns centres)

- **Material complementari i aplicació dels aprenentatges:** Algunes enquestes de valoració reflexen aquests ítems amb puntuacions lleugerament baixa.

- Queda clar que programar un taller a primera hora o en divendres a última condiciona l'atenció per part de l'alumnat.

Aspectes a destacar:

- El professorat destaca la bona connexió entre tallerista i alumnat

- Una metodologia molt propera i rellevant per tractar temes de drogues i pantalles

VALORACIÓ TALLERS educació no formal i medi obert:

Bona valoració de les actuacions realitzades biblioteques, espais socioeducatius per a infants i joves, grups de brigada jove i escola d'adults però considerem que se n'han **realitzat poques accions formatives**.

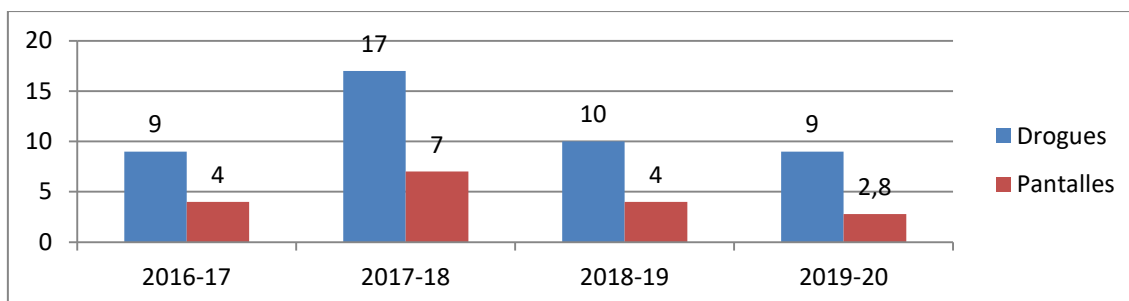
La tendència és la **de potenciar el treball comunitari** participant en activitats elaborades conjuntament amb altres departaments o serveis.

En resumint: **No ens demanen gaires taller a la no formal però sí de participar en activitats organitzades per diversos departaments, sobretot Joventut.**

Casos individuals atesos als centres educatius

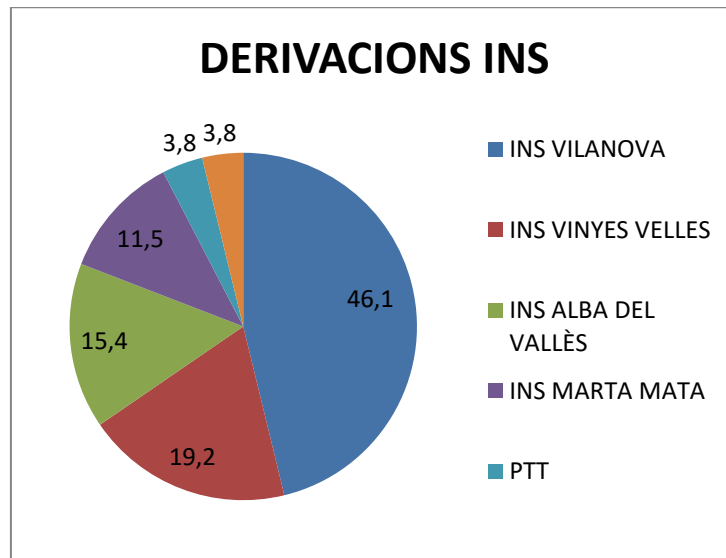
Comparativa històrica del casos atesos als centres educatius mitjançant el **protocol de detecció de consum, intoxicació, tinença o intercanvi de substàncies**

CASOS ATESOS	2016/17	2017/18	2018/19	*2019/20
CASOS INDIVIDUALS ATESOS CENTRES EDUCATIUS (DROGUES)	9	17	10	9
CASOS INDIVIDUALS ATESOS CENTRES EDUCATIUS (PANTALLES)	4	7	4	2
TOTAL CASOS ATESOS	13	24	14	11

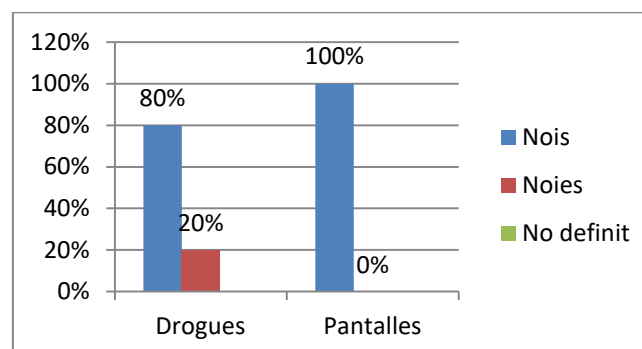
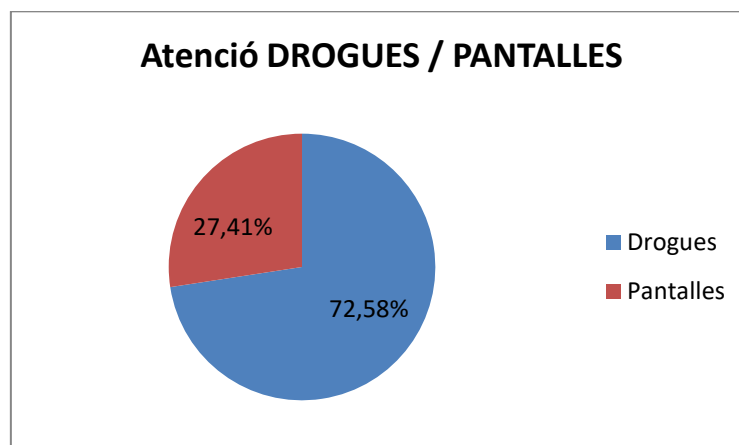

DISTRIBUCIÓ DE DERIVACIONS PER CENTRES

	2017	2018	2019	TOTAL	%
DERIVACIONS CENTRES EDUCATIUS	7	3	16	26	
INS VINYES VELLES	1	2	2	5	19,2%
INS MARTA MATA	0	1	2	3	11,5%
PTT	1	0	0	1	3,8%
INS VILANOVA	4	0	8	12	46,1%
INS ALBA DEL VALLES	1	0	3	4	15,4%
CFGM	0	0	1	1	3,8%

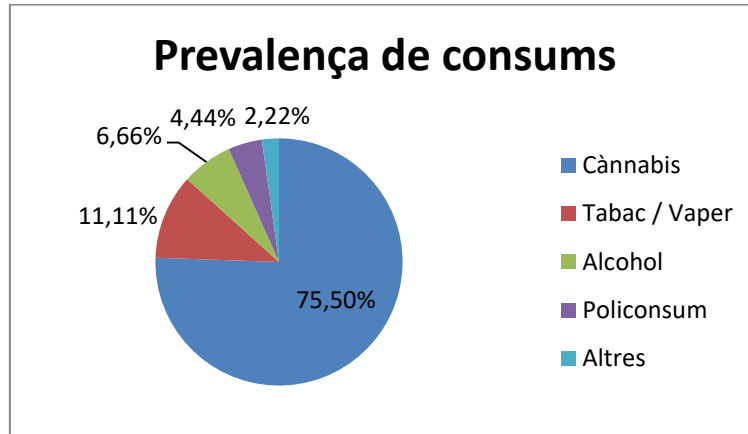
Protocol centres educatius MANCOMUNITAT (2017-20)

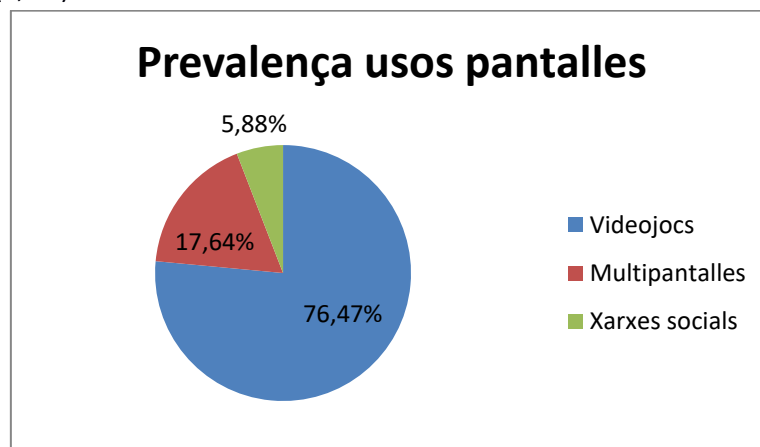
- El Crític atén un percentatge superior de casos relacionats amb drogues (72,6%).
- Només 1 de cada 4 casos atesos (27,4%) tenen a veure amb usos de pantalles.
- Separant les dades segons gènere (nois, noies, no definit) trobem una important diferència de gènere en les atencions. Una ràtio del 20% de noies ateses, en

l'especialitat de drogues, en front d'un 80% de nois i una masculinització total (100%) en el sector pantalles.

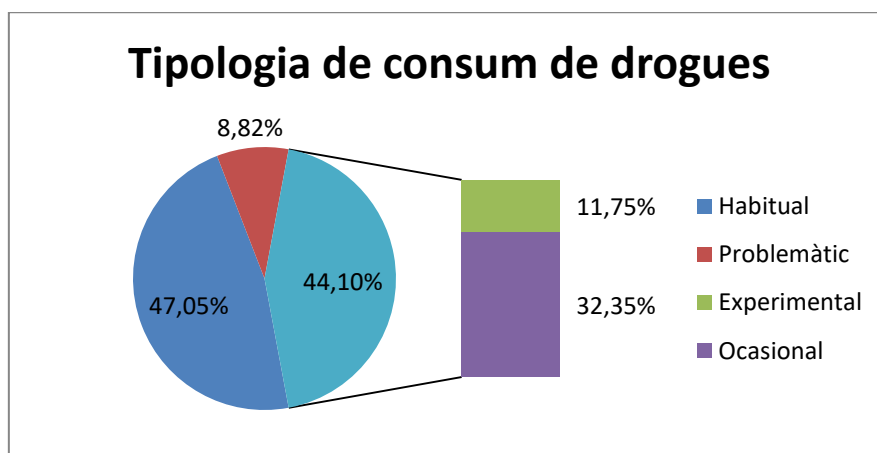
- El percentatge d'atencions a joves no definits en binari ha estat del 0%.

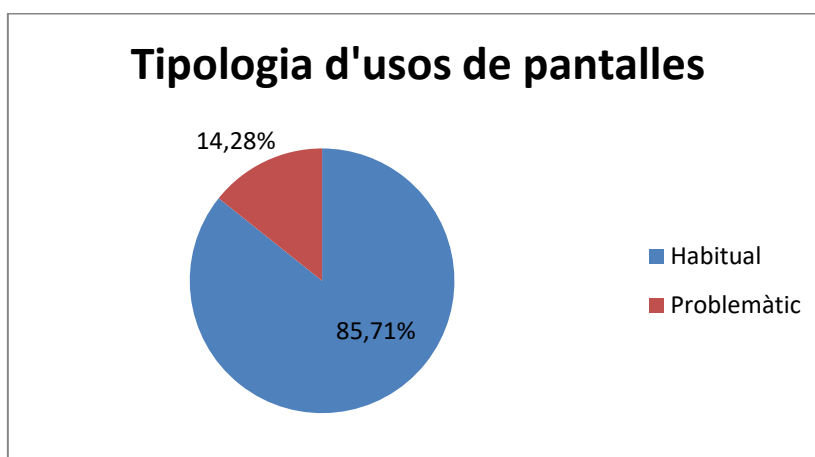
- Respecte a les prevalences de consum de substàncies entre els i les joves ateses cal destacar el cànnabis com a substància principal (75,5%) seguida del tabac i/o cigarretes electròniques (11%), alcohol (6,6%), casos atesos per policonsum (4,4%) i altres (2,2%).

- Podem separar les atencions de casos relacionats amb pantalles en tres grans blocs: Juguen a videojocs (76,4%), son atesos per passar moltes hores amb diversos dispositius electrònics (17,6%) i el principal ús és el de les xarxes socials.

- Les dades segons tipologia de consum de drogues reflexen que un 44,1% de joves consumidors son detectats en fase experimental (11,75%) o ocasional (32,35%). Un 47% dels atesos son joves que consumeixen de manera regular o habitual i considerem que un 8,8% dels joves poden tenir un consum de substàncies problemàtic.

- Les dades respecte a la tipologia d'usos de pantalles ens diuen que el 85,7% dels casos atesos son joves que fan un ús habitual o regular de pantalles mentre que un 14,3% ho fan de manera problemàtica.

Àmbit Familiar

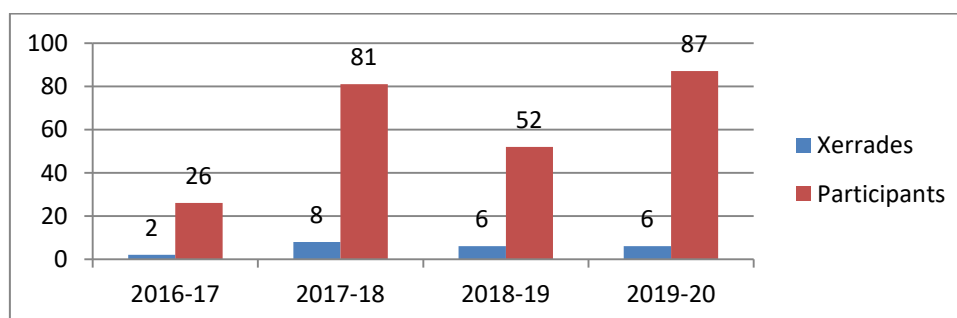
Accions formatives adreçades a mares i pares

Durant el període de curs escolar 2016-17 a 2019-20 hem realitzat un total de **22 tallers** de prevenció adreçats a famílies. Arribant a un total de **246 unitats familiars**.

Relació d'accions formatives dirigides a famílies

Comparativa de les accions formatives dirigides a famílies

CURS	TALLERS	PARTICIPANTS
2016/17	2	26
2017/18	8	81
2018/19	6	52
2019/20	6	87

Valoració d'accions formatives dirigides a famílies

El format xerrada participativa que presenta el Crític per a les activitats formatives dirigides a famílies ha gaudit de bones valoracions tant per la seva metodologia com pel seu contingut. Tanmateix les valoracions sobre els professionals que imparteix les xerrades han estat igual de satisfactòries.

L'afluència de participants a les xerrades ha estat bona tenint en compte el nombre d'habitants per municipi. La mitjana d'unitats familiars assistents per xerrada durant els últims 4 anys ha estat de 11,6.

Podem veure a la gràfica que el nombre de xerrades anuals és estable però el nombre de participants puja sensiblement. Aquest fet ens fa pensar que el Crític ha guanyat popularitat entre les famílies i que probablement es dona el fenomen boca a boca.

De les valoracions podem extreure:

- Que hem aconseguit l'objectiu marcat a la última revisió del Pla d'arribar a més famílies.
- Que les famílies surten contentes de les xerrades i demanen altres edicions per aprofundir en temàtiques concretes.

Les principals preocupacions dels assistents fan referència (respecte al consum de drogues):

- Pautes i eines per a la reducció de riscos associats al consum dels seus fills infants i adolescents
- Com retardar l'edat d'inici de consum de drogues
- L'angoixa dels pares respecte a les nits de festa i la seva relació entre consums i les relacions sexuals i afectives.

Les principals preocupacions dels assistents fan referència (respecte als usos de pantalles):

- Pautes per retardar l' inici d'ús de pantalles i concretament les edats dels seus fills adequades per tenir mòbil o altres dispositius.

- Preocupació per excés d'utilització de pantalles (multipantalles)
- Als continguts nocius per als seus fills i filles on destacaria la pornografia i els continguts violents.
- Les relacions online entre iguals, intergeneracionals i el ciberassetjament.
- hipersexualització dels referents , preocupació per la exposició de la seva vida privada.

SADIP Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles

Aquest bloc recull **dues línies d'actuació** diferenciades:

- **Atenció a famílies:** l'atenció a famílies amb problemàtiques relacionades amb consum de drogues o usos de pantalles es realitza de manera presencial SADIP, Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles situat a CAC, Centre d'Atenció Comunitària de la zona nord de Montornès del Vallès. L'objectiu del servei és el d'orientar, assessorar i fer seguiment dels cassos familiars i individuals que de manera voluntària o recomanats per professionals municipals demanen cita prèvia al servei.
- **Mesures alternatives a la sanció administrativa per tinença o consum de drogues (Menors):** Un altre dels serveis que ofereix el SADIP. Els joves sancionats per tinença o consum de drogues tenen el dret d'acollir-se a aquest protocol (ASA) per a realitzar mesures educatives alternatives a la sanció administrativa.

Casos familiars atesos

Des de l' inici del Servei d'Assessorament en Drogues i Pantalles (SADIP) han sigut ateses pels professionals del Crític **40 unitats familiars**.

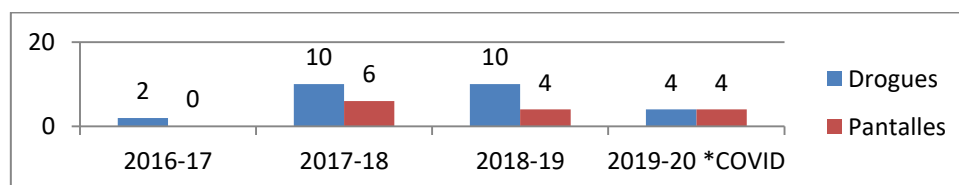
Prevenció del consum de drogues: 23 famílies

Prevenció dels usos problemàtics de pantalles: 17 famílies

Detall dels casos familiars atesos

CASOS ATEOS	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
CASOS FAMILIARS ATEOS AL SADIP (DROGUES)	2	10	10	4
CASOS FAMILIARS ATEOS AL SADIP (PANTALLES)	0	6	4	4
TOTAL CASOS ATEOS	2	16	14	8

**Comparativa cursal degut a que no ha acabat l'any 2020*

CASOS ASESOS SADIP PER MUNICIPIS	2017	2018	2019
CASOS ASESOS A MARTORELLES	4	6	3
CASOS ASESOS A SANTA MARIA DE MARTORELLES	0	1	1
CASOS ASESOS A VILANOVA	4	6	1
CASOS ASESOS A VALLROMANES	0	1	0
CASOS ASESOS A MONTORNÈS (SADIP)	6	12	6
CASOS ASESOS A SANT FOST	0	1	2

Casos atesos protocol ASA

Relació dels casos atesos per protocol ASA (Llei 4/2015)

CASOS ASESOS	2017	2018	2019	2020*
Llei de mesures alternatives a la sanció administrativa	2	2	1	1

*2020 no finalitzat

Actualment i des de l' inici del Pla Crític solsament existeix conveni protocol ASA al Municipi de Montornès del Vallès.

Àmbit Comunitari

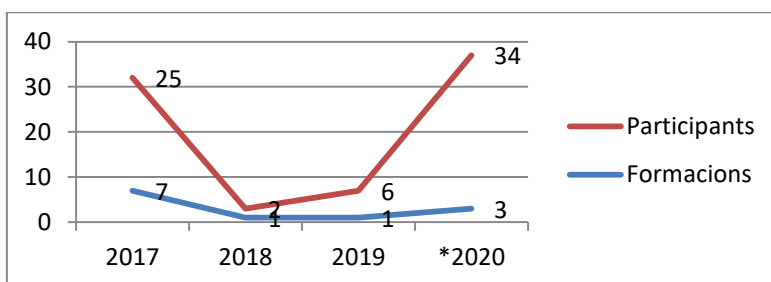
TIPOLOGIA D'ACCIONS	ACCIONS	PARTICIPANTS
ACCIONS FORMATIVES PER A PROFESSIONALS	4	169
ACCIONS FORMATIVES PER A GRUPS I ENTITATS	12	67
EXPOSICIONS	2	766
TOTAL	18	1002

Relació de formacions per a professionals

ANY	FORMACIONS	PARTICIPANTS
2017	-	-
2018	1	90
2019	3	79
2020	-	-
TOTAL	4	169

Relació de formacions per a entitats

ANY	FORMACIONS	PARTICIPANTS
2017	7	25
2018	1	2
2019	1	6
2020	3	34
TOTAL	12	67

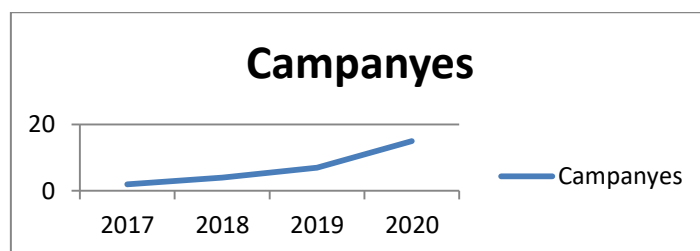
*Any 2020 no finalitzat

Exposicions

CURS	EXPOSICIONS	PARTICIPANTS
2017	-	-
2018	1	550
2019	-	-
2020	1	216
TOTAL	2	766

Campanyes i accions preventives

CAMPANYES REALITZADES	2017	2018	2019	2020
WARNING, CIGARRETES ELECTRÒNIQUES	-	1	-	-
HIDRATA'T	1	1	1	-
ENTORNS SENSE FUM	1	1	1	1
ESPAI CRÍTIC A LA FESTA	-	1	1	-
#SOM EXEMPLE	-	-	1	1
NO VEMEN ALCOHOL A MENORS	-	-	1	1
SI HAS DECIDIT FER BOTELLÓN	-	-	1	1
TRIPTIC EDUCACIÓ PANTALLES	-	-	1	1
RECOMANACIONS ÚS PANTALLES CONFINAMENT	-	-	-	1
EL MEU COMPTE, EL MEU CONTROL!	-	-	-	2
CONFINADES O NO, SIGUEM CRÍTICS AMB EL CONSUM DE DROGUES	-	-	-	1
PANTALLES I SEXUALITAT	-	-	-	3
CÀNNABIS, SABIES QUE...	-	-	-	2
DEIXAR DE FUMAR BENEFICIS A CURT I LLARG TERMINI	-	-	-	1
TOTAL CAMPANYES REALITZADES	2	4	7	15

Projectes, col·laboracions i treball en xarxa

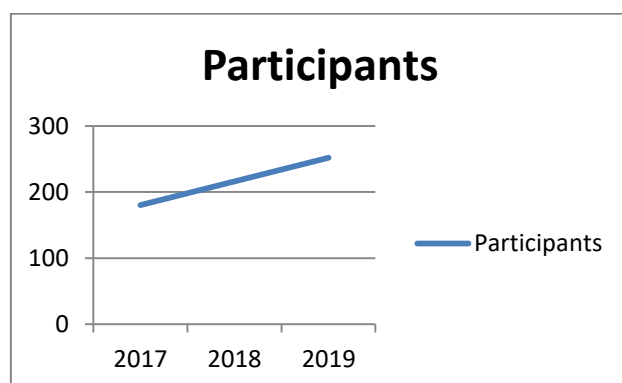
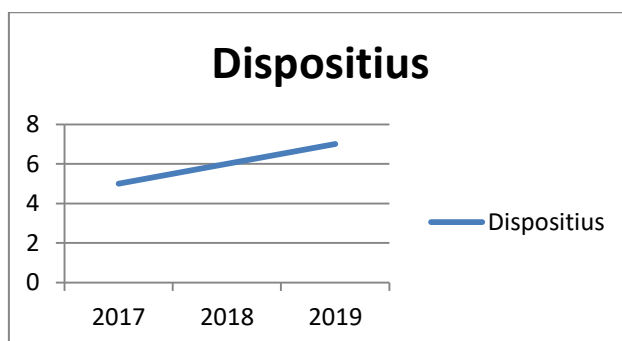
ACCIONS REALITZADES	2017/18	2018/19	2019/20
KOSMOS: els pressupostos participatius joves de Montornès	-	1	1
Suma't als entorns sense fum!	1	1	1
Ona Jove Vallromanes	1	1	1
Exposició "Sex o no Sex", Montornès	1	1	1
EdPAC, Teatre de pantalles	1	1	-
Eduxarxa 410	1	1	1
REPRENEM-HO	1	-	-
TAULA DE SALUT JOVE DEL VALLÈS ORIENTAL	1	1	1
ESPAIS DE MILLORA CONTINUA DE PLANS LOCALS DE PREVENCIÓ DE DROGUES	-	1	1
TOTAL	7	8	8

El crític ha participat en el 100% de les accions on els professionals del territori l'han requerit tal i com es planteja als objectius del Pla 2017-20. Es valora positivament continuar en aquesta línia de treball vetllant per a que la dedicació dels tècnics del Crític no sigui en detriment de la seva tasca preventiva habitual.

Àmbit Oci

Dispositiu de prevenció en l'oci nocturn Espai Crític #alafesta

ANY	DISPOSITIUS	PARTICIPANTS
2017	5	180
2018	6	216
2019	7	252
2020 (fins juliol)	-	-
TOTAL	18	648

Mitjana de participants* per dispositiu: 36 persones. (*Dades extretes dels informes anuals)

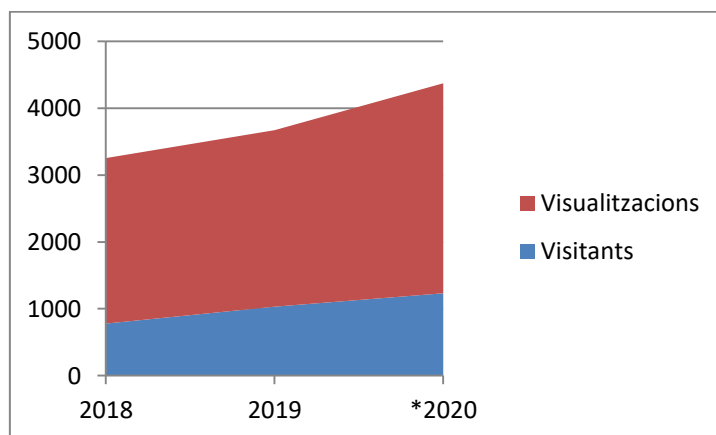
Àmbit comunicació

Accions realitzades en l'àmbit de la comunicació

ACCIONS REALITZADES EN COMUNICACIÓ	2017	2018	2019
ARTICLES PROPIS DE DIFUSIÓ	-	2	3
NOTÍCIES ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ	3	11	9
PROGRAMES RADIO	-	1	1
PROGRAMES TV	-	-	1
TOTAL ACCIONS REALITZADES EN COMUNICACIÓ	3	13	14

En referència al web

DADES VISITES A LA WEB	2018	2019	2020 (fins juliol)	2020 (estimació)
ENTRADES AL WEB	30	39	14	24
VISUALITZACIONS	2474	2638	2172	3139
VISITANTS	779	1032	911	1232

*Estimació any 2020

El web del servei Crític ha anat augmentant les seves visites gradualment durant els últims dos anys i mig. Actualment és un espai de consulta i divulgació de continguts interessants d'àmbit local.

Durant el 2020 (fins al mes de juliol) tenim una mitjana de 310 visualitzacions al mes. Aproximadament unes 10 visualitzacions al dia.

El 97% de les visites al web són d'àmbit estatal. El 3% restant són, per ordre de visites, els Estats Units, Mèxic i Argentina

Valoració quantitativa (Dades absolutes)

Seguidament s'exposa el resum d'accions i les seves dades quantificables del període 2017-2019.

TIPOLOGIA D'ACCIONS	2017	PARTICIPANTS	2018	PARTICIPANTS	2019	PARTICIPANTS
ACCIONS FORMATIVES EDUCACIÓ PRIMÀRIA	16	249	11	218	26	552
ACCIONS FORMATIVES EDUCACIÓ SECUNDÀRIA	76	1262	44	1125	73	1900
ACCIONS FORMATIVES ÀMBIT NO FORMAL	1	13	1	8	1	9
ACCIONS FORMATIVES ÀMBIT FAMILIAR	4	45	8	87	6	71
TOTAL	97	1569	64	1438	106	2532
TIPOLOGIA D'ACCIONS	2017	PARTICIPANTS	2018	PARTICIPANTS	2019	PARTICIPANTS
ACCIONS FORMATIVES PER A PROFESSIONALS	0	0	1	90	3	79
ACCIONS FORMATIVES PER A GRUPS I ENTITATS	6	25	1	2	1	6
VISITES EXPOSICIONS	0	0	22	550	0	0
TALLERS EXPOSICIONS	0	0	15	405	0	0
TOTAL			39	1047	4	85
TOTAL ACCIONS	103	-	103	-	110	-
TOTAL PARTICIPANTS	-	1594	-	2485	-	2617

CASOS ATEOSOS. El nombre d'atencions comptabilitzat és l'absolut és a dir, el sumatori del casos individuals detectats pel protocol de centres educatius més les atencions a familiars realitzades al SADIP.

	2017	2018	2019
NOMBRE D'ALTES (TOTAL CASOS ATEOSOS)	15	27	31
NOMBRE DE BAIXES (TOTAL CASOS FINALITZACIÓ)	7	17	11
NOMBRE DE SESSIONS INDIVIDUALS (INDICA EL NOMBRE DES SESSIONS)	40	20	52
NOMBRE DE SESSIONS FAMILIARS	14	21	18

	2017	2018	2019
POBLACIÓ ATESA PER MUNICIPI	15	27	31
MONTORNÈS	6	11	11
VILANOVA	4	6	10
VALLROMANES	0	1	1
MARTORELLES	4	6	5
SANTA MARIA DE MARTORELLES	0	1	1
SANT FOST DE CAMPSENTELLES	1	1	3

	2017	2018	2019
NOMBRE DE CASOS PANTALLES	3	8	8
NOMBRE DE CASOS CÀNNABIS	7	12	18
NOMBRE DE CASOS TABAC	1	0	1
NOMBRE DE CASOS VAPER	2	0	0
NOMBRE DE CASOS ALCOHOL	0	1	1
NOMBRE DE CASOS COCAÏNA	1	0	0
NOMBRE DE CASOS POLICONSUM	0	2	2
NOMBRE DE CASOS INHALANTS	1	0	1

	2017	2018	2019
DERIVACIONS SERVEIS ESPECIALITZATS	6	4	4
CENTRE PRIVAT	1	0	0
CAS	1	0	0
SSB	4	3	2
SPOTT	0	1	1
CAP	0	0	1

Annexos**Annex 3. Fitxes de recollida de dades**

FITXES RETORNADES AGENTS MUNICIPALS		
1	Montornès del Vallès	Centre Educatiu Secundària
2	Vallromanes	Servei Joventut
3	Vilanova del Vallès	Escola La Falguera
4	Vilanova del Vallès	Escola Mestres Munguet-Cortés
5	Vilanova del Vallès	Institut Vilanova
6	Vilanova del Vallès	Serveis Socials / Joventut

A continuació es presenta el buidatge de les fitxes de recollida de dades del Galzeran 2020, separades per preguntes concretes que s'han realitzat referents a cada àmbit.

Centres Educatius Primària:

1. En referència als tallers de prevenció inespecífica del consum de drogues que realitza el Crític al vostre centre, voldries fer algun suggeriment?

Les valoracions, en general, són molt positives. Els centres manifesten voler mantenir l'activitat pels propers cursos. El professorat valora programar l'activitat cap a final de curs. Els hi sembla una activitat que prepara als nens i nenes pel seu trànsit a l'educació secundària.

2. En referència als tallers de prevenció en usos de pantalles que realitza el Crític al vostre centre, voldries fer algun suggeriment?

La temàtica de prevenció en usos de pantalles és valorada pel professorat com un contingut que es podria donar abans, concretament a partir de cicle mitjà. El professorat manifesta que els infants fan molt ús de pantalles abans de 6è. Suggerixen que el taller s'adapti a les vivències dels alumnes

3. Creus que és necessari que el professorat rebi una formació específica en prevenció de drogues?

El 80% de les fitxes retornades indiquen que no hi ha la necessitat de formar al professorat en temàtica de consum de drogues. Dues de les persones enquestades apunten que tot i considerar que a primària no, a secundària sí que seria necessari. El 20% restant expressen que no estaria de més però que s'hauria d'estudiar el tipus de contingut que s'impartiria.

4. Creus que és necessari que el professorat rebi una formació específica usos de pantalles? N'heu realitzat alguna els darrers cinc anys?

El professorat respon que no han realitzat cap tipus de formació específica per a la prevenció dels usos problemàtics de pantalles. Es detecta la necessitat de fer formacions. Algunes respostes fan referència a tenir més recursos a nivell docent.

5. Segons tu, caldria una programació coordinada dels diferents professionals que intervenen al centre en temes de prevenció?

El professorat veu amb bons ulls el treball en xarxa amb els agents municipals per aconseguir l'objectiu de prevenir. En general, les persones enquestades responen que sí que cal una programació coordinada dels diferents professionals.

6. Trobes a faltar alguna acció concreta o tens algun suggeriment del servei de prevenció Crític?

El professorat comenta que el crític està realitzant molt bona feina.

Es detecten algunes demandes com per exemple: activitats dirigides per promoure l'ús responsable i saludable, i donar resposta als impactes del confinament en relació a les pantalles.

Cal destacar una aportació de caràcter municipal de l'Escola Marinada, de Montornès del Vallès: *"En aquests moments hi ha 4 activitats proposades al catàleg (CAE) pels alumnes de 6è de Primària. Algunes les estem engegant i altres són una continuïtat del treball, com l'Entorn sense Fum. Potser caldria conèixer la demanda de la resta d'escoles per tal d'anar tots a la una i que els alumnes en acabar la Primària tinguin els mateixos coneixements sobre aquests 3 temes."*

7. Creus convenient la figura d'un preventòleg al centre educatiu?

El professorat detecta, a nivell general, aquesta necessitat pel que fa a la plantilla de professionals dels centres educatius.

Algunes persones valoren com a positiu un professional municipal o supramunicipal que pugui assessorar al llarg del curs a l'equip docent i/o millorar la qualitat educativa dels infants en les temàtiques que ens ocupen.

Centres Educatius Secundària:**1. En referència a les activitats de prevenció del consum de drogues que realitza el Crític al vostre centre, voldries fer algun suggeriment?**

Activitats més dinàmiques. Explicació dels efectes del consum de substàncies a llarg termini, concretament en els canvis en l'organisme.

2. En referència als tallers de prevenció en usos de pantalles que realitza el Crític al vostre centre, voldries fer alguna suggeriment?

En general les activitats semblen adequades. Demanda de fer tallers amb temàtica més específica en els diversos nivells de la ESO.

Cal destacar l'aportació de l'Institut Marta Mata de Montornès: *"Fins a 3r no fem cap formació, i, potser, caldria començar abans. I com a tema lligat amb aquest tenim el problema de la pornografia, que ja en vàrem parlar i de moment tenim pendent. Pensem que haurem d'esperar al final del confinament i trobar altra vegada l'alumnat a l'institut per a valorar en què estat es troba en relació a l'ús de pantalles, tenim en compte que tota la comunitat educativa passem moltes hores al dia davant una pantalla. És una seria possibilitat trobar-nos amb un augment de tecnoaddició."*

3. Coneixeu el protocol d'actuació en casos de tinença, intercanvi, venda, sospita o consum de drogues al centre?

El 100% dels centres educatius de secundària del Galzeran coneixen i utilitzen el protocol de detecció del Pla de prevenció Crític.

4. Coneixeu com cal actuar davant de problemàtiques associades al mal ús o abús de pantalles (per exemple Ciber-assetjament)?

El 50% de les persones enquestades manifesten conèixer com cal actuar. El 25% desitjarien rebre més informació. El 25% manifesten no saber com actuar davant aquestes problemàtiques

5. Creus que és necessari que el professorat rebi una formació específica en prevenció de drogues i pantalles?

El 70% de les persones enquestades al·leguen que sí que caldria rebre una formació específica. El 30% restant al·lega que no és necessari, ja que tenen referents formats per fer qualsevol actuació i l'ajuda dels referents municipals i del Crític.

6. Se n'ha fet cap els darrers cinc anys? Quina?

Jornada de Formació Crítica I. Taller 1. Anàlisi crítica sobre pantalles.

Jornada de Formació Crítica II. El consum de drogues en el si de les famílies del S.XX.

Jornada de presentació de la memòria del projecte Crític.

Alguns municipis responen que no se n'ha fet cap.

7. Segons tu, caldria una programació coordinada dels diferents professionals que intervenen al centre en temes de prevenció? TAULES EDUCATIVES...

Totes les persones enquestades manifesten la importància de la coordinació entre els diferents professionals relacionats amb l'educació.

8. Es fan activitats preventives amb famílies al centre? Quines?

No es fan perquè quan han estat organitzades la participació ha estat pràcticament nul·la. Només s'intervé a vegades en alguna tutoria. Prefereixen treballar amb famílies concretes que el centre creu o elles mateixes expressen que tenen certes necessites relacionades amb addicions.

9. Trobes a faltar alguna acció concreta o tens algun suggeriment del servei de prevenció Crític?

Expressen seria bo començar amb prevenció en el consum de drogues des de primer de l'ESO. Reduir el nombre d'alumnes per taller per poder arribar més a l'alumnat.

10. Creus convenient la figura d'un TIS al centre educatiu? Si en teniu, quina és la seva funció i jornada?

En general manifesten que sí, que la figura del/la TIS és molt important sobretot als instituts de màxima complexitat.

- Concreten que les funcions de la integradora social a l'institut són:
- Desenvolupar habilitats d'autonomia personal i social en alumnat en situació de risc.
- Col·laborar en la prevenció, detecció i resolució de conflictes entre iguals.
- Suport en l'orientació d'alumnat amb més dificultats d'aprenentatge i socials.
- Expliquen que la tècnica d'integració social té una jornada completa a l'institut.

Departaments de Joventut, SSB i Promoció de la salut:

- 1. Heu realitzat algun estudi municipal que pugui ésser interessant per al nou Pla Crític? (per exemple: enquesta d'hàbits saludables, consultes referents a la salut, tecnologia, internet, oci, cultura... a col·lectius joves, gent gran, etc.) Especifiqueu quins.**

Els municipis de Montornès i Martorelles estan realitzant un procés de diagnosi per a la redacció del nou Pla municipal de Joventut.

Enquestes de salut destinades a l'alumnat de 4rt d'ESO dissenyades pel Servei de Salut Pública de la DIBA.

Sobre drogues:

- 1. Quina és la vostra percepció sobre el consum de drogues al municipi?**

- Consum generalitzat i normalitzat de l'alcohol i cànnabis
- Sensació d'alarma social només pel cànnabis en joves, quan hi ha altres consums
- Diferencien el consum de drogues en dos grans blocs:
 - Consum de drogues il·legals a diversos punts concentrats del municipi i a llocs privats (vivendes).
 - Consum d'alcohol a bars i a alguns punts concentrats de caps de setmana.
- També hi ha dos tipus de consum:
 - El consum diari.
 - El consum festiu/oci, els caps de setmana.
- Patrons de consum s'han vist modificats amb la situació de pandèmia. Consums més privatis.
- Un agent especifica que no hi ha un consum diferent entre Montornès o qualsevol altre municipi, però veu (potser fruit d'estar molt present a un barri i conèixer les dinàmiques) que hi ha moviments de compra/venta de drogues il·legals.

- 2. Anomena els moments de l'any en què es modifiquen els patrons de consum habituals al vostre municipi?**

Els municipis coincideixen en dos grans moments de consum anuals: l'estiu i les festes. Caps de setmana també es detecta que augmenta el consum, principalment d'alcohol i cànnabis. Tardor i hivern augmenten els incidents relacionats amb el consum

- 3. Diríeu que al vostre municipi es consumeixen més drogues que en altres llocs?**

Els municipis exposen que més o menys se'n consumeixen les mateixes.

- 4. Quins col·lectius consumeixen més drogues al municipi?**

- Els joves adults i els joves adolescents.
- Pel que fa l'alcohol (com a mínim a nivell visible als bars) gent de mitjana edat.
- Pel que fa el Cànnabis (com a mínim a nivell visible al carrer) gent més jove.
- Fent referència a altres drogues com la cocaïna (no vist directament però sí amb indicis), el principal col·lectiu consumidor és gent jove i també de mitjana edat.

- Cal especificar que, sobre el consum de cocaïna, sembla més visible en homes que en dones.
- Es detecta un increment de consum en parelles joves amb fills menors d'edat.

5. Quines són les més consumides?

Els professionals enquestats perceben sobretot el consum d'Alcohol, Tabac, Cànnabis, Cocaïna i fàrmacs diversos (ansiolítics, antidepressius...)

6. Penseu que al municipi el consum de drogues ocasiona problemes?

La resposta és que sí, tot i que alguns municipis concreten que pocs problemes i alguns altres consideren que són bastants els problemes derivats del consum de drogues. Els municipis exposen que els problemes són més o menys els mateixos que en altres municipis semblants.

7. Quins són els problemes més freqüents que ocasiona el consum de drogues al vostre municipi?

- Causa més problemes a nivell personal i pel cercle proper, que a nivell municipal.
Intoxicacions
- A nivell municipal causa més problemes en dates concretes de celebracions i entorns d'oci.
- Els problemes derivats poden ser baralles i temes relacionats amb el "*trapicheo*".
- Problemes amb la policia. Delictes relacionats (robatoris, furts...). Manca de cura del mobiliari urbà
- S'han detectat grups semiorganitzats relacionats amb el tràfic i el consum de drogues amb brots puntuals de violència contra el mobiliari públic i insults als cossos policials.
- Problemes de conducció temerària, aldarulls de baixa intensitat i incivisme.

8. En quins sectors de la població repercuteixen més aquests problemes?

Als joves i les persones de mitjana edat. Infància o gent gran. Consumidors i l'entorn

9. Hi ha locals (bars, discoteques, etc.) que generen problemes en aquest sentit?

El 60% de professionals consideren que sí. El 25% exposen que aquests locals estan fora del municipi. El 25% restant creuen que sí, tot i que exposen no tenir-los identificats. Els professionals al·leguen que hi ha consum en alguns bars dels pobles. Remarquen que els i les joves es desplacen al Bora Bora de Montornès.

10. En les festes populars, sol haver-hi problemes derivats del consum de alcohol o altres drogues?

Sí. Apunten que a les festes sol haver-hi excessos de consum.

11. Voleu afegir alguna cosa en relació amb els problemes que les drogues causen al municipi?

Només Martorelles contesta a aquest pregunta explicant que els problemes més greus han estat relacionats amb joves que no eren de Martorelles, sinó de pobles de l'entorn.

Sobre pantalles:

1. Quina és la vostra percepció sobre els usos de pantalles al municipi?

- Actualment ha augmentat molt.
- Ús molt generalitzat i normalitzat. Arrelament de les pantalles a la vida diària de molta població a nivell general.
- Ús abusiu en edats molt temperanes.
- No atribueixen la causa en res relacionat específicament amb el municipi.
- Accés desigual a les tecnologies segons edat.

2. Diríeu que al vostre municipi hi ha més casos de relacions problemàtiques amb pantalles que en altres llocs?

La resposta general dels municipis és que més o menys hi ha els mateixos casos

3. Quins col·lectius són els més afectats?

Tots coincideixen: Infància, adolescència i joves.

4. Quines són els principals usos de pantalles que se'n fan al vostre municipi?

- Dispositius mòbils, tauletes, videojocs i xarxes socials.
- Recreatius, comunicatius i formatius
- Apostes

5. Penseu que aquests usos ocasionen problemes?

Les persones enquestades troben que sovint els usos de pantalles ocasionen bastants problemes. Sí que coincideixen en que els problemes poden ser els mateixos que la resta de municipis de la Mancomunitat.

6. Quins són els problemes més freqüents que ocasiona l'ús de pantalles al vostre municipi?

Sedentarisme. Aïllament social. Problemes de concentració i agressivitat . Trastorn del son (anar a dormir molt tard). Dependència. Problemes emocionals i relacionals. Pèrdua d'hàbits. Assetjaments. Ludopaties

7. En quins sectors de la població repercuteixen més aquests problemes?

Tots coincideixen en joves, infants i adolescents. També la repercussió que té en les famílies.

8. Voleu afegir alguna cosa en relació amb les relacions problemàtiques amb les pantalles al municipi?

- Durant el confinament, les pantalles han estat un vincle amb l'exterior, però a base de parlar amb els i les joves durant aquest període, han vist molt estesa la manca d'horaris i rutines, relacionades amb l'ús de les pantalles (anar a dormir a les 6h del matí en molts casos).
- Les pantalles no ocasionen problemes en sí, és l'ús que en fan les persones usuàries.

Respecte a la col·laboració professional amb el Crític:

- Els agents municipals que col·laboren amb el crític tenen una bona disposició i impressió del servei i manifesten la seva utilitat.
- Els professionals de Joventut i SSB estan convençuts que encara podem col·laborar-hi més, doncs tenen molt contacte amb joves i famílies i això es tradueix en detecció precoç.
- Respecte als municipis de Martorelles i Santa Maria de Martorelles manifesten que una dificultat que troben per a detectar possibles casos és la manca d'un espai de referència pels joves.
- Millora de coordinacions programades (quatrimestrals o semestrals) amb els agents implicats del municipi, perquè tinguin consciència de l'evolució del projecte i del que es fa en el seu municipi.
- Fer partícip al Crític en els diferents espais de participació.
- Calendaritzar i marcar objectius realistes

Diries que el sector professional al qual pertanyes o representes, podria col·laborar d'alguna manera en la prevenció dels problemes relacionats amb el consum de drogues? En cas afirmatiu, quines coses podríeu fer o en què podríeu ajudar o col·laborar? Si és negativa: per què? Què t'ho fa pensar?

- Considero que una millor coordinació amb els agents de detecció municipal ajudaria a la prevenció del consum de drogues, a nivell de serveis socials, ens arriba quan ja és un problema. Així com el llançament de campanyes d'informació, amb altres departaments de l'ajuntament.
- Sí, com a referent de Salut Pública, promocionant totes les activitats promogudes pel Crític.
- Sí, sobretot en l'acompanyament individual, en crear espais reflexius amb els joves i generar campanyes conjuntes entorn la salut
- Sí, detecció i traspàs de situacions relacionades

Com valores la disposició del col·lectiu al qual pertanyes o representes, per a implicar-se i col·laborar en la prevenció dels usos problemàtics de drogues i pantalles?

- En general, es valora positivament.
- Serveis Socials del municipi està basant col·lapsat, podria participar en la prevenció però des d'un paper col·laboratiu, no com a portaveu o responsable del projecte.
- Si fa referència al grup motor local, és del tot millorable doncs tret d'interlocutors més implicats (educador social) la resta va bastant a remolc sense aportacions i/o devolucions gaire significatives.

Altres qüestions d'interès. Espai obert a comentaris, aclariments, suggeriments, crítiques...

Les limitacions del transport públic del municipi podria ser un factor a valorar a l'hora d'accedir al servei.

Salut i Escola:

El projecte de Salut i Escola dels municipis de Sant Fost de Campsentelles, Martorelles i Santa Maria de Martorelles es troben centralitzats per la figura de la infermera de referència del CAP Sant Fost.

1. No es detecten consultes expressos referides al consum de drogues o usos problemàtics de pantalles per part d'aquest servei. Més enllà de casos aïllats per deixar de fumar tabac.
2. Les consultes d'aquest servei es poden agrupar (de més a menys consultes):
 - Anticoncepció d'emergència (10)
 - Analítiques per relacions sexuals sense protecció (7)
 - Dietes (6)
 - Baixa autoestima (4)
 - Ansietat (4)
 - Bulling (3)
 - Relacions de parells (2)
 - Deixar de fumar tabac (1)
 - Problemes socials, pobresa, separació dels pares (1)
 - Problemes dermatològics (1)
 - T.E.A. (1)
3. Es detecta la necessitat de formar a les infermeres de Salut i Escola en termes de prevenció del consum de drogues i usos problemàtics de pantalles per demanda expressa dels agents. A més, la infermera de referència de Salut i Escola dels municipis de Sant Fost, Martorelles i Santa Maria no ha estat informada del protocol de detecció en centres educatius.

Cossos de Seguretat (Policia Local / Mossos d'Esquadra / Policia de trànsit)

Responen Vilanova i Sant Fost de Campsentelles.

1. **Nombre de denúncies formulades per tinença de drogues. Quantes han estat a menors d'edat? (Distribució per sexe)**
 - 10 denúncies d'intervenció de drogues: 9 homes i una dona, una d'elles menor d'edat.
 - 7 (no especifica distribució per sexe)
2. **Nombre de denúncies formulades per consum a la via pública. Quantes han estat a menors d'edat? (Distribució per sexe)**
 - 3 denúncies per consum en via pública. Cap menor. Tots homes.
 - 2 (no especifica distribució per sexe)
3. **Nombre de denúncies formulades per tràfic de drogues. Quantes han estat a menors d'edat? (Distribució per sexe)**
 - Un atestat per tràfic de drogues (home). Cap menor d'edat.

4. Coneixeu el Programa Alternatiu a la Sanció administrativa adreçat a menors d'edat? S'informa a la família en el moment de la denuncia?

Un municipi respon que sí (St. Fost) i l'altre que no (Vilanova).

5. Nombre de tests de drogues realitzats. Nombre de denúncies de positius per tipus de substància.

- 13 drogotests positius: 7 de cocaïna, 6 de THC. Alguns d'ells també positius de cocaïna i THC.

6. Nombre d'accidents de trànsit relacionats amb el consum de substàncies. Distribució per sexe i edat.

- 2

La vostra percepció sobre el consum de drogues al municipi:**a) Us sembla que, en general es respecta la normativa legal quant a la venda d'alcohol i de tabac als menors d'edat?**

Els dos agents responen que sí.

b) Us sembla que es respecta la prohibició de fumar en els llocs assenyalats per la llei?

Els dos agents responen que sí.

c) Què ens podeu dir de la conducció sota els efectes de l'alcohol (i/o altres drogues) al municipi? (fer referència al transport públic)

- Cada vegada que es fa control de trànsit nocturn es detecten varis conductors sota els efectes de l'alcohol i alguns, en menys quantitat, positius en altres drogues.
- En general, els joves de Sant Fost que puguin estar sota els efectes de l'alcohol o drogues, es desplacen a altres municipis.

d) Què ens podeu dir del consum d'alcohol o altres drogues en la via pública (Hi ha "botellón"? Hi ha llocs on els joves es troben habitualment per consumir porros o altres drogues?)

- Hi ha hagut algun botellón on s'ha intervingut, denunciat i dissolt.
- A St. Fost hi ha uns punts en concret on es reuneixen per costum els joves. A conseqüència de la Covid-19, s'han trobat amb grups importants de joves fen "botellon".

e) Penseu que al vostre municipi el consum de drogues ocasiona problemes? En cas afirmatiu, penseu que ocasiona pocs, bastants o molts problemes?

- St. Fost respon que sí, tot i que són pocs els problemes.
- Vilanova respon que no ocasiona problemes

f) Diríeu que n'ocasiona més, menys o els mateixos que en altres indrets semblants?

- St. Fost respon que n'ocasiona menys que a altres municipis.
- Vilanova respon que ocasiona més o menys els mateixos problemes que en altres municipis.

g) Quins són els problemes més freqüents que ocasiona el consum de drogues al municipi?

- Baralles entre els joves i sobre tot queixes dels veïns

- No es detecten grans problemes
- h) En quins sectors de la població repercuteixen més aquests problemes?**
 - Joves
- i) Hi ha locals (bars, discoteques, etc.) que generen problemes en aquest sentit?**
 - Sí
 - St. Fost concreta punts problemàtics: Punt jove i pista skatepark
- j) En les festes populars, sol haver-hi problemes derivats del consum de alcohol o altres drogues?**
 - St. Fost respon que sí i Vilanova que no

Ampliació qualitativa respecte al municipi:

- 1. Porteu a terme actuacions preventives sobre el consum de drogues adreçades a la ciutadania? Quines?**
 - Xerrades a l'institut
- 2. Porteu a terme actuacions preventives sobre els usos de pantalles adreçades a la ciutadania? Quines?**
 - Els dos municipis responen que no.
- 3. Consideres necessària rebre formació sobre prevenció dels usos de drogues i pantalles?**
 - Els dos municipis ho consideren necessari.

Dispositius Sanitaris

Respon Montornès del Vallès.

- 1. Nombre de casos atesos pels serveis d'urgència relacionats amb el consum de substàncies. Distribució per sexe, edat i tipus de substància.**
 - No disposen de dades
- 2. Nombre de casos atesos pels serveis d'atenció primària relacionats amb el consum de substàncies. Distribució per sexe, edat i tipus de substància.**
 - No disposen de dades
- 3. Nombre de consultes relacionades amb els usos de pantalles. Distribució per sexe, edat i tipus d'ús.**
 - 4 casos detectats per pediatria i derivats a T. Social.
- 4. Quins recursos de derivació de casos per usos de pantalles utilitzeu?**
 - El Crític

5. Nombre i tipus d'accions de caràcter preventiu.

- Sessió prevenció ús de pantalles Crític al CAP

6. Coneixeu el Servei d'Assessorament en Drogues i Pantalles (SADIP) de la Mancomunitat del Galzeran situat a Montornès del Vallès?

- Sí.

7. Com pot ajudar aquest servei a realitzar la vostra tasca?

- Conscienciar del problema i de les conseqüències, informar de recursos i suport

Ampliació qualitativa:**1. Es fa algun seguiment des casos atesos a urgències per consum d'alcohol o altres substàncies ?**

- Sí

2. Trobeu a faltar accions formatives relacionades amb els usos de drogues i pantalles pels professionals del centres sanitaris?

- Sí

3. Hi ha cap tipus de coordinació amb serveis especialitzats en drogodependències i/o usos problemàtics de pantalles pel que fa als casos detectats (CAS, CSMIJ, SPOTT, d'altres)?

- Sí; CAS, CASM i CSMIJ

4. Creus que el servei de prevenció Crític us pot aportar alguna actuació en relació a drogues i pantalles que no està contemplada actualment?

- Sí

Annexos

Annex 4. Entrevistes a agents clau

Aquest és el resum de les respostes que han donat els i les professionals municipals a les entrevistes individuals.

ENTREVISTES EN PROFUNDITAT RETORNADES AGENTS MUNICIPALS			
1	Albert Porcar	Montornès del Vallès	Monitor i director de l'esplai Panda
2	Dani Marin	Montornès del Vallès	Tècnic de Joventut
3	Llorenç Lopez-Urizarna Cuevas	Dinamitzador Espai Jove	Vilanova del Vallès
4	Mari Carmen Argente	Infermera del CAP, referent de Salut i Escola i regidora de Cultura, esports, cooperació i Salut	Sant Fost de Campsentelles

1. Percepció de consum de drogues

- Les persones entrevistades coincideixen en que no hi ha una situació crítica, reconeixen que es fa feina i hem de continuar en la línia que estem seguint.
- Sí que destaquen normalització del consum d'alcohol en ambients festius, i sobre altres drogues sintètiques han detectat algun cas puntual però no hi ha constància ni els genera alarma.
- Alguns agents coincideixen que els consum de cànnabis segons en quins ambients està normalitzat i no està mal vist pel jovent, en aquest sentit també comenten que es barreja la percepció i es confon amb el tabac de liar, també alhora de detectar la substància que estan fumant.
- També coincideixen que no ha augmentat el consum de tabac.
- Els professionals no detecten un consum problemàtic d'hipnosedants però saben que en ocasions existeix consum (amb recepta) i no tenen constància del consum sense recepta.
- També destaquen el consum de begudes energètiques (Redbull, Monster...) de forma normalitzada.
- Parlant sobre la percepció de consum també ha sortit el tema de la manca d'espais d'oci, tant de tarda com nocturn. No hi ha molta oferta al Galzeran, de manera que el jovent per sortir de festa (discoteques) principalment es mou per Mataró o la zona hermètica de Sabadell.

1.2. Percepció de l'ús de pantalles

- En relació a les pantalles i sobretot a les xarxes socials, solen veure moltes situacions que els generen malestar, rumors, indirectes, intencions amagades, falsedats... Els agents coincideixen en que és un tema intergeneracional que no tan sols afecta als i les joves.
- Veuen clar que la manera d'intervenir és incentivant la gestió emocional, l'autoconeixement, etc.
- Els principals usos són xarxes socials i també videojocs, aquests últims sobretot en casos puntuals que poden detectar.
- Sobre el perfil dels usuaris, els professionals en destaquen dos grups:
 - Un tipologia més "*freak*", que fa us dels videojocs. Destaquen els jocs tipus fornite, League of legends, call of duty, etc.
 - Un altre amb un sentit més relacional i de popularitat, el "*popu*", on destaquen les apps Instagram i cada cop més TIKTOK.
- Les pantalles no són innòcues, són una eina que la podem fer servir de moltes maneres, però que té riscos associats i és necessari educar amb una mirada crítica.
- Destaquen la importància d'incorporar a l'educació formal continguts i aprenentatges per la vida, com la gestió emocional, fomentar l'autoestima, l'autoconcepte, etc.

2. Percepció d'efectes de l'ús de drogues (problemes)

- Destaquen la normalització i l'abús d'alcohol en espais de festa, i en menys mesura del cànnabis.
- Alguns professionals coincideixen que es preocupen pels joves que han deixat els estudis i es passen més hores al carrer o més hores amb pantalles sense fer res més.

2.2. Percepció d'efectes del mal ús o abús de pantalles

- Destaquen el ciberassetjament com a principal efecte, amb moltes formes diferents, però apunten que molts malestars venen des d'aquí.
- També destaquen la intencionalitat de les aplicacions de fomentar el consumisme i un estil de vida que potencia el "*postureig*", els referents de poder, fama, diners... també la pressió estètica. En aquest sentit, veuen la necessitat d'acompanyar el jovent en la gestió de la seva identitat digital.
- Un altre dels efectes que detecten és els problemes associats als drets d'imatge.
- Alguns agents coincideixen en que el jovent no és del tot conscient de la vulnerabilitat que tenen a Internet i valoren els tallers i activitats vivencials per tal de generar aprenentatges significatius.

- Mencionen les famílies com a punt de partida sobretot en la infància, i la importància de seguir aportant eines i formació per tal d'acompanyar el bon ús de les pantalles per part d'infants i adolescents.
- No tenen massa clar com ajudar al jovent a autoregular-se en l'abús del temps de joc o dedicació a les xarxes. En aquest sentit manifesten que necessiten eines.
- Alguns agents manifesten que en els seus espais d'intervenció procuren fer-ho sense pantalles, i que veuen molt positivament les intervencions en espais joves per tractar els temes que interessin i preocupen, com el sexe, drogues, pantalles...
- Cal matissar que cap dels agents fa referència a les apostes online.

(opcional dependent de l'agent)

2.3. Apartat específic per a professionals i/o teòrics vinculats a drogues

Sobre els factors de risc:

- Algunes localitzacions dels espais designats hi ha molts casos de temes familiars.
- Comenten que manquen agents socialitzadors que puguin ser referents de participació, com entitats juvenils o culturals que tinguin varietat generacional de referents.
- Preocupa que joves més petits s'acostumin a ajuntar amb col·lectius en que es consumeixi de forma habitual o regular i que els agafin com a model.

Sobre els factors de protecció:

- Es treballa fent molta xarxa, des de la seva feina, procuren esdevenir referents i crear vincles positius amb els joves.
- En moltes ocasions treballen a través de dinàmiques vivencials i sense pantalles i això és una pràctica en sí de protecció.

(opcional dependent de l'agent)

3. Percepció del compliment de la normativa legal sobre drogues

- Alguns agents comenten que malgrat la majoria d'establiments estan conscienciats per la venda d'alcohol a menors (i ho respecten), el jovent ho aconsegueix igualment per altres vies.

4. Dades objectivables de què puguin disposar (opcional segons fitxa de recollida de dades)

- Memòria Cosmos 2019 (pressupostos participatius)
- Memòria 2019 (servei)
- Pla Local Jove
- Gestor del Pla Local de Joventut (objectius compartits amb el Crític)

5. Coneixement serveis i recursos de prevenció i/o atenció.

- Bona concepció de la xarxa entre professionals que s'ha anat teixint tots aquests anys.
- Tot i així alguns agents encara desconeixen recursos de prevenció i/o atenció.
- En el cas del Crític, són pocs els casos que no tenien coneixement sobre el SADIP, o el protocol de derivació.

6. Opinió sobre les respostes que caldria donar (què s'hauria de fer?)

- Per una banda destaquen la necessitat de seguir fent xerrades i tallers, a joves, professionals, famílies, malgrat sembli que no hi hagi demanda doncs no tots els joves manifesten els seus malestars o demanen ajuda quan ho necessiten. El fet de ser-hi presents facilita el vincle i contacte amb el servei de prevenció.
- Per altra banda, veuen que els objectius han de ser avaluable i senzills, per poder realitzar-los amb qualitat.

7. Percepció de les possibilitats i de la disposició del col·lectiu al qual pertany o representa la persona entrevistada, per a col·laborar amb el pla.

- Els agents s'enfoquen sobretot a com poder treballar conjuntament, potenciar la xarxa com fins ara i crear nous espais d'intervenció compartida.
- Una de les idees embrió més rellevants és la creació conjunta d'una assessoria integral de joves, que en un mateix paraigua comptés amb temes de drogues i pantalles, promoció de la salut en general, temes acadèmics, laborals...
- Altres agents també manifesten que tenen poc marge d'implicació en relació a les hores contractades i les tasques assignades, però la voluntat hi és.

Annexos**Annex 5. Informe de medi obert Galzeran 2020**

Degut a la situació excepcional de salut pública que hem viscut en els darrers mesos, hem observat com les dinàmiques relacionals s'han modificat substancialment, especialment amb els adolescents i joves. Veient que aquests estan utilitzant el carrer com a espai de socialització i de relació, decidim sortir al carrer per apropar el Crític i dibuixar així un escenari d'intervenció més proper, que permeti conèixer la seva situació, incidint en pautes de consum de drogues el més segures i respectuoses possibles.

Objectius

- Realitzar una prospecció del carrer en els municipis de la Mancomunitat del Galzeran.
- Detectar necessitats dels i les joves dels municipis.
- Oferir pautes de reducció de riscos pels consums d'alcohol, cànnabis i altres drogues.
- Establir coordinacions amb els professionals que treballen amb joves.

El procés del treball a desenvolupar serà el següent:

- ✖ **Mapejar** els espais de trobada i detectar la fidelització que els grups i observant quines dinàmiques s'hi desenvolupen.
- ✖ **Prospecció de l'entorn:** El tècnic de prevenció estarà present en el territori dels i les joves, observant fent-se conèixer per tal que aquests es vagin familiaritzant amb ell.
- ✖ **Creació de vincles** amb els joves destinataris i integració del tècnic de prevenció com a referent en la vida del carrer.
- ✖ **Suport i intervenció** amb els joves, creant espais d'interacció i oferiment de pautes preventives en els consums de drogues.

També es contempla tot tipus de suport individualitzat a cadascun dels joves (laboral, educatiu, social i familiar) segons les necessitats detectades o l'acompanyament cap als recursos més específics.

Comunicacions amb departaments o personal tècnic

Es preveuen coordinacions amb els següents departaments per tal de coordinar la intervenció:

- Policia Local
- Serveis Socials
- Joventut

Horaris d'intervenció (per municipis)

DL.	DT.	DC.	DJ.	DV.	DS.	DG.
29	30	1	2	3	4	5
Martorelles, Santa Maria de Martorelles			Martorelles, Santa Maria de Martorelles			
6	7	8	9	10	11	12
Montornès			Montornès			
13	14	15	16	17	18	19
Vilanova del Vallès- Vallromanes			Vilanova del Vallès- Vallromanes			
20	21	22	23	24	25	26
			FM Sant Fost de Campsentelles		FM Sant Fost de Campsentelles	
27	28	29	30	31	1	2
				Montornès		

1. Prospecció i mapeig per municipis

Les intervencions s'han realitzat, als diferents municipis, dins una mateixa franja horària, entre les 19:30 i les 22:30 aproximadament depenent de la casuística del dia de la setmana, l'afluència de persones al carrer o la climatologia.

Martorelles i Santa Maria de Martorelles

Dies de prospecció: 29/06 i 2/07/2020

Informació general: No es detecta una gaire activitat de joves al municipi de Santa Maria de Martorelles mes enllà dels espais mencionats. L'afluència de persones i joves es mes aviat escassa comparada amb la de Martorelles, on destacaríem el gruix d'activitat centralitzada a les terrasses dels bars.

Punts d'interès:

Aparcament del cementiri (Santa Maria de M.) al costat del CEIP Les Mimoses.

Petit grup de joves reunits amb música al cotxe. Es detecta consum de tabac però no hi ha indicis d'altres consums.

Parc del carrer del Carme (Santa Maria de M.)

Diversos grups reduïts reunits, no es destaca consum de substàncies.

Plaça El·líptica (Pipican):

Grup reduït de joves assidus (18-24 anys) que es troben acompanyats de gossos. Destacar les evidències de consum de cànnabis per burilles de porro al terra.

Plaça El·líptica (Davant de l'escola les Pruneres):

Grup d'entre 6 i 10 joves assidus amb edats compreses entre els 14 i els 16 anys. Passen la tarda, no es detecten evidències de consum

Parc de Can Sunyer (Rodalies del parc infantil):

Es detecten grups reduïts majoritàriament de noies. Única evidència de consum: Tabac.

Barri entre els carrers Can Molist i Joan XXIII:

Els veïns (adults i +60 anys) tenen la rutina de reunir-se al carrer la sínia per socialitzar. No es detecten consums.

Riera de Carrencà

Sota el pont del carrer Granada, a prop de l'escola les Pruneres. Punt calent on es troben joves menors i +18 anys. Amb clares evidències de consum d'alcohol i de cànnabis. Botellón a les nits.

Parc de Sant Jordi

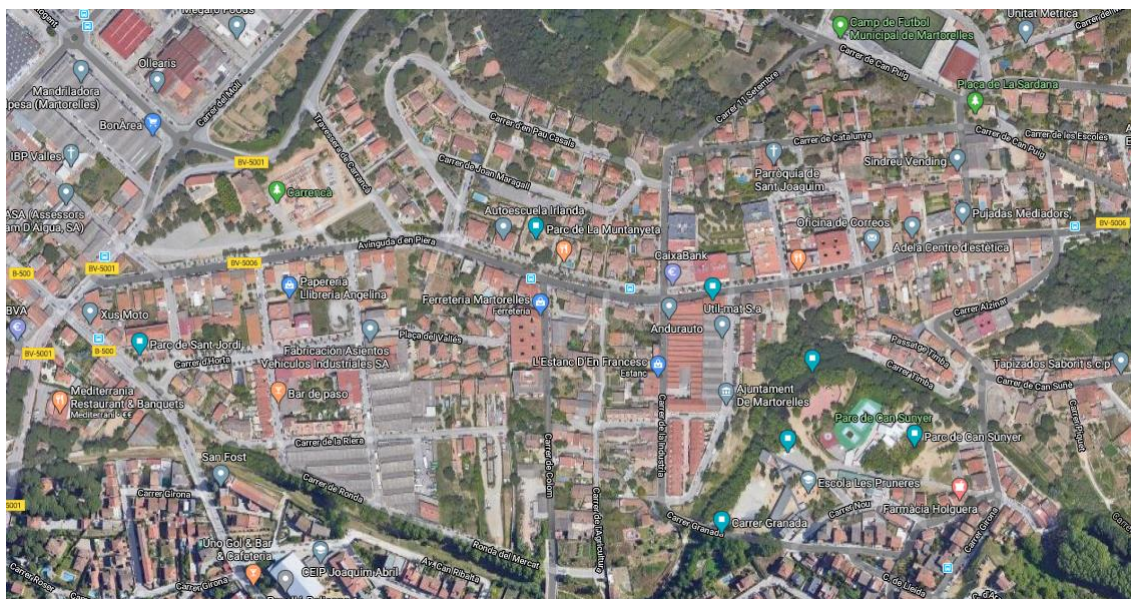
Grup de joves regular amb dinàmica integrada de consum de cànnabis

Parc de la muntanyeta

Grup reduït de joves xerrant. Consum de begudes energètiques. Aquest parc té evidències de consum de cànnabis (borilles)

Av. Piera num. 88

Just davant del bar restaurant “El Caballero” es troba un local privat on es sospita afluència regular de joves de nacionalitat espanyola i ètnia marroquina. Possible espai de relació. No hem trobat indicis de consum d’alcohol o altres drogues.

Sant Fost de Campsentelles

Dies de prospecció: 23 i 25/7/20

Informació general: En aquest municipi s’ajunten joves de diversos municipis propers, per proximitat, pel serveis que ofereix i l’ús compartit de l’INS Alba del Vallès, aquests municipis contempla grups formats per joves de Martorelles, Santa Maria de Martorelles i altres.

Punts d’interès:

Plaça Canonge Dr. Joan Rifa: Entre l’església i l’entrada de l’INS Alba del Vallès. És un punt de trobada de diversos grups de joves entre 4 i 6 persones de diferents edats. Compreses entre el 15 i els 25 anys.

Alguns joves que estudien o han estudiat a l’INS Alba del Vallès. Hi ha més afluència els caps de setmana, però també hi ha concurrència entre setmana. No es detecta botellot però sí consum de cànnabis.

Laberint: Encreuament entre Av. Aragó i Av. Mauri. Aquesta zona té diversos llocs de reunió de joves a les zones verdes. El més destacable és el laberint.

Plaça de la Vila: Tot i ser un espai cèntric no és gaire concorregut a les nits, s'ajunten joves menors de 18 anys a les escales de l'Ateneu. No es detecten consums.

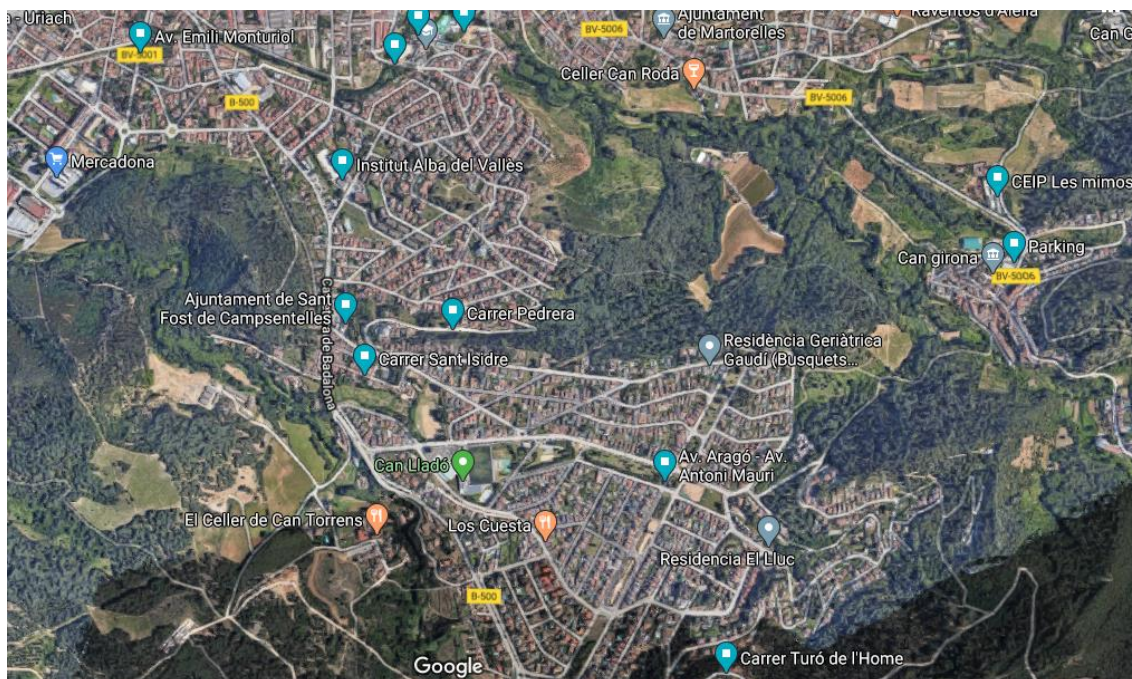
Carrer Circumval·lació: Tot i que els referents municipals ens havien parlat de al zona alta d'aquest carrer, no hem detectat especial afluència de joves en aquesta zona.

Casa Bastinos: Rodalies del carrer Sant Isidre. Petit grup de joves reunits, no destacable.

Mas Cantí (Av. Emili Monturiol): Segons fonts municipals és una zona d'afluència de joves. S'ha visitat la zona de la riera i els vols del carrer Girona però no s'ha trobat grups de joves. Pot ser que l'horari no hagi coincidit. Tot i pot ser una zona "amagada" per fer botellot, no s'ha trobat evidències de consum d'alcohol.

Carrer pedrera (bosc): Emplaçament molt tranquil, no es descarta la realització de botellot però no s'ha trobat afluència de joves en horari de vespre (fins les 22h).

Carrer Turó de l'home: El carrer acaba en un cul de sac amb vistes de la ciutat on s'hi troben joves amb certa freqüència, tot i això la proximitat de les cases particulars dificulta la massificació però si creiem que es dona el fenomen del "parkineo" i botellot de grups reduïts.

Montornès del Vallès

Dies de prospecció: 06, 09 i 31/7/20

Informació general: Montornès és el municipi amb més habitatges on hi actua el Crític. Aquí trobem que els grups que es reuneixen a l'espai públic, sobretot als parcs i les places, són clarament més grans que a la resta de municipis de la mancomunitat.

A grans trets podem diferenciar dues tipologies de grups destacades: els grups de joves (fins a 25 anys aprox.) són menys nombrosos en components on els consums més destacables són el tabac i el cànnabis. També trobem una altra tipologia de grup d'edats més primerenques (14-16 anys). Aquests grups són més nombrosos, estan menys amagats i no destaca el consum de substàncies il·legals, tabac, cigarretes electròniques o alcohol, tot i que es dona un consum certament instaurat de begudes energètiques.

Punts d'interès:

Torrent del Vinyes Velles (camp de futbol sala)

Diversos grups de fins a 15 joves que s'ajunten a diari amb edats compreses entre 15 i 16 anys. Evidències de consum de begudes energètiques.

Torrent del Vinyes Velles (Skate park)

Important punt calent on els i les joves es troben a diari. No només a les pròpies pistes de patinatge no hi ha molta afluència entre patinadors i grupets reunits sinó que hi ha més ambient a les taules del "merendero" de la zona de pins sobre l'skate park. Aquí es troben molts joves arribant a la cinquantena amb edats compreses entre els 15 i els 18 aproximadament. Es detecta consum d'alcohol, tabac i cànnabis per part dels joves que no només són alumnes o exalumnes de l'INS Vinyes Velles sinó també de l'INS Marta Mata.

Parking de Can Oliver

Joves majors d'edat al pàrquing on destaca el consum d'alcohol amb cotxes aparcats i música (parkineo).

Passatge de la Bòbila

Petits grups de joves amb una mitjana de 18/20 anys. Alguns consumidors de cànnabis detectats prèviament pel Crític.

Placeta en la confluència del passatge de Sant Miquel i el passatge de la Bòbila

Trobades a la part de gespa de la plaça Pau Picasso, on hi ha el bust de Blas Infante, darrera del *centro social andaluz*. Aquest és el punt més proper a la plaça Pau Picasso on hi ha trobades de joves de

diverses edats atenent a que a la plaça hi ha molta afluència de famílies i infants i com és evident, els joves reneguen d'aquest espai.

Carrer del molí amb Av. Icària

Diversos grups de joves de fins a 6 o 8 persones. Destaquen les cadiretes de càmping i la música (no gaire forta) a algun cotxe. Es un espai on es dona consum de cànnabis des de fa temps.

Parc dels Castanyers

Un dels punts centrals amb més afluència de joves menors que es troben cada tarda a la zona del parc infantil on cal destacar de nou el consum de begudes energètiques i tabac. Tot i que s'hi troben evidències de consum de cànnabis en aquesta zona, és més evident a la zona d'arbres del mateix parc on hi ha petits grupets de joves de més edat asseguts als bancs.

Barri de Montornès Nord

Pel que respecta al barri, a nivell general no es detecten gaires punts de trobada doncs sabem que son molts els joves que baixen al poble. Tot i així hi ha molt ambient de joves majors d'edat a les terrasses on no s'hi ha detectat específicament consum de cànnabis però si d'alcohol i tabac.

Pel que respecta al consum de cànnabis només s'ha trobat evidències al voltant de la parròquia Mare de Déu del Carme per part d'un grup reduït de joves d'origen estatal i ètnia marroquina.

Tanmateix a la plaça de Lluís Companys i a la plaça primer de maig no hi trobem concurrència de joves degut segurament a l'alta afluència de famílies i infants. El mateix passa amb la plaça de l'autonomia.

Vilanova del Vallès i Vallromanes

Dies de prospecció: 13 i 16/7/20

Informació general: Per proximitat i l'ús compartit de certs recursos com pot ser l'INS Vilanova del Vallès, aquests municipis han tingut i tenen un vincle indiscutible i cal recordar que l'afluència de joves entre municipis és un fet més que assimilat per part seva.

Punts d'interès Vilanova:

Skate Park: Espai amb bona afluència de joves entre 14 i 17 anys. És un important punt de reunió on sempre hi ha algun jove i s'hi poden congregar bastants. És l'únic espai on s'ha detectat grups exclusivament de noies en aquest cas de l'INS Vilanova. Tot i que hi ha evidències de consum de cànnabis (borilles) no sabem si es tracta d'un espai d'especial consum. S'han trobat restes de begudes alcohòliques que fan sospitar que aquest espai s'hi produeixin botellots de tant en tant.

Turonet: camí paral·lel al camí de la casa alta i darrera de la pista coberta. Es tracta d'una zona de bosc amb una clariana on s'ha detectat aflluència de joves amb una mitjana d'edat de 18 anys al vespre. No son grups amb gran nombre de persones i no s'ha detectat consum d'alcohol o altres drogues.

Spai Jove (exterior) i “tubo”: Espai i punt de trobada regular conegut al poble. Es tracta d'un racó del parc de Vilanova a tocar del pàrking del centre cultural. Els nois que s'ajunten allà són assidus a l'spai jove, no s'han detectat noies al grup. Tot i que destaca el consum de cànnabis i begudes energètiques no

podem dir que sigui un espai de botellot. Els joves que sovint s'ajunten en aquest racó estan vinculats tant a l'espai jove com a les dues figures de referència del departament de joventut, el tècnic municipal i el dinamitzador del recurs que, fan feina constant amb ells, així doncs considerem que han sapigut trobar un bon equilibri entre l'ús del medi obert i l'acompanyament socioeducatiu per part dels professionals.

Parlant amb els joves hem vist que últimament hi ha hagut alguna denuncia policial per tinença de cànnabis i possible tràfic en petites quantitats.

Vilanova Kebab: Un dels bars més transitats per joves on es pot trobar ambient a fora de l'establiment i a les terrasses properes. Tot i que es detecta consum d'alcohol, només ho hem vist a les terrasses dels bars i en forma de cervesa. Els que sí destacaria és el consum instaurat de begudes energètiques que els joves porten a sobre i van bevent com a refresc.

Parking de l'INS Vilanova: Aquest emplaçament ha estat durant els últims anys un espai de botellot durant la Festa Major del poble. Durant aquest mes no hem detectat molta activitat més enllà d'algun grup de joves majors d'edat amb música al cotxe on no ens hem apropiat. S'ha detectat consum de cervesa de llauna.

Plaça entre el camp de futbol i el pavelló: Un dels espais que hem trobat més concorregut juntament amb l'skate park. Aquest emplaçament destaca per la confluència de diversos grups nombrosos de joves a diverses hores de la tarda i vespre. Sobretot hem detectat joves passant l'estona, alguns esportistes, molts de l'INS Vilanova. Asseguts als bancs o jugant a pilota. Destacaria el consum de begudes energètiques.

Punts d'interès Vallromanes:

Espai Jove Àrea 51: Sens dubte és l'espai de trobada per excel·lència del col·lectiu jove de Vallromanes. Tot i que aquest espai no te gaire ombra, la chill àrea és un lloc d'afluència als vespres/nits. Sabem que s'hi dona consum de tabac i cànnabis als vespres per part de certs joves però l'afluència no es gaire gran ni tampoc hem detectat problemes de convivència. Sembla que s'han realitzat alguns botellots però no tenim evidències.

Zona esportiva i piscines: On es dona bona part de l'activitat de joves a la tarda juntament amb l'skate park i la pista coberta. No es detecten consums no res a destacar

Pista coberta i skate park: Zona de reunió de joves d'edats inferiors a la dels joves de la chill àrea que bé estan vinculats directament a l'ús de l'skate per fer-ne'n ús o bé juguen a pilota a la pista coberta. També es un punt de reunió nocturn menys amagat que la chill àrea.

Rambla de Vallromanes: punt de trobada amb prou afluència als banc del passeig per part de joves de la ESO de l'INS Vilanova. No es detecta molt ambient però el considerem un emplaçament de reunió de vespre i nocturn. No tenim evidències de consum de drogues.

Frankfurt el racó, Casal de Vallromanes, Plaça de l'església: llocs on hem trobat molt poca afluència de joves i que podrien ser llocs de trobada en altres franges horàries o èpoques de l'any però actualment no destaquen gaire.

2. Suport, intervenció i vincle

En termes generals em pogut observar que la figura del preventòleg com a agent municipal de referència és prou clara per las joves que actualment han cursat segon cicle d'educació secundària o batxillerat. Tanmateix, cal destacar la relació amb l'alumnat dels PTT (Pla de Transició al Treball) doncs els considerem més vinculats al servei pel volum d'hores que passem amb ells i elles al llarg del curs doncs és lleugerament superior a la resta d'alumnes.

Es evident que la programació anual als centres educatius dona els seus fruits fora d'aquest. Així doncs ha estat fàcil l'apropament als grups de joves amb les característiques esmenades i s'ha pogut establir petites converses amb la majoria de joves que coneixien al preventòleg.

Que n'extraïem?

Sobre el consum de drogues:

Els i les joves coincideixen en alguns discursos que ens apropen a la realitat d'aquest mesos tan incerts de la crisi de la COVID19. En general, els i les joves manifesten un menor consum de drogues tan legals com il·legals.

El **consum de tabac** s'ha mantingut estable o ha disminuït degut, sobretot, al considerable augment d'hores a casa i a la davallada de temps de relació amb els iguals.

El **consum d'alcohol** també ha disminuït notablement, segons els joves, perquè no han quedat amb els col·legues o no han sortit de festa. Clarament, en molts casos, el consum d'alcohol va lligat a la sensació dels seus efectes.

Pel que respecta al **consum de cànnabis** els joves manifesten que n'han trobat menys i a un preu més alt. Això ha fet que en alguns casos es dosifiqués el consum de porros.

Sobre l'ús de pantalles:

Els i les joves manifesten l'augment d'hores d'utilització de pantalles en tots els seus usos i continguts durant els mesos de confinament. S'ha donat un important augment de l'ús de plataformes recreatives pel que fa a **series, pel·lícules, canals de Youtube i videojocs**.

Tanmateix els adolescents i joves manifesten una comunicació constant amb les seves amistats mes properes durant el dia i la nit, del que s'extreu que les hores de son s'han vist alterades, que la matinada ha estat un temps de relació online i que per lo general s'ha endarrerit l'hora de llevar-se.

L'app més utilitzada per a la comunicació entre joves podria continuar essent **Instagram**, però el col·lectiu jove ha fet moltes referències a la app **TikTok** que puja esglaons per a col·locar-se en el top 3 de les més utilitzades entre joves juntament amb **whatsapp**.

Sobre el confinament i la salut emocional:

Hi ha reaccions de tots tipus com a resposta a la pregunta “Cóm t’has sentit durant el confinament?”. El que extraïem és que els i les joves han viscut intensament aquesta etapa i han aflorat disputes familiars o discrepàncies fruit d’un contacte constant i sense precedents amb la família.

Generalment el col·lectiu jove s’ha preocupat del dia a dia i no ha manifestat un sentiment de **por** en vers com seran les coses en un futur; però sí que menciona que han estat més **nervioses, tristes, enfadades, avorrides o angoixades**.

Hem pogut comprovar que les respostes de la població jove del Galzeran, tot i que recollides de manera informal en format conversa de carrer, coincideixen bastant amb els resultats de l’enquesta sobre l’impacte de la COVID-19 del Centre d’Estudis d’Opinió que fa referència a la població jove amb data 4 de maig de 2020. Us adjuntem el document:

https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/JOVENTUT_observatori_catala_de_la_joventut/documents/arxiu/Informe-dades-joves-enquesta-CEO.pdf

Annexos

Annex 6. Grup de treball: Comissió Tècnica 2019

El Crític va dissenyar, proposar i dinamitzar, l’octubre del 2019, una dinàmica amb la Comissió Tècnica que es plantejava com a objectiu **descobrir les noves necessitats** dels agents tècnics dels municipis de la Mancomunitat per tal d’extreure’n aportacions pel Pla 2020-2024.

Treball en xarxa:

Necessitats:	Aportacions:
Treball conjunt amb els Mossos per donar resposta a temes legals	Mossos d’esquadra s’ofereix per participar a les xarxes dels municipis i fer assessorament legal.
Activar acords amb els Mossos. Comunicació eficient i eficaç. Referents clars. Compromís. Plantejar-se com intervenir a l’espai públic i com gestionar el consum al carrer.	
Incorporar a la xarxa del crític a les escoles bressol.	Fet a Vilanova i Vallromanes
Incorporar a la xarxa del crític a les farmàcies.	Fet a la CT.
Generar línia de treball amb els centres de salut.	Fet a Montornès
Intercanvi, debat, reflexió entre els tècnics/agents de tota la mancomunitat d’un mateix àmbit sobre temes concrets. Per exemple, plantejar-se la tasca que es realitza des dels espais joves, com gestionar l’ús de pantalles, etc.	Proposta espai d’intercanvi i formatiu respecte a consums Crític.

Àmbit Laboral:

Necessitats:	Aportacions:
Cal més contacte amb les empreses, es podria fer un llistat d’empreses	Campanya alcohol empreses. Formació consums en l’àmbit laboral

Àmbit formatiu:

Necessitats:	Aportacions:
Reconèixer la formació que s'ofereix	Ens passen el contacte de les referents del CRP Centre de Recursos Pedagògics
Més Jornades de formació als professionals. Obrir-les a famílies i fills. Jornades de formació als polítics i tècnics. Exportar-ho al consell comarcal i a la resta de municipis que estan adherits	Programant càpsules formatives: famílies i consums

SADIP (Servei d'Assessorament en el consum de Drogues i Pantalles):

Necessitats:	Aportacions:
Cal treballar més amb gent gran i amb casos de policonsum	S'inicia un grup de treball específic a MASE Montornès. Podria servir de referència per a altres municipis. Vilanova i Vallromanes en procés.
Activar els acords amb Mossos d'Esquadra primers consums menors	
Mètode d'intervenció espai públic. Coordinació Policia Local * Departament infància i joventut + serveis de mediació + salut + Serveis Socials.	
- Amb denúncia MASE (???) - Joves que experimenten - Joves vulnerables/risc	

Comunicació externa:

Necessitats:	Aportacions:
Cal millorar la comunicació adreçada a la ciutadania, sobretot adults i joves	Establir estratègies: campanyes, web, etc.
Presència del Crític en l'imaginari dels diferents agents i escoles	

Comunicació interna:

Necessitats:	Aportacions:
Millorar la comunicació i el flux d'informació entre agents municipals, agents comarcals, agents socials i el Crític.	Establir estratègies: mailing periòdic, etc.
Conèixer què fa cadascun del serveis, calendaritzar i no contraprogramar-se	Proposta: Model Montornès?
Informar de l'estructura i la coordinació del Pla	Reforçar i optimitzar nous referents socials i polítics

Coordinació local:

Necessitats:	Aportacions:
Enfortir els grups locals i treballar amb una calendarització anual, ja que en moltes ocasions funcionen a demanda.	Reforçar i optimitzar nous referents socials i polítics
Endreçar les estructures tècniques d'alguns municipis	
Potenciar els grups municipals	

Àmbit familiar:

Necessitats:	Aportacions:
Cal arribar més a les famílies.	Utilitzar més els centres educatius de secundària com a estratègia d'apropament a les famílies.
Falta d'estratègies per arribar a les famílies en la prevenció en pantalles	
Arribar als pares/homes	

Annexos

Annex 7. Grup de treball: Comissió Tècnica 2021

El Crític va dissenyar, proposar i dinamitzar, al mes de març de 2021, una dinàmica amb la Comissió Tècnica que es plantejava com a objectiu **aprofundir en les noves necessitats** dels agents tècnics treballant els àmbits d'actuació del Pla Crític 2021-2024.

Àmbit comunitari

Protocol ASA mancomunat

MOSSOS: xarrades per alumnes o famílies i han dit que estaria bé fer una coordinació amb el crític prèvia

Protocol comunitari estaria bé establir un full de derivació Unitari per tothom.

Àmbit educatiu

Valorar un protocol a nivell de pantalles a les escoles. Detecció a través de les educadores

Baixar l'edat d'intervenció primària pantalles

Professorat tenen moltes demandes, per tant fer arribar una proposta de formació de 2-3h en horari de tardes i cada claustre valora si agafa la proposta o no.

Àmbit oci nocturn / lleure

Espais tancats d'alternatives i punts de trobada falten pels joves degut a les mesures..

Alternatives de lleure al CAS de tots els municipis (rotllo directori d'ofertes d'oci)

Àmbit comunicatiu

Campanyes Pantalles petita infància enfocades a l'adult

Campanya a tres bandes tipus palau solità plegamans: RECONNECTA'T o aprofitar-la

Càpsules formatives concretes gravades

Web del crític tingui aquestes càpsules de vídeo per adreçar-se fàcilment a les famílies concretes

Àmbit familiar

AMPES xerrades famílies pantalles

Sobretot petita infància pantalles

Costa molt a INS arribar a les famílies, han sortit propostes: fer molta feina a últims cursos de primària per a que segueixin connectats a formació familiar nivell consum drogues i pantalles, i que responguin quan se les convoqui. I també que les xerrades i formacions les convoqués el grup-classe (tutoria) les famílies responen més

Àmbit laboral

Començar per veure a nivell administració (predicar amb l'exemple) quins treballadors poden ser susceptibles de rebre formació a nivell de prevenció de drogues a la feina

modificacions a nivell de conveni (comprensió treballadors i més paliatu i ajudar al treballador enlloc d'acomiar-lo)

Campanya de distribució per a les empreses a lo macro

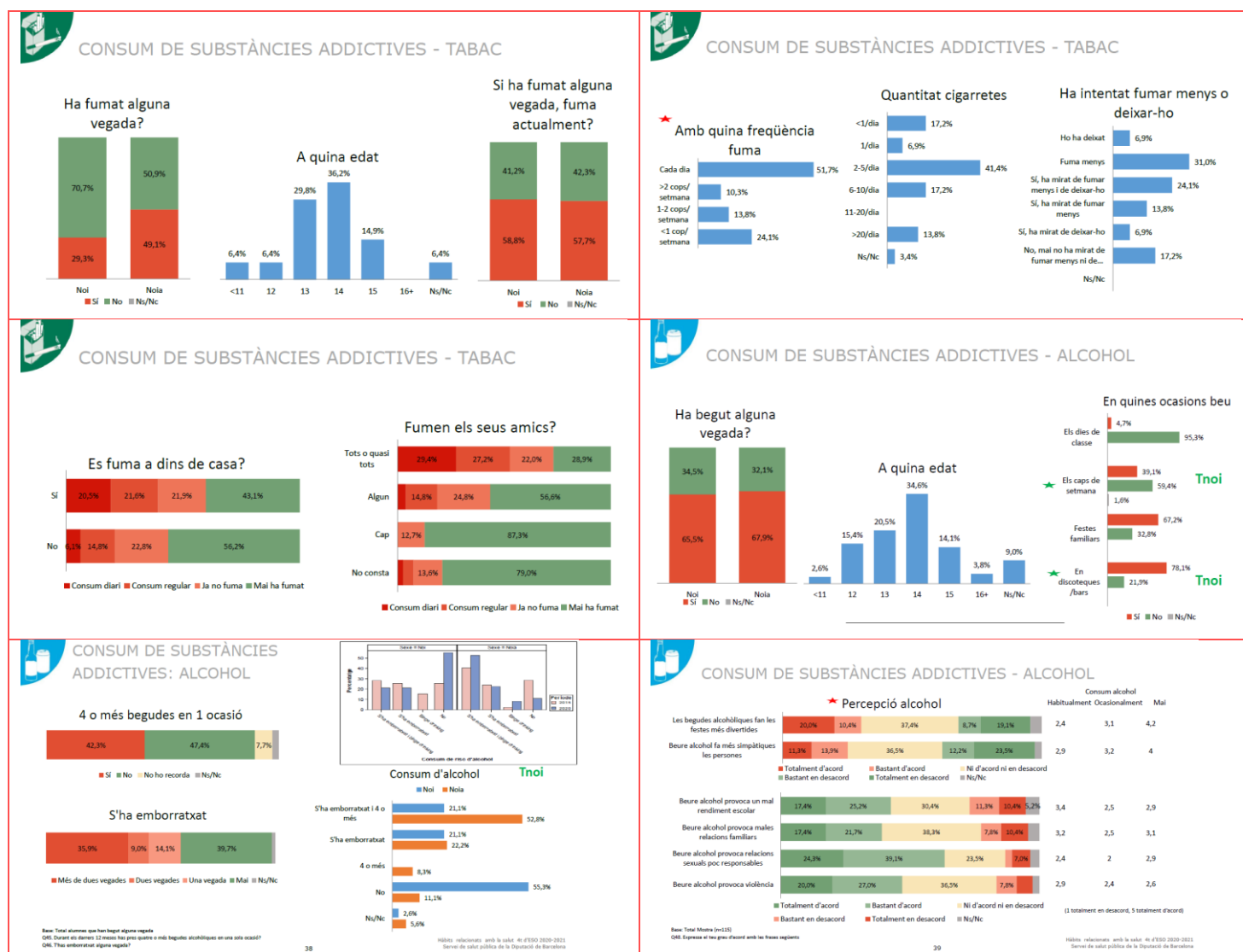
Annexos

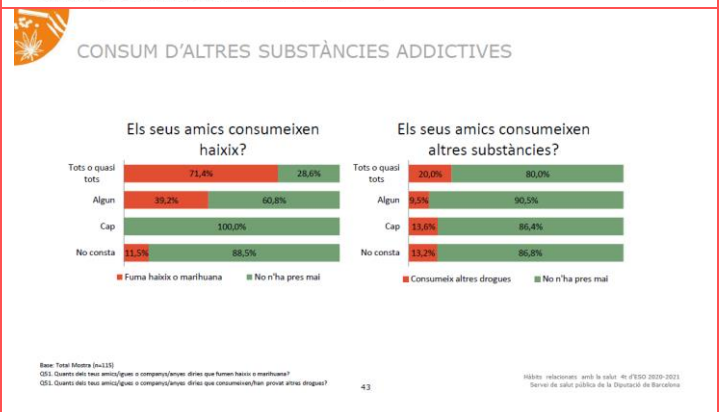
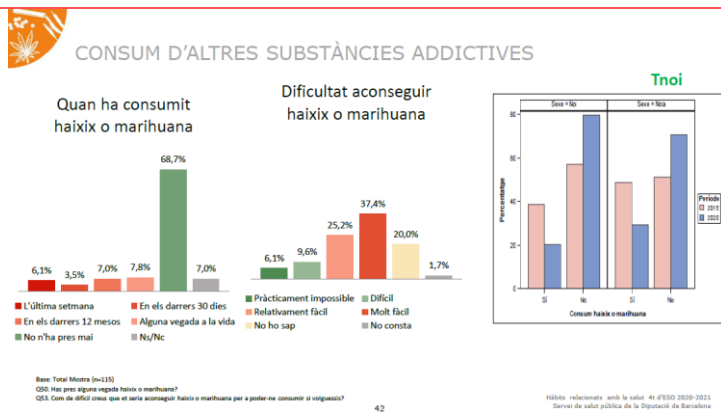
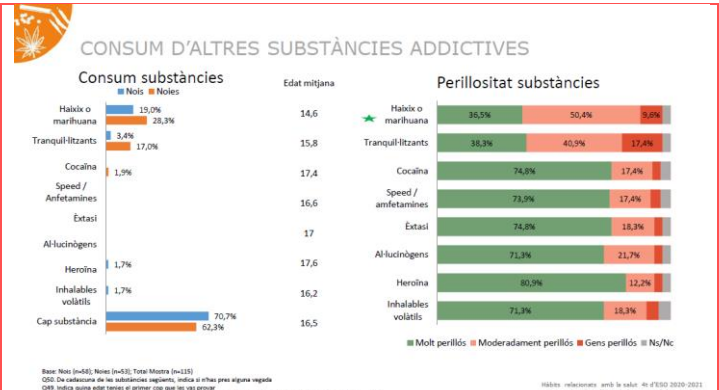
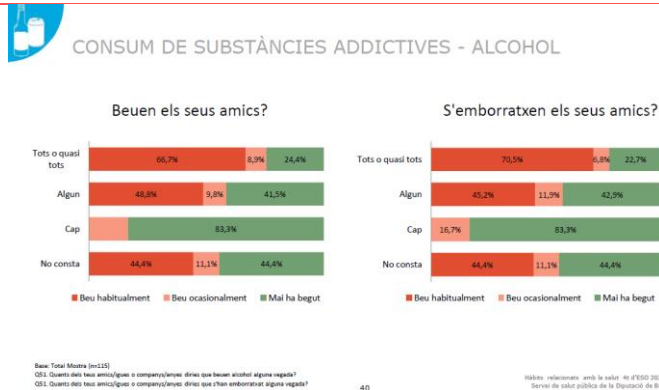
Annex 8. Hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO 2020-2021. Montornès del Vallès

L'enquesta explora la percepció de l'estat de salut, els hàbits d'alimentació, la sexualitat, l'estat d'ànim i les relacions socials i interpersonals de l'alumnat de 4t d'ESO dels instituts de Montornès. Així mateix ens permet conèixer aspectes relacionats amb el lleure, el consum de tabac, d'alcohol i d'altres substàncies i dades relatives als usos de pantalles.

La mostra de població ha estat de 115 alumnes amb una mitjana d'edat de 15 anys.

Respecte al consum de substàncies addictives:

Respecte a l'ús de tecnologies:

